

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.12.2011
COM(2011) 897 τελικό

2011/0437 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SEC(2011) 1588 τελικό}

{SEC(2011) 1589 τελικό}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η Επιτροπή ανήγγειλε την πρόθεσή της να θεσπίσει νομοθετική πρωτοβουλία σχετικά με τις παραχωρήσεις στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Η Πράξη για την Ενιαία αγορά - Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης», της 13ης Απριλίου 2011.

Η ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης έργων υπόκειται επί του παρόντος σε περιορισμένο αριθμό διατάξεων του παραγωγού δικαίου, ενώ οι συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών καλύπτονται μόνο από τις γενικές αρχές της ΣΛΕΕ. Αυτό το κενό δημιουργεί σοβαρές στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά, κυρίως περιορισμένη πρόσβαση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στις οικονομικές ευκαιρίες που παρέχονται με τις συμβάσεις παραχώρησης. Η έλλειψη ασφάλειας δικαίου προκαλεί επίσης ανεπάρκειες.

Η παρούσα πρωτοβουλία αποσκοπεί στη μείωση της αβεβαιότητας που περιβάλλει την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, προς όφελος των δημοσίων αρχών και των οικονομικών παραγόντων. Το δίκαιο της ΕΕ δεν περιορίζει την ελευθερία αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα να διεκπεραιώνει καθήκοντα δημοσίου συμφέροντος που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους με χρήση των ιδίων πόρων, αλλά όταν αναθέτουσα αρχή αποφασίζει να προσφύγει σε εξωτερικό φορέα για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων αυτών πρέπει να παρέχεται πραγματική πρόσβαση στην αγορά σε όλους τους οικονομικούς παράγοντες της ΕΕ.

Στο πλαίσιο των αυστηρών δημοσιονομικών περιορισμών και οικονομικών δυσκολιών σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ, ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλεί η αποτελεσματική κατανομή δημόσιων πόρων. Η ύπαρξη ενός κατάλληλου νομικού πλαισίου για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης θα ευνοήσει τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε υποδομές και στρατηγικές υπηρεσίες με τον πλέον οικονομικά συμφέροντα τρόπο. Η προοπτική μιας νομοθετικής πρωτοβουλίας σχετικά με τις συμβάσεις παραχώρησης για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού πλαισίου της ΕΕ για τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) τονίστηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής του 2009 με τίτλο *Κινητοποίηση ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων για την ανάκαμψη και τη μακροπρόθεσμη διαρθρωτική αλλαγή: ανάπτυξη συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα*.

Το παρόν σχέδιο υποβάλλεται από κοινού με την αναθεώρηση των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις¹. Θα καταλήξει στην έκδοση χωριστής νομικής πράξης που θα ρυθμίζει την ανάθεση των συμβάσεων παραχώρησης, η οποία, ομού με τις δύο προτάσεις για την αναθεώρηση των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις (2004/17/EK και 2004/18/EK), αποσκοπεί στη δημιουργία ενός σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου δημοσίων συμβάσεων.

---

¹ COM(2010) 608 τελικό, σημείο 1.4, πρόταση αριθ. 17.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Από τις 12 Μαΐου έως τις 9 Ιουλίου 2010, η Επιτροπή διεξήγαγε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση ανοιχτή στο ευρύ κοινό. Από τις 5 Αυγούστου έως τις 30 Σεπτεμβρίου διεξήχθη μια άλλη διαβούλευση με στόχο την επιχειρηματική κοινότητα, τους κοινωνικούς εταίρους και τις αναθέτουσες οντότητες. Οι διαβουλεύσεις επιβεβαίωσαν την έλλειψη ασφάλειας δικαίου και κατέδειξαν την ύπαρξη εμποδίων τα οποία αντιμετωπίζουν επιχειρήσεις σε σχέση με την πρόσβασή τους στην αγορά. Κατέδειξαν επίσης την ανάγκη λήψης κατάλληλων μέτρων από την ΕΕ. Τα αποτελέσματα είναι διαθέσιμα στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/concessions_en.htm

Τα συμπεράσματα αυτά ενισχύθηκαν επίσης από ορισμένες διμερείς συναντήσεις με τους εκπροσώπους των κρατών μελών, με αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης, με εκπροσώπους επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους εν λόγω τομείς και με ενώσεις του κλάδου.

Τα στοιχεία που συνελέγησαν κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων συμπεριελήφθησαν στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων, η οποία εξετάστηκε και εγκρίθηκε από την επιτροπή εκτίμησης των επιπτώσεων στις 21 Μαρτίου 2011. Οι συστάσεις της επιτροπής εκτίμησης των επιπτώσεων αφορούσαν ιδίως πρόσθετα στοιχεία για την κλίμακα των προβλημάτων, τις συνέπειες των διαπιστωθεισών στρεβλώσεων, τη διαφορετική αντιμετώπιση των δημοσίων συμβάσεων και των παραχωρήσεων και την ενίσχυση της εκτίμησης των επιπτώσεων και της σύγκρισης των επιλογών. Οι συστάσεις αυτές λήφθηκαν υπόψη στην εκ νέου υποβληθείσα εκδοχή της εκτίμησης των επιπτώσεων. Οι γνώμες της επιτροπής εκτίμησης των επιπτώσεων επί της έκθεσης δημοσιεύθηκαν μαζί με την παρούσα πρόταση, την τελική έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων και τη συνοπτική περίληψή της έκθεσης.

Η έκθεση επιβεβαίωσε την ανάγκη νέας νομοθεσίας. Σύμφωνα με τα πορίσματά της, οι οικονομικοί παράγοντες αντιμετωπίζουν άνισους όρους ανταγωνισμού, οι οποίοι συχνά μεταφράζονται σε απώλεια επιχειρηματικών ευκαιριών. Η κατάσταση αυτή οδηγεί σε αύξηση του κόστους και είναι επιζήμια για τους ανταγωνιστές που εδρεύουν σε άλλα κράτη μέλη, τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς και τους καταναλωτές. Επιπλέον, ο ορισμός των παραχωρήσεων καθώς και το ακριβές περιεχόμενο των υποχρεώσεων διαφάνειας και απουσίας διακρίσεων που απορρέουν από τη Συνθήκη παραμένει ασαφής. Η επακόλουθη έλλειψη ασφάλειας δικαίου αυξάνει τον κίνδυνο ακύρωσης ή πρόωρης λύσης συμβάσεων που έχουν ανατεθεί παρανόμως και τελικά αποθαρρύνει τη χρήση των συμβάσεων παραχώρησης από τις αρχές σε περιπτώσεις που αυτός ο τύπος συμβάσεων μπορεί να αποτελέσει μια καλή λύση.

Ακόμα και εάν τα κράτη μέλη επρόκειτο να θεσπίσουν νομικό πλαίσιο βασιζόμενο στις αρχές της Συνθήκης θα εξακολουθούσαν να υφίστανται έλλειψη ασφάλειας δικαίου ως προς την ερμηνεία των αρχών αυτών από τους εθνικούς νομοθέτες και μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των νομοθεσιών στα διάφορα κράτη μέλη. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η παντελής απουσία εθνικής νομοθεσίας επισημάνθηκε ως αιτία απευθείας αναθέσεων με τους παρεπόμενους κινδύνους εσφαλμένων πρακτικών ή ακόμα και διαφθοράς.

Ως βέλτιστη λύση κρίθηκε η νομοθεσία βάσει των κείμενων διατάξεων για τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, δεόντως προσαρμοσμένη και συμπληρωμένη με ορισμένες ειδικές διατάξεις. Μια πιο περιοριστική προσέγγιση θα ήταν να επεκταθούν στις συμβάσεις παραχώρησης οι διατάξεις που εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις. Η προσέγγιση αυτή θεωρήθηκε αντιπαραγωγική επειδή μπορεί δυνητικά να αποθαρρύνει τις αναθέτουσες αρχές από τη χρήση των παραχωρήσεων.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Νομική βάση**

Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 53 παράγραφος 1 και στα άρθρα 62 και 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

- **Αρχή της επικουρικότητας**

Η αρχή της επικουρικότητας εφαρμόζεται στο βαθμό που η πρόταση δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ.

Οι στόχοι της πρότασης δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν επαρκώς με τις ενέργειες των κρατών μελών, για τον ακόλουθο λόγο:

Ο συντονισμός των διαδικασιών για τις δημόσιες συμβάσεις που υπερβαίνουν ορισμένα κατώφλια αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την υλοποίηση της Εσωτερικής Αγοράς στον κλάδο των κρατικών προμηθειών διασφαλίζοντας την ουσιαστική και ισότιμη πρόσβαση στις συμβάσεις παραχώρησης όλων των οικονομικών παραγόντων στην Ενιαία Αγορά. Οι πανευρωπαϊκές διαδικασίες για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων παρέχουν διαφάνεια και αντικειμενικότητα στις δημόσιες συμβάσεις, με αποτέλεσμα την επίτευξη σημαντικών οικονομικών και βελτίωση των αποτελεσμάτων των δημοσίων συμβάσεων προς όφελος των αρχών των κρατών μελών και, εντέλει, των ευρωπαίων φορολογουμένων.

Ο ανωτέρω στόχος δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί ικανοποιητικά μέσω της δράσης των κρατών μελών, η οποία θα είχε αναπόφευκτα ως αποτέλεσμα αποκλίνουσες απαιτήσεις και ενδεχομένως συγκρουόμενα διαδικαστικά συστήματα που θα αύξαναν την κανονιστική πολυπλοκότητα και θα προκαλούσαν αδικαιολόγητα εμπόδια στις διασυνοριακές δραστηριότητες. Πράγματι, μέχρι σήμερα πολλά κράτη μέλη δεν έχουν ερμηνεύσει, διευκρινίσει ή εφαρμόσει τις σχετικές αρχές της Συνθήκης περί διαφάνειας και ισότιμης μεταχείρισης με τρόπο που να εξασφαλίζει την ορθή ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης. Η επακόλουθη έλλειψη ασφάλειας δικαίου και ο αποκλεισμός των αγορών είναι απίθανο να εξαλειφθούν χωρίς παρέμβαση στο κατάλληλο επίπεδο.

Η παρέμβαση της ΕΕ είναι συνεπώς αναγκαία προκειμένου να υπερπηδηθούν τα υφιστάμενα εμπόδια στην ενωσιακή αγορά παραχωρήσεων και για να διασφαλιστούν η σύγκλιση και οι ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στην ΕΕ, εξασφαλίζοντας τελικά την ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών και στα 27 κράτη μέλη.

Συνεπώς, η πρόταση συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας.

- **Αρχή της αναλογικότητας**

Η πρόταση είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας, επειδή δεν υπερβαίνει αυτό που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων της εξασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς μέσω της θέσπισης περιορισμένων κανόνων όσον αφορά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης.

Η εκτίμηση των επιπτώσεων κατέστησε δυνατό τον προσδιορισμό ενός φάσματος λύσεων. Οι λύσεις αυτές αναλύθηκαν προκειμένου να διαπιστωθεί εάν πληρούν καταλλήλως τους στόχους της νομοθεσίας. Η ανάλυση έδειξε ότι οι στόχοι αυτοί δεν μπορούν να επιτευχθούν μέσω της πολιτικής για την καταστολή των παραβάσεων ή άλλα μη νομοθετικά εργαλεία όπως μη δεσμευτικές διατάξεις. Η πιο βασική δέσμη των διατάξεων που εφαρμόζονται επί του παρόντος στις παραχωρήσεις δημοσίων έργων θεωρήθηκε ακατάλληλη, δεδομένου ότι δεν παρέχει επαρκή ασφάλεια δικαίου και συμμόρφωση με τις αρχές της Συνθήκης. Αφετέρου, η θέσπιση λεπτομερέστερης νομοθεσίας παρόμοιας με τους ισχύοντες κανόνες για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων θεωρήθηκε ότι υπερέβαινε τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων.

- **Επιλογή νομικών πράξεων**

Δεδομένου ότι η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 53 παράγραφος 1 και στα άρθρα 62 και 114 της ΣΛΕΕ, δεν θα επιτρεπόταν από τη Συνθήκη η χρησιμοποίηση κανονισμού για τη θέσπιση διατάξεων που εφαρμόζονται τόσο στις συμβάσεις για την αγορά αγαθών όσο και σε εκείνες για την αγορά υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, το προτεινόμενο μέτρο είναι μια οδηγία.

Οι μη νομοθετικές επιλογές απορρίφθηκαν για λόγους που περιγράφονται λεπτομερώς στην εκτίμηση επιπτώσεων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις.

5. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- **Ρήτρα επανεξέτασης/αναθεώρησης/λήξης ισχύος**

Η πρόταση περιέχει ρήτρα επανεξέτασης όσον αφορά τις οικονομικές επιπτώσεις στην Εσωτερική Αγορά λόγω της εφαρμογής των κατωφλίων που προβλέπονται στο άρθρο 5.

- **Λεπτομερής επεξήγηση της πρότασης**

Η προτεινόμενη οδηγία αναμένεται να εγγυάται τη διαφάνεια, τη δίκαιη μεταχείριση και την ασφάλεια δικαίου στην ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, και ως εκ τούτου να συμβάλει σε βελτιωμένες επενδυτικές ευκαιρίες και εν τέλει σε περισσότερα και καλύτερης ποιότητας έργα και υπηρεσίες. Θα εφαρμόζεται σε παραχωρήσεις που ανατίθενται μετά την έναρξη ισχύος της. Η διάταξη αυτή συνάδει με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί τροποποίησης των συμβάσεων (με την επιφύλαξη των προσωρινών ρυθμίσεων που ενδέχεται να αποδειχθούν απολύτως

αναγκαίες προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια της παροχής της υπηρεσίας εκκρεμώσεων της ανάθεσης της νέας σύμβασης παραχώρησης).

Τα προαναφερόμενα οφέλη αναμένεται να επιτευχθούν χάρη σε διαδικαστικές απαιτήσεις και διευκρινίσεις που εφαρμόζονται στις αναθέσεις συμβάσεων παραχώρησης, επιδιώκοντας δύο κύριους στόχους: Την ενίσχυση της ασφάλειας του δικαίου και τη διασφάλιση καλύτερης πρόσβασης στις αγορές παραχωρήσεων για όλες τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

Ασφάλεια δικαίου

Ο κύριος στόχος της οδηγίας είναι να υπάρξει σαφήνεια στο νομικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στην ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, αλλά ένας άλλος στόχος είναι ο σαφής καθορισμός του πεδίου εφαρμογής του εν λόγω πλαισίου. Οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις στον τομέα των παραχωρήσεων θα αυξήσουν την ασφάλεια του δικαίου παρέχοντας, αφενός, στις αναθέτουσες αρχές και στους αναθέτοντες φορείς σαφείς κανόνες που ενσωματώνουν τις αρχές της Συνθήκης οι οποίες διέπουν την ανάθεση των παραχωρήσεων και, αφετέρου, προσφέροντας στους οικονομικούς παράγοντες ορισμένες βασικές εγγυήσεις αναφορικά με τη διαδικασία ανάθεσης.

Ορισμός: Η παρούσα πρόταση οδηγίας σχετικά με τη ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης παρέχει ένα πιο ακριβή ορισμό των συμβάσεων παραχώρησης, με αναφορά στην έννοια του λειτουργικού κινδύνου. Διευκρινίζει ποια είδη κινδύνων πρόκειται να θεωρούνται λειτουργικοί και πώς ορίζεται ο σημαντικός κίνδυνος. Παρέχει επίσης αναφορές ως προς τη μέγιστη διάρκεια των παραχωρήσεων.

Ενσωμάτωση των υποχρεώσεων της Συνθήκης στο παράγωγο δίκαιο: Η πρόταση επεκτείνει τις περισσότερες από τις υποχρεώσεις που ισχύουν επί του παρόντος για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης δημοσίων έργων σε όλες τις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών. . Θέτει επίσης ορισμένες συγκεκριμένες και πιο σαφείς απαιτήσεις, που εφαρμόζονται σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας ανάθεσης με βάση τις αρχές της Συνθήκης, όπως ερμηνεύονται στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, επεκτείνει την εφαρμογή του παραγώγου δικαίου στην ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης στον τομέα των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, η οποία εξαιρείται επί του παρόντος από την εφαρμογή του εν λόγω δικαίου.

Συνεργασία δημόσιου-δημόσιου τομέα: Υπάρχει σημαντική έλλειψη ασφάλειας δικαίου σχετικά με το κατά πόσον η συνεργασία μεταξύ δημόσιων αρχών θα πρέπει να καλύπτεται από τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων. Η σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ερμηνεύεται διαφορετικά στα διάφορα κράτη μέλη και ακόμα και μεταξύ αναθετουσών αρχών. Η παρούσα πρόταση αποσαφηνίζει συνεπώς σε ποιες περιπτώσεις οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ αναθετουσών αρχών δεν υπόκεινται στην εφαρμογή των κανόνων περί ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Η εν λόγω αποσαφήνιση κατευθύνεται από τις αρχές που προβλέπονται στη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου.

Τροποποιήσεις: Η τροποποίηση των συμβάσεων παραχώρησης καθόσον διαρκούν είναι ένα ζήτημα που αφορά και προβληματίζει ολοένα και περισσότερο τους ενδιαφερόμενους επαγγελματίες. Ειδική διάταξη σχετικά με την τροποποίηση των συμβάσεων παραχώρησης ενσωματώνει τις βασικές λύσεις που έχουν αναπτυχθεί

από τη νομολογία και προσφέρει ρεαλιστική λύση για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων περιστάσεων που απαιτούν την τροποποίηση μιας σύμβασης παραχώρησης κατά τη διάρκειά ισχύος της.

Καλύτερη πρόσβαση στις αγορές παραχωρήσεων

Η πρόταση προβλέπει ουσιαστική βελτίωση της πρόσβασης των οικονομικών παραγόντων στις αγορές παραχωρήσεων. Οι διατάξεις αποβλέπουν κυρίως στην αύξηση της διαφάνειας και της ισοτιμίας στις διαδικασίες ανάθεσης, περιορίζοντας της αυθαιρεσία των αποφάσεων των αναθετουσών αρχών και των αναθετόντων φορέων σε θέματα όπως η εκ των προτέρων και εκ των υστέρων δημοσιότητα, η δικονομική εγγύηση, τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης και οι προθεσμίες που επιβάλλονται στους προσφέροντες. Επιπλέον, παρέχουν καλύτερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη ώστε να προλαμβάνεται ή να αντιμετωπίζεται η παραβίαση των εν λόγω διατάξεων.

Δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα: Προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαφάνεια και η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών παραγόντων, η παρούσα πρόταση προβλέπει την υποχρεωτική δημοσίευση των συμβάσεων παραχώρησης των οποίων η αξία ισούται ή υπερβαίνει τα 5.000.000 ευρώ. Το κατώφλιο αυτό, το οποίο εφαρμόζεται ήδη στις συμβάσεις παραχώρησης έργων, επεκτάθηκε πλέον στις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών λαμβάνοντας υπόψη τις δημόσιες διαβουλεύσεις και τις μελέτες που εκπονήθηκαν από την Επιτροπή κατά την κατάρτιση της παρούσας πρότασης. Σκοπός είναι να διατηρηθεί η αναλογικότητα της τυχόν πρόσθετης διοικητικής επιβάρυνσης και του κόστους σε σχέση με την αξία της σύμβασης και να επικεντρώνεται σε συμβάσεις με σαφές διασυνοριακό ενδιαφέρον. Το κατώφλιο εφαρμόζεται στην αξία τέτοιου είδους συμβάσεων που υπολογίζεται βάσει μεθοδολογίας η οποία περιγράφεται στη σύμβαση. Στην περίπτωση των υπηρεσιών, η αξία αυτή αντικατοπτρίζει τη συνολική αξία όλων των υπηρεσιών που πρόκειται να παρασχεθούν από τον ανάδοχο της παραχώρησης καθόλη τη διάρκεια της παραχώρησης.

Οι νέοι κανόνες ορίζουν επίσης την ελάχιστη έκταση των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται στους δυνητικούς προσφέροντες.

Προθεσμίες: Η παρούσα πρόταση καθορίζει επίσης ελάχιστη προθεσμία 52 ημερών για την εκδήλωση ενδιαφέροντος για κάθε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης, όπως ισχύει επί του παρόντος για τις συμβάσεις παραχώρησης δημόσιων έργων. Αποφασίστηκε να προβλέπεται για τις παραχωρήσεις μεγαλύτερη προθεσμία σε σχέση με τις δημόσιες συμβάσεις, δεδομένου ότι οι συμβάσεις παραχώρησης είναι συνήθως πολυπλοκότερες.

Κριτήρια επιλογής και αποκλεισμού: Η πρόταση προβλέπει υποχρεώσεις ως προς τα κριτήρια επιλογής που πρέπει να εφαρμόζονται από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης. Οι κανόνες αυτοί είναι λιγότερο περιοριστικοί σε σχέση με παρόμοιες διατάξεις που ισχύουν επί του παρόντος για τις δημόσιες συμβάσεις. Ωστόσο, περιορίζουν τα κριτήρια επιλογής σε εκείνα που συνδέονται με την οικονομική, χρηματοπιστωτική και τεχνική ικανότητα του προσφέροντος και περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής των αποδεκτών κριτηρίων αποκλεισμού.

Κριτήρια ανάθεσης: Η πρόταση προβλέπει την υποχρέωση εφαρμογής αντικειμενικών κριτηρίων που συνδέονται με το αντικείμενο της παραχώρησης, εξασφαλίζοντας την τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης και διασφαλίζουν την αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού που επιτρέπει τη διαπίστωση ενός συνολικού οικονομικού πλεονεκτήματος για τη αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να αποτρέπουν τις αυθαίρετες αποφάσεις των αναθετουσών αρχών και των αναθετότων φορέων, να δημοσιεύονται εκ των προτέρων και να αναφέρονται με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας. Τα κράτη μέλη ή οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς που το επιθυμούν μπορούν επίσης να προβλέπουν ή να εφαρμόζουν το κριτήριο της ‘πλέον οικονομικά συμφέρουσας προσφοράς’ για την ανάθεση των παραχωρήσεων.

Διαδικαστικές εγγυήσεις: Σε αντίθεση με τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, οι προτεινόμενοι κανόνες δεν περιλαμβάνουν σταθερό κατάλογο διαδικασιών ανάθεσης. Η λύση αυτή επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς να ακολουθούν πιο ευέλικτες διαδικασίες κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, αντικατοπτρίζοντας κυρίως εθνικές νομικές παραδόσεις και επιτρέποντας την οργάνωση των διαδικασιών ανάθεσης με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο. Η πρόταση εισάγει, εν τούτοις, ορισμένες σαφείς διαδικαστικές εγγυήσεις που εφαρμόζονται στην ανάθεση παραχωρήσεων, κυρίως κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Οι εγγυήσεις αυτές αποβλέπουν στην εξασφάλιση της δικαιοσύνης και διαφάνειας της διαδικασίας.

Προσφυγές: Η παρούσα πρόταση προβλέπει επίσης την επέκταση του πεδίου εφαρμογής των οδηγιών περί προσφυγών (οδηγίες 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2007/66/ΕΚ) σε όλες τις συμβάσεις παραχώρησης άνω του ορίου, προκειμένου να διασφαλιστούν πραγματικά μέσα προσβολής απόφασης ανάθεσης ενώπιον δικαστηρίου και παρέχει ελάχιστα δικονομικά πρότυπα που πρέπει να τηρούνται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 53 παράγραφος 1, το άρθρο 62 και το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έπειτα από διαβίβαση του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής²,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών³,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η απουσία σαφών κανόνων σε ενωσιακό επίπεδο που διέπουν την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης προκαλεί έλλειψη ασφάλειας δικαίου, δημιουργεί φραγμούς στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και οδηγεί σε στρεβλώσεις όσον αφορά τη λειτουργία της Εσωτερικής Αγοράς. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι οικονομικοί παράγοντες, ιδίως οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), στερούνται των δικαιωμάτων τους εντός της Εσωτερικής Αγοράς και χάνουν σημαντικές εμπορικές ευκαιρίες, ενώ οι δημόσιες αρχές ενδέχεται να μην διαχειρίζονται τους δημόσιους πόρους έτσι ώστε οι πολίτες της ΕΕ να επωφελούνται από ποιοτικές υπηρεσίες στις καλύτερες τιμές. Ένα κατάλληλο νομικό πλαίσιο για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης θα εξασφάλιζε πραγματική και άνευ διακρίσεων πρόσβαση στην αγορά για όλους τους οικονομικούς φορείς της Ένωσης και ασφάλεια δικαίου, που ευνοούν τις δημόσιες επενδύσεις σε υποδομές και στρατηγικές υπηρεσίες προς τους πολίτες.

---

² ΕΕ C της , σ. .

³ ΕΕ C της , σ. .

- (2) Οι δημόσιες συμβάσεις παίζουν βασικό ρόλο στη στρατηγική «Ευρώπη 2020»⁴ ως ένα από τα αγορακεντρικά εργαλεία που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, διασφαλίζοντας παράλληλα την πλέον αποδοτική χρήση των δημόσιων πόρων. Η ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης έργων υπόκειται επί του παρόντος σε βασικούς κανόνες της οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, ενώ η ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών με διασυνοριακό ενδιαφέρον υπόκειται στις αρχές της Συνθήκης, και ειδικότερα στις αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών, της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, καθώς και στις αρχές που πηγάζουν εξ αυτής, όπως της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας. Ενυπάρχει ο κίνδυνος της έλλειψης ασφάλειας δικαίου ως προς την ερμηνεία των αρχών της Συνθήκης από τους εθνικούς νομοθέτες και λόγω των μεγάλων διαφορών μεταξύ των νομοθεσιών στα διάφορα κράτη μέλη. Ο κίνδυνος αυτός επιβεβαιώθηκε από την εκτεταμένη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία πραγματεύτηκε εν μέρει μόνο ορισμένες πτυχές της ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Συνεπώς, απαιτείται η ομοιόμορφη συγκεκριμενοποίηση των αρχών της Συνθήκης σε όλα τα κράτη μέλη και η εξάλειψη των διαφορών στην κατανόησή τους σε ενωσιακό επίπεδο για την άρση των συνεχιζόμενων στρεβλώσεων στην Εσωτερική Αγορά.
- (3) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να επηρεάσει την ελευθερία των κρατών μελών ή των δημόσιων αρχών να αποφασίζουν σχετικά με την απευθείας εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών προς το κοινό ή την ανάθεσή τους σε τρίτους. Τα κράτη μέλη ή οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να παραμένουν ελεύθερες να καθορίζουν τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών που πρόκειται να παρασχεθούν, συμπεριλαμβανομένων τυχόν όρων αναφορικά με την ποιότητα ή την τιμή των υπηρεσιών, στο πλαίσιο της επιδίωξης των στόχων δημόσιας πολιτικής.
- (4) Για τις συμβάσεις παραχώρησης που υπερβαίνουν ορισμένη αξία, είναι σκόπιμο να προβλέπεται ένας ελάχιστος συντονισμός των εθνικών διαδικασιών για την ανάθεση αυτών των συμβάσεων βάσει των αρχών της Συνθήκης ώστε να διασφαλίζεται το άνοιγμα των συμβάσεων παραχώρησης στον ανταγωνισμό και επαρκής ασφάλεια δικαίου. Οι εν λόγω συντονιστικές διατάξεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα αναγκαία για την επίτευξη των προαναφερόμενων στόχων. Εντούτοις, τα κράτη μέλη πρέπει να μπορούν να συμπληρώνουν και να αναπτύσσουν περαιτέρω τις διατάξεις αυτές εφόσον το κρίνουν σκόπιμο ιδίως για την καλύτερη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις ανωτέρω αρχές.
- (5) Πρέπει επίσης να εισαχθούν ορισμένες ελάχιστες διατάξεις συντονισμού για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές δύνανται να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς αυτούς και λαμβανομένου υπόψη του κλειστού χαρακτήρα των αγορών όπου ασκούν τις δραστηριότητές τους, λόγω της ύπαρξης ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων χορηγούμενων από τα κράτη μέλη όσον αφορά

---

⁴ COM(2010) 2020 τελικό της 3.3.2010.

τον εφοδιασμό, την προμήθεια ή την εκμετάλλευση των δικτύων παροχής των συγκεκριμένων υπηρεσιών.

- (6) Οι παραχωρήσεις αυτές αποτελούν συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, συναπτόμενες μεταξύ δύο ή περισσότερων οικονομικών παραγόντων και μίας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων και έχουν ως στόχο την απόκτηση έργων ή υπηρεσιών, το δε αντίτιμο συνίσταται, συνήθως, στο δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων ή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο των συμβάσεων. Η εκτέλεση αυτών των έργων ή η παροχή των υπηρεσιών υπόκειται σε συγκεκριμένες δεσμευτικές υποχρεώσεις που καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα και είναι νομικά εκτελεστές. Αντίθετα, ορισμένες πράξεις του δημοσίου όπως εξουσιοδοτήσεις ή αδειοδοτήσεις, στις οποίες το δημόσιο ή μια δημόσια αρχή θέτει τους όρους για την άσκηση μιας οικονομικής δραστηριότητας δεν πρέπει να χαρακτηρίζονται ως παραχωρήσεις. Το αυτό ισχύει για συμφωνίες που έχουν ως αντικείμενο το δικαίωμα οικονομικού παράγοντα να εκμεταλλεύεται ορισμένους τομείς ή πόρους του δημοσίου, όπως συμβάσεις έγγειας μίσθωσης στις οποίες το δημόσιο ή η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας θέτει ορισμένους γενικούς όρους για την χρήση τους χωρίς την απόκτηση συγκεκριμένων έργων ή υπηρεσιών.
- (7) Οι δυσκολίες που σχετίζονται με την ερμηνεία των εννοιών της σύμβασης παραχώρησης και της δημόσιας σύμβασης προκαλούν διαρκή έλλειψη ασφάλειας δικαίου μεταξύ των εμπλεκόμενων παραγόντων και έχουν αποτελέσει τη βάση για διάφορες αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο συγκεκριμένο θέμα. Για το λόγο αυτό, πρέπει να αποσαφηνιστεί ο ορισμός της παραχώρησης, ειδικότερα ως προς την έννοια του ουσιώδους λειτουργικού κινδύνου. Το κύριο χαρακτηριστικό μιας παραχώρησης, δηλαδή το δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων ή των υπηρεσιών, ενέχει πάντα τη μεταβίβαση στον παραχωρησιούχο ενός οικονομικού κινδύνου ο οποίος εμπεριέχει την πιθανότητα μη απόδοσης της επένδυσης και μη ανάκτησης του κόστους που σχετίζεται με τη λειτουργία των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών που του έχουν ανατεθεί. Η εφαρμογή συγκεκριμένων κανόνων που διέπουν την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης δεν θα ήταν αιτιολογημένη εάν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας είχε απαλλάξει τον ανάδοχο από οιαδήποτε δυνητική ζημιά, με την εξασφάλιση ελάχιστης προσόδου, ίσης ή υψηλότερης από το κόστος που καλείται να αναλάβει ο ανάδοχος σε σχέση με την εκτέλεση της σύμβασης. Συγχρόνως, πρέπει να καταστεί σαφές ότι ορισμένες συμφωνίες που πληρώνονται εξ ολοκλήρου από αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα πρέπει να χαρακτηρίζονται ως παραχωρήσεις όταν η ανάκτηση του ποσού της επένδυσης ή του κόστους το οποίο επωμίστηκε ο οικονομικός παράγων για την εκτέλεση του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας εξαρτάται από την πραγματική ζήτηση για την υπηρεσία ή το περιουσιακό στοιχείο ή από τη διαθεσιμότητά τους.
- (8) Όταν η ειδική τομεακή νομοθεσία προβλέπει εγγύηση στον παραχωρησιούχο για την απόσβεση των επενδύσεων ή του κόστους σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης, η σύμβαση αυτή δεν πρέπει να χαρακτηρίζεται ως παραχώρηση κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.
- (9) Η έννοια των ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων είναι βασική για τον ορισμό του πεδίου της παρούσας οδηγίας, εφόσον φορείς που δεν είναι ούτε αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 σημείο 1 ούτε δημόσιες επιχειρήσεις, υπόκεινται στις διατάξεις της μόνον εφόσον ασκούν μία από τις δραστηριότητες που καλύπτεται στη βάση τέτοιων δικαιωμάτων. Είναι συνεπώς σκόπιμο να διευκρινιστεί

ότι δικαιώματα τα οποία έχουν χορηγηθεί μέσω μιας διαδικασίας που βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, ιδίως σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία, και για τα οποία έχει διασφαλιστεί επαρκής δημοσιότητα, δεν συνιστούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Η εν λόγω νομοθεσία θα πρέπει να συμπεριλάβει την οδηγία 98/30/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου⁵, την οδηγία 96/92/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας⁶, την οδηγία 97/67/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1997 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών⁷, την οδηγία 94/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 1994 για τους όρους χορήγησης και χρήσης των αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων⁸ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70⁹. Οι ολοένα και πιο αποκλίνουσες μορφές δημόσιας δράσης κατέστησαν αναγκαίο τον σαφέστερο ορισμό της έννοιας των δημόσιων συμβάσεων. Οι ενωσιακοί κανόνες για τις παραχωρήσεις αναφέρονται στην απόκτηση έργων ή υπηρεσιών έναντι ανταλλάγματος το οποίο συνίσταται στην εκμετάλλευση των εν λόγω έργων ή υπηρεσιών. Η έννοια της απόκτησης πρέπει να εκληφθεί ευρύτερα ως λήψη των οφελών από τα υπό εξέταση έργα ή τις υπηρεσίες χωρίς να απαιτείται σε κάθε περίπτωση μεταβίβαση κυριότητας σε αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς. Επιπλέον, η απλή χρηματοδότηση μιας δραστηριότητας, που συνδέεται συχνά με την υποχρέωση επιστροφής των ποσών που εισπράχθηκαν εάν δεν χρησιμοποιηθούν για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται, δεν εμπίπτει συνήθως στο πεδίο της παρούσας οδηγίας.

- (10) Έχει επίσης αποδειχθεί αναγκαία η διευκρίνιση της έννοιας της ενιαίας δημόσιας σύμβασης, που σημαίνει ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συνολική αξία όλων των συμβάσεων παραχώρησης που συνάπτονται για τους σκοπούς της εν λόγω δημόσιας σύμβασης όσον αφορά τα κατώτατα όρια (κατώφλια) της παρούσας οδηγίας, και ότι η δημόσια σύμβαση πρέπει να δημοσιοποιείται ως ένα σύνολο, που πιθανόν υποδιαιρείται σε παρτίδες. Η έννοια της ενιαίας δημόσιας σύμβασης περιλαμβάνει όλες τις προμήθειες, τα έργα και τις υπηρεσίες που απαιτούνται για την υλοποίηση ενός συγκεκριμένου έργου. Ενδείξεις της ύπαρξης ενός ενιαίου έργου μπορεί για παράδειγμα να είναι ο συνολικός εκ των προτέρων σχεδιασμός και η σύλληψη από την αναθέτουσα αρχή, το γεγονός ότι τα διάφορα στοιχεία που αγοράζονται προορίζονται για μια μοναδική οικονομική και τεχνική λειτουργία ή ότι συνδέονται λογικά με άλλο τρόπο.

---

⁵ EE L 204 της 21.7.1998, σ. 1

⁶ EE L 27 της 30.1.1997, σ. 20.

⁷ EE L 15 της 21.1.1998, σ. 14.

⁸ EE L 164 της 30.6.1994, σ. 3.

⁹ EE L 315 της 3.12.2007, σ. 1.

- (11) Προκειμένου να εξασφαλισθεί πραγματικό άνοιγμα της αγοράς και ισόρροπη εφαρμογή των κανόνων σύναψης συμβάσεων παραχώρησης στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, είναι αναγκαίο να ορίζονται οι αντίστοιχοι φορείς με βάση άλλα κριτήρια και όχι το νομικό καθεστώς τους. Θα πρέπει, λοιπόν, να ληφθεί μέριμνα ώστε να μη θίγεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης φορέων ανάθεσης στο δημόσιο τομέα και εκείνων που δραστηριοποιούνται στον ιδιωτικό τομέα. Είναι επίσης αναγκαίο, σύμφωνα με το άρθρο 345 της Συνθήκης, να μην προδικάζονται οι κανόνες που διέπουν το σύστημα της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη.
- (12) Οι συμβάσεις παραχώρησης είναι δυνατόν να ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές για την κάλυψη των απαιτήσεων οι οποίες είναι εγγενείς σε διάφορες δραστηριότητες, που υπόκεινται ενδεχομένως σε διαφορετικά νομικά καθεστώτα. Θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι το νομικό καθεστώς που εφαρμόζεται σε μια μοναδική παραχώρηση προοριζόμενη να καλύψει πλείονες δραστηριότητες θα πρέπει να υπάγεται στους κανόνες που διέπουν τη δραστηριότητα για την οποία προορίζεται κατά κύριο λόγο. Ο προσδιορισμός της δραστηριότητας για την οποία προορίζεται κατά κύριο λόγο η σύμβαση μπορεί να βασίζεται σε ανάλυση των απαιτήσεων που πρέπει να καλύπτει η συγκεκριμένη παραχώρηση, στην οποία προβαίνει ο αναθέτων φορέας για τους σκοπούς του υπολογισμού της αξίας της παραχώρησης και την σύνταξη των εγγράφων ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι αντικειμενικά αδύνατο να προσδιοριστεί η δραστηριότητα για την οποία προορίζεται κυρίως η παραχώρηση. Σε παρόμοιες περιπτώσεις πρέπει να αναφέρονται οι κανόνες που εφαρμόζονται.
- (13) Είναι σκόπιμο να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ορισμένες συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών που ανατίθενται σε οικονομικό παράγοντα ο οποίος είναι ο ίδιος αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας, δυνάμει αποκλειστικού δικαιώματος που απολαύει ο οικονομικός παράγων βάσει δημοσιευμένων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, και το οποίο έχει χορηγηθεί σύμφωνα με τη Συνθήκη και την ενωσιακή τομεακή νομοθεσία αναφορικά με τη διαχείριση δικτύων υποδομών που συνδέονται με τις δραστηριότητες οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ, εφόσον το αποκλειστικό αυτό δικαίωμα καθιστά αδύνατη την προσφυγή σε διαγωνισμό για την ανάθεση. Κατά παρέκκλιση και με την επιφύλαξη των νομικών συνεπειών της γενικής εξαίρεσης από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, οι συμβάσεις παραχώρησης σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 8 παράγραφος 1 πρέπει να υπόκεινται στην υποχρέωση δημοσίευσης ανακοίνωσης ανάθεσης της παραχώρησης με σκοπό την εξασφάλιση στοιχειώδους διαφάνειας εκτός εάν οι όροι της διαφάνειας αυτής προβλέπονται σε τομεακή νομοθεσία.
- (14) Είναι σκόπιμο να εξαιρεθούν ορισμένες συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών και έργων που ανατίθενται σε επιχείρηση συνδεδεμένη με αναθέτουσες αρχές, κύρια δραστηριότητα της οποίας είναι η παροχή των εν λόγω υπηρεσιών ή έργων στον όμιλο στον οποίο ανήκει η ίδια και όχι η προσφορά τους στην αγορά. Είναι επίσης σκόπιμο να εξαιρεθούν ορισμένες συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών και έργων που ανατίθενται από αναθέτοντα φορέα σε κοινοπραξία η οποία έχει συσταθεί από αναθέτοντες φορείς με σκοπό την άσκηση των δραστηριοτήτων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία και της οποίας ο εν λόγω φορέας αποτελεί μέρος. Ωστόσο, είναι σκόπιμο να εξασφαλισθεί ότι ο αποκλεισμός αυτός δεν προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού προς όφελος επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών συνδεδεμένων με τους

αναθέτοντες φορείς· είναι σκόπιμο να προβλεφθεί κατάλληλη δέσμη κανόνων, ιδίως όσον αφορά τα ανώτατα όρια εντός των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων μπορεί να προέρχεται από την αγορά και άνω των οποίων δεν είναι πλέον δυνατόν να τους ανατίθενται συμβάσεις παραχώρησης χωρίς διαγωνισμό, τη σύνθεση των κοινοπραξιών και τη σταθερότητα των σχέσεων μεταξύ αυτών των κοινοπραξιών και των αναθετότων φορέων από τους οποίους απαρτίζονται.

- (15) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται από αναθέτοντες φορείς και αποσκοπούν στη διεξαγωγή δραστηριότητας που αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙΙ εάν, στο κράτος μέλος στο οποίο ασκείται η εν λόγω δραστηριότητα, είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό σε αγορές όπου η πρόσβαση δεν είναι περιορισμένη, όπως προκύπτει μετά από διαδικασία η οποία προβλέπεται προς το σκοπό αυτό σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28 της οδηγίας [2004/17/EK]. Μια τέτοια διαδικασία θα πρέπει να παρέχει ασφάλεια δικαίου στους ενδιαφερόμενους φορείς και μια κατάλληλη διαδικασία λήψης αποφάσεων, επιτρέποντας, σε σύντομες προθεσμίες, να εξασφαλίζεται η ομοιόμορφη εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου στον τομέα αυτόν.
- (16) Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται από διεθνείς οργανισμούς εκ μέρους τους και για λογαριασμό τους. Υφίσταται, ωστόσο, η ανάγκη διευκρίνισης σε ποιο βαθμό η οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται στην ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης που διέπονται από ειδικούς διεθνείς κανόνες.
- (17) Υπάρχει σημαντική νομική αβεβαιότητα σχετικά με το κατά πόσο η συνεργασία μεταξύ δημόσιων αρχών πρέπει να καλύπτεται από κανόνες περί ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Η σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ερμηνεύεται διαφορετικά στα διάφορα κράτη μέλη και ακόμα και μεταξύ αναθετουσών αρχών ή και φορέων ανάθεσης. Κατά συνέπεια, κρίνεται αναγκαίο να αποσαφηνιστεί σε ποιες περιπτώσεις οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ αναθετουσών αρχών δεν υπόκεινται στην εφαρμογή των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων παραχώρησης. Η εν λόγω αποσαφήνιση θα πρέπει να βασίζεται στις αρχές που έχουν διατυπωθεί στη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου. Το γεγονός ότι αμφότεροι οι συμβαλλόμενοι σε μια συμφωνία είναι οι ίδιοι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 σημείο 1 δεν αποκλείει από μόνο του την εφαρμογή των κανόνων περί ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Εντούτοις, η εφαρμογή των κανόνων περί ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης δεν πρέπει να παρεμποδίζει την ελευθερία των δημόσιων αρχών να αποφασίζουν πώς θα διοργανώσουν τον τρόπο διεκπεραίωσης των καθηκόντων τους όσον αφορά την παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Συνεπώς, οι συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται σε ελεγχόμενες οντότητες ή η συνεργασία για την από κοινού εκτέλεση των καθηκόντων δημόσιας υπηρεσίας των συμμετεχόντων αναθετουσών αρχών πρέπει να εξαιρούνται από την εφαρμογή των κανόνων εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρούσας οδηγίας. Η παρούσα οδηγία πρέπει να στοχεύει στη διασφάλιση ότι τυχόν εξαιρούμενες συνεργασίες δημόσιου-δημόσιου τομέα δεν προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού έναντι των ιδιωτικών οικονομικών φορέων. Ούτε η συμμετοχή αναθέτουσας αρχής ως προσφέρουσας σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης θα πρέπει να προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού.
- (18) Προκειμένου να διασφαλιστεί η επαρκής δημοσιοποίηση των συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών που υπερβαίνουν ορισμένη αξία και τις οποίες συνάπτουν αναθέτοντες φορείς και αναθέτουσες αρχές, πριν από την ανάθεση των

συμβάσεων αυτών πρέπει να προηγείται η υποχρεωτική δημοσίευση προκήρυξης παραχώρησης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κατώτατα όρια πρέπει να αντανακλούν σαφώς το διασυνοριακό ενδιαφέρον των παραχωρήσεων σε οικονομικούς παράγοντες εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη. Για τον υπολογισμό της αξίας μιας σύμβασης παραχώρησης υπηρεσιών, πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν η εκτιμώμενη αξία όλων των υπηρεσιών προς παροχή από τον ανάδοχο της σύμβασης παραχώρησης από την άποψη ενός δυνητικού προσφέροντα.

- (19) Λόγω των επιζήμιων επιπτώσεων για τον ανταγωνισμό, οι διαδικασίες ανάθεσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση πρέπει να επιτρέπονται μόνο σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις. Η εξαίρεση πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις στις οποίες είναι σαφές από την αρχή ότι η δημοσίευση δεν θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό, κυρίως επειδή υπάρχει αντικειμενικά μόνο ένας οικονομικός παράγων που μπορεί να εκτελέσει τη σύμβαση παραχώρησης. Μόνο οι καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν την ανάθεση παραχώρησης σε οικονομικό παράγοντα χωρίς δημοσίευση, εφόσον η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή ή τον ίδιο τον φορέα ανάθεσης ενόψει της μελλοντικής διαδικασίας ανάθεσης, και εφόσον δεν υπάρχουν ικανοποιητικές επιλογές υποκατάστασης, η διαθεσιμότητα των οποίων πρέπει να αξιολογηθεί σε βάθος.
- (20) Η ανασκόπηση των καλούμενων υπηρεσιών προτεραιότητας και μη προτεραιότητας (υπηρεσίες 'Α' και 'Β') από την Επιτροπή έδειξε ότι δεν δικαιολογείται ο περιορισμός της πλήρους εφαρμογής του δικαίου για τις δημόσιες συμβάσεις σε περιορισμένη ομάδα υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, η παρούσα οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται σε υπηρεσίες (όπως η εστίαση και η υδροδότηση), που διαθέτουν αποδεδειγμένα δυνατότητες διασυνοριακού εμπορίου.
- (21) Βάσει των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης που διενήργησε η Επιτροπή σχετικά με την μεταρρύθμιση των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις κρίνεται σκόπιμο να εξαιρεθούν από την πλήρη εφαρμογή της παρούσας οδηγίας μόνο εκείνες οι υπηρεσίες οι οποίες έχουν περιορισμένη διασυνοριακή διάσταση, και συγκεκριμένα οι λεγόμενες υπηρεσίες προς το άτομο, όπως ορισμένες κοινωνικές, υγειονομικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες. Οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονται εντός συγκεκριμένου πλαισίου, που ποικίλλει σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, λόγω διαφορετικών πολιτισμικών παραδόσεων. Πρέπει συνεπώς να θεσπιστεί ειδικό καθεστώς παραχωρήσεων για τις υπηρεσίες εκείνες οι οποίες λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι έχουν ρυθμιστεί προσφάτως. Η υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης προκαταρκτικής ενημέρωσης και γνωστοποίησης ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης για κάθε σύμβαση παραχώρησης της οποίας η αξία ισούται ή υπερβαίνει κατώτατα όρια που θεσπίζονται με την παρούσα οδηγία αποτελεί ενδεδειγμένο τρόπο προκειμένου να παρασχεθούν πληροφορίες για επιχειρηματικές ευκαιρίες σε δυνητικούς προσφέροντες και περί του αριθμού και του είδους των συμβάσεων που ανατίθενται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Παράλληλα, τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα με αναφορά στην ανάθεση συμβάσεων για τις εν λόγω υπηρεσίες, τα οποία αποβλέπουν στην εξασφάλιση της πλήρους συμμόρφωσης με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών παραγόντων, ενώ επιτρέπουν στις αναθέτουσες αρχές και στους αναθέτοντες φορείς να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των σχετικών υπηρεσιών. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη διασφάλισης της ποιότητας, της συνέχειας, της

δυνατότητας πρόσβασης, της διαθεσιμότητας και της πληρότητας των υπηρεσιών, τις ειδικές ανάγκες των διαφόρων κατηγοριών χρηστών, την εμπλοκή και την ενδυνάμωση των χρηστών και την καινοτομία.

- (22) Δεδομένης της σημασίας του πολιτισμικού πλαισίου και του ευαίσθητου χαρακτήρα των εν λόγω υπηρεσιών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια για τη διοργάνωση της επιλογής των παρόχων υπηρεσιών με τον τρόπο που κρίνουν καταλληλότερο. Οι κανόνες της παρούσας οδηγίας δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν ποιοτικά κριτήρια για την επιλογή των παρόχων υπηρεσιών, όπως τα κριτήρια που προβλέπονται στο εθελοντικό ευρωπαϊκό πλαίσιο ποιότητας για τις κοινωνικές υπηρεσίες της επιτροπής κοινωνικής προστασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κράτη μέλη ή/και οι δημόσιες αρχές έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν οι ίδιες τις εν λόγω υπηρεσίες ή να οργανώσουν τις κοινωνικές υπηρεσίες κατά τρόπο που δεν απαιτεί τη σύναψη συμβάσεων παραχώρησης, για παράδειγμα μέσω απλής χρηματοδότησης των εν λόγω υπηρεσιών ή χορηγώντας άδειες εκμετάλλευσης ή άλλες άδειες σε όλους τους οικονομικούς παράγοντες που πληρούν τα κριτήρια τα οποία έχουν οριστεί εκ των προτέρων από την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα ανάθεσης, χωρίς περιορισμούς ή ποσοτώσεις, εφόσον το εν λόγω σύστημα διασφαλίζει επαρκή δημοσιοποίηση και συμμορφώνεται με τις αρχές της διαφάνειας και της αποφυγής των διακρίσεων.
- (23) Προκειμένου να καταστεί δυνατή για όλους τους ενδιαφερόμενους παράγοντες η υποβολή των αιτήσεων και των προσφορών, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να υποχρεούνται να τηρούν μια ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων αυτών.
- (24) Η επιλογή και η εφαρμογή αναλογικών, αμερόληπτων και δίκαιων κριτηρίων επιλογής για τους οικονομικούς παράγοντες είναι κρίσιμες για την αποτελεσματική τους πρόσβαση στις οικονομικές ευκαιρίες που σχετίζονται με τις συμβάσεις παραχώρησης. Ειδικότερα, η δυνατότητα ενός υποψηφίου να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων μπορεί να έχει αποφασιστική σημασία για τη συμμετοχή μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό, κρίνεται σκόπιμο τα κριτήρια επιλογής να σχετίζονται αποκλειστικά με την τεχνική, χρηματοπιστωτική και οικονομική ικανότητα των παραγόντων, να ανακοινώνονται στην προκήρυξη της σύμβασης παραχώρησης και να μην αποκλείουν τη δυνατότητα ενός οικονομικού παράγοντα να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς, εφόσον ο τελευταίος αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ή στον φορέα ανάθεσης ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους.
- (25) Για να εξασφαλιστεί η διαφάνεια και η ίση μεταχείριση, τα κριτήρια ανάθεσης των παραχωρήσεων πρέπει πάντοτε να συνάδουν με ορισμένα γενικά πρότυπα. Αυτά πρέπει να γνωστοποιούνται εκ των προτέρων σε όλους τους δυνητικούς υποψηφίους, να συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και να μην παρέχουν στην αναθέτουσα αρχή ή στον φορέα ανάθεσης απεριόριστη ελευθερία επιλογής. Πρέπει να διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και να συνοδεύονται από απαιτήσεις που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών τις οποίες παρέχουν οι προσφέροντες. Προκειμένου να συμμορφωθούν με τα πρότυπα αυτά και παράλληλα να βελτιωθεί η ασφάλεια δικαίου, τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέψουν τη χρήση του κριτηρίου της πλέον οικονομικά συμφέρουσας προσφοράς.

- (26) Όταν οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς επιλέγουν να αναθέσουν τη σύμβαση στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, πρέπει να καθορίσουν τα κριτήρια ανάθεσης βάσει των οποίων θα αξιολογήσουν τις προσφορές προκειμένου να προσδιορίσουν εκείνη που προσφέρει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής. Ο καθορισμός αυτών των κριτηρίων είναι συνάρτηση του αντικείμενου της παραχώρησης, στο μέτρο που τα κριτήρια αυτά πρέπει να επιτρέπουν την αξιολόγηση του επιπέδου επίδοσης που παρέχεται από κάθε προσφορά σε σχέση με το αντικείμενο της παραχώρησης, όπως αυτό ορίζεται στις τεχνικές προδιαγραφές, καθώς και τη μέτρηση της σχέσης ποιότητας/τιμής κάθε προσφοράς.
- (27) Οι συμβάσεις παραχώρησης είναι συνήθως μακροπρόθεσμες, σύνθετες συμφωνίες βάσει των οποίων ο ανάδοχος αναλαμβάνει ευθύνες και κινδύνους που παραδοσιακά βαραίνουν τις αναθέτουσες αρχές και εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων τους, και τους αναθέτοντες φορείς. Για το λόγο αυτό, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να διατηρούν ένα περιθώριο ευελιξίας κατά την οργάνωση της διαδικασίας ανάθεσης, περιλαμβανομένης επίσης της δυνατότητας διαπραγματεύσεως του περιεχομένου της σύμβασης με τους υποψηφίους. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση και η διαφάνεια καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, συνιστάται η πρόβλεψη ορισμένων απαιτήσεων ως προς τη δομή της διαδικασίας ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένων των διαπραγματεύσεων, της διάδοσης των πληροφοριών και της διαθεσιμότητας των γραπτών αρχείων. Είναι επίσης απαραίτητη η πρόβλεψη της μη παρέκκλισης από τους αρχικούς όρους της προκήρυξης της παραχώρησης, προκειμένου να αποτρέπεται η μη δίκαιη μεταχείριση κάθε πιθανού υποψηφίου.
- (28) Οι τεχνικές προδιαγραφές που καταρτίζονται από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς πρέπει να επιτρέπουν το άνοιγμα της ανάθεσης των συμβάσεων παραχώρησης στον ανταγωνισμό. Για τον σκοπό αυτόν, πρέπει να είναι δυνατή η υποβολή προσφορών που αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των τεχνικών λύσεων, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται ικανοποιητικό επίπεδο ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει να καταρτίζονται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται ο τεχνητός περιορισμός του ανταγωνισμού μέσω απαιτήσεων που ευνοούν έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, αντικατοπτρίζοντας βασικά χαρακτηριστικά των προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων που παρέχονται συνήθως από τον εν λόγω οικονομικό φορέα. Η κατάρτιση των τεχνικών προδιαγραφών ως προς τις λειτουργικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις εκτέλεσης επιτρέπει εν γένει την επίτευξη του ανωτέρω στόχου με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και ευνοεί την καινοτομία. Σε περίπτωση αναφοράς στο ευρωπαϊκό πρότυπο ή, ελλείψει αυτού, σε εθνικό πρότυπο, πρέπει να εξετάζονται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς προσφορές βασιζόμενες σε ισοδύναμες ρυθμίσεις. Προκειμένου να αποδείξουν την εν λόγω ισοδυναμία, ενδέχεται να απαιτείται από τους προσφέροντες να παρέχουν στοιχεία επαληθευμένα από τρίτο μέρος· ωστόσο, θα πρέπει επίσης να επιτρέπονται τυχόν άλλα ενδεδειγμένα αποδεικτικά μέσα, όπως ο τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή εκθέσεις δοκιμών, ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών.
- (29) Επιπλέον, στις τεχνικές προδιαγραφές και στα κριτήρια ανάθεσης, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν να αναφέρονται σε μια συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, έναν συγκεκριμένο τρόπο παροχής υπηρεσιών ή μια συγκεκριμένη διαδικασία για οποιοδήποτε άλλο στάδιο του κύκλου ζωής ενός προϊόντος ή μιας

υπηρεσίας, υπό τον όρο ότι συνδέονται με το αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης. Για την καλύτερη ενσωμάτωση κοινωνικών παραμέτρων στις συμβάσεις παραχώρησης, μπορεί επίσης να επιτρέπεται στους αγοραστές να περιλαμβάνουν, στα κριτήρια ανάθεσης, χαρακτηριστικά σχετικά με τις συνθήκες εργασίας. Ωστόσο, όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς χρησιμοποιούν την πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά, τα κριτήρια αυτά μπορούν να αφορούν μόνο τις εργασιακές συνθήκες των ατόμων που συμμετέχουν άμεσα στη σχετική διαδικασία παραγωγής ή παροχής. Τα εν λόγω χαρακτηριστικά μπορούν να αφορούν μόνο την προστασία της υγείας του προσωπικού που συμμετέχει στη διαδικασία παραγωγής ή τη διευκόλυνση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μειονεκτούντων ατόμων ή μελών ευάλωτων ομάδων μεταξύ των ατόμων στα οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητας πρόσβασης ατόμων με αναπηρίες. Στην περίπτωση αυτή, οποιαδήποτε κριτήρια ανάθεσης περιλαμβάνουν τα εν λόγω χαρακτηριστικά θα πρέπει να περιορίζονται, σε κάθε περίπτωση, στα χαρακτηριστικά που έχουν άμεσες συνέπειες για τα μέλη του προσωπικού στο περιβάλλον εργασίας τους. Θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με την οδηγία 96/71/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών¹⁰ και κατά τρόπο που δεν δημιουργεί άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις εις βάρος των οικονομικών φορέων από άλλα κράτη μέλη ή από τρίτες χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία ή σε συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος η Ένωση. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει επίσης, οσάκις χρησιμοποιούν το κριτήριο της πλέον οικονομικά συμφέρουσας προσφοράς, να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν ως κριτήριο ανάθεσης την οργάνωση, τα προσόντα και την πείρα του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σχετικής σύμβασης παραχώρησης, καθώς αυτό ενδέχεται να επηρεάσει την ποιότητα της εκτέλεσης της παραχώρησης και, επακόλουθα, την οικονομική αξία της προσφοράς.

- (30) Τα ηλεκτρονικά μέσα πληροφόρησης και επικοινωνίας μπορούν να απλοποιήσουν σημαντικά τη δημοσίευση συμβάσεων και να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα και διαφάνεια των διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Πρέπει να εξελεχθούν σε τυποποιημένα μέσα ανταλλαγής πληροφοριών και επικοινωνίας όσον αφορά τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων επίσης εξοικονομεί χρόνο. Κατά συνέπεια, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί μείωση των ελάχιστων προθεσμιών όταν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα, υπό τον όρο, ωστόσο, ότι οι προθεσμίες συμβιβάζονται με τον συγκεκριμένο τρόπο διαβίβασης που προβλέπεται σε ενωσιακό επίπεδο. Συν τοις άλλοις, τα ηλεκτρονικά μέσα ανταλλαγής πληροφοριών και επικοινωνίας που περιλαμβάνουν κατάλληλες λειτουργίες μπορούν να δώσουν τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές και στους αναθέτοντες φορείς να προλαμβάνουν, να εντοπίζουν και να διορθώνουν σφάλματα που προκύπτουν κατά τις διαδικασίες των δημόσιων συμβάσεων.
- (31) Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς διαφόρων κρατών μελών ενδέχεται να ενδιαφέρονται για συνεργασία και από κοινού ανάθεση δημοσίων συμβάσεων παραχώρησης ώστε να αντλήσουν τα μέγιστα οφέλη από τις δυνατότητες της εσωτερικής αγοράς από απόψεως οικονομιών κλίμακας και επιμερισμού των κινδύνων και των ωφελειών, κυρίως για καινοτόμα έργα που εμπεριέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο από αυτόν που μπορεί ευλόγως να αναλάβει μεμονωμένα μια μόνο

¹⁰ EE L 18 της 21.1.1997, σ. 1.

αναθέτουσα αρχή ή ένας μόνο αναθέτων φορέας. Κατά συνέπεια, πρέπει να θεσπιστούν νέοι κανόνες σχετικά με τις διασυνοριακές από κοινού ανάθεσεις παραχωρήσεων οι οποίοι να καθορίζουν το εφαρμοστέο δίκαιο, προκειμένου να διευκολυνθεί η δρομολόγηση διασυνοριακής από κοινού ανάθεσης δημοσίων παραχωρήσεων. Επιπλέον, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς διαφορετικών κρατών μελών ενδέχεται να συγκροτούν κοινούς νομικούς φορείς, οι οποίοι ιδρύονται δυνάμει της εθνικής ή της ενωσιακής νομοθεσίας. Θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες για την εν λόγω μορφή από κοινού ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης.

- (32) Οι νόμοι, οι κανονισμοί και οι συλλογικές συμβάσεις, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ισχύουν σε θέματα συνθηκών απασχόλησης και ασφάλειας στην εργασία πρέπει εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης σύμβασης παραχώρησης, υπό την προϋπόθεση ότι οι κανόνες αυτοί, καθώς και η εφαρμογή τους, συμβιβάζονται με το ενωσιακό δίκαιο. Στις διασυνοριακές περιπτώσεις, όπου οι εργαζόμενοι ενός κράτους μέλους παρέχουν υπηρεσίες σε ένα άλλο κράτος μέλος για την υλοποίηση μιας σύμβασης παραχώρησης, η οδηγία 96/71/EΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών¹¹, αναφέρει τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται στη χώρα υποδοχής όσον αφορά αυτούς τους αποσπασμένους εργαζομένους.
- (33) Οι συμβάσεις παραχώρησης δεν πρέπει να ανατίθενται σε οικονομικούς παράγοντες που έχουν συμμετάσχει σε εγκληματική οργάνωση ή που έχουν κριθεί ένοχοι δωροδοκίας, απάτης σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης ή νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η μη πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης θα πρέπει επίσης να τιμωρείται με υποχρεωτικό αποκλεισμό στο επίπεδο της Ένωσης. Επιπλέον, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποκλείουν υποψηφίους ή προσφέροντες σε περίπτωση σοβαρών παραβιάσεων του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου με σκοπό την προστασία δημοσίων συμφερόντων συμβατών με τη Συνθήκη ή όταν ο οικονομικός παράγων έχει παρουσιάσει σημαντικές ή συνεχιζόμενες αδυναμίες κατά την εκτέλεση προγενέστερης σύμβασης παραχώρησης ή συμβάσεων παραχώρησης παρόμοιας φύσης με την ίδια αναθέτουσα αρχή ή τον ίδιο αναθέτοντα φορέα.
- (34) Είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες για τυχόν τροποποιήσεις μιας σύμβασης παραχώρησης κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της απαιτείται νέα διαδικασία ανάθεσης, λαμβανομένης υπόψη της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Νέα διαδικασία ανάθεσης απαιτείται σε περίπτωση σοβαρών αλλαγών στην αρχική παραχώρηση, καταδεικνύοντας την πρόθεση των μερών να επαναδιαπραγματευθούν ουσιαστικούς όρους ή προϋποθέσεις την εν λόγω παραχώρησης. Αυτό συμβαίνει ιδίως σε περίπτωση που οι τροποποιημένες προϋποθέσεις θα επηρέαζαν την έκβαση της διαδικασίας, εάν αποτελούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας. Μια έκτακτη και προσωρινή παράταση της διάρκειας της παραχώρησης που αποβλέπει αυστηρά στη διασφάλιση της συνέχειας της παροχής της υπηρεσίας σε αναμονή της ανάθεσης νέας σύμβασης

---

¹¹ ΕΕ L 18 της 21.1.1997, σ. 1.

παραχώρησης δεν θα πρέπει κανονικά να θεωρείται ως σοβαρή αλλαγή στην αρχική παραχώρηση.

- (35) Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορεί να χρειαστεί να αντιμετωπίσουν εξαιρετικές περιστάσεις που ήταν αδύνατον να προβλέψουν όταν ανέθεταν τη σύμβαση παραχώρησης. Σε αυτή την περίπτωση, απαιτείται ένας βαθμός ευελιξίας για την προσαρμογή της σύμβασης παραχώρησης στις εν λόγω περιστάσεις χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης. Η έννοια των απρόβλεπτων περιστάσεων αναφέρεται σε περιστάσεις που δεν θα ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα παρά την ευλόγως επιμελή προετοιμασία της αρχικής ανάθεσης από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων μέσων, της φύσης και των χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου έργου, των ορθών πρακτικών στον σχετικό τομέα και της ανάγκης διασφάλισης της κατάλληλης σχέσης μεταξύ των πόρων που δαπανώνται στην προετοιμασία της ανάθεσης και της προβλεπόμενης αξίας της. Εντούτοις, αυτό δεν ισχύει σε περιπτώσεις όπου η τροποποίηση έχει ως αποτέλεσμα την αλλοίωση της φύσης της συνολικής δημόσιας σύμβασης, για παράδειγμα μέσω της αντικατάστασης των έργων, των προμηθειών και των υπηρεσιών που πρόκειται να παρασχεθούν με κάτι διαφορετικό ή μέσω της ουσιαστικής αλλαγής του είδους της δημόσιας σύμβασης, δεδομένου ότι, σε μια τέτοια κατάσταση, μπορεί να υποτεθεί ότι θα επηρεαστεί το αποτέλεσμα.
- (36) Σύμφωνα με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ο ανάδοχος δεν πρέπει να αντικατασταθεί από άλλον οικονομικό παράγοντα χωρίς να πραγματοποιηθεί προκήρυξη νέου διαγωνισμού για την παραχώρηση. Εντούτοις, ο ανάδοχος που εκτελεί τη σύμβαση παραχώρησης μπορεί να υποστεί ορισμένες διαρθρωτικές αλλαγές κατά την εκτέλεση της σύμβασης, όπως καθαρά εσωτερικές αναδιοργανώσεις, συγχωνεύσεις και εξαγορές ή και διαδικασία αφερεγγυότητας ή να υποκατασταθεί στη βάση συμβατικής ρήτρας γνωστής σε όλους τους προσφέροντες και σύμφωνα με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας. Οι εν λόγω διαρθρωτικές αλλαγές δεν πρέπει να συνεπάγονται αυτομάτως απαίτηση έναρξης νέων διαδικασιών ανάθεσης για όλες τις συμβάσεις παραχώρησης που εκτελεί η σχετική επιχείρηση.
- (37) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να προβλέπουν τροποποιήσεις σε μια παραχώρηση στην ίδια τη σύμβαση παραχώρησης, μέσω ρητρών αναθεώρησης οι οποίες δεν πρέπει να τους παρέχουν απεριόριστη διακριτική ευχέρεια. Συνεπώς, η παρούσα οδηγία πρέπει να ορίζει ως ποιο βαθμό μπορούν να προβλέπονται τροποποιήσεις στην αρχική παραχώρηση.
- (38) Με στόχο την προσαρμογή στις ταχείες τεχνικές και οικονομικές εξελίξεις, η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή όσον αφορά ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία της παρούσας οδηγίας. Πράγματι, οι τεχνικές λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά των συσκευών για την ηλεκτρονική λήψη πρέπει να επικαιροποιούνται ανάλογα με τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις διοικητικές ανάγκες· είναι επίσης αναγκαίο η Επιτροπή να έχει εξουσιοδοτηθεί να καταρτίζει υποχρεωτικά τεχνικά πρότυπα ηλεκτρονικής επικοινωνίας ούτως ώστε να διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα των τεχνικών μορφοτύπων, διεργασιών και μηνυμάτων σε διαδικασίες ανάθεσης παραχωρήσεων λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις διοικητικές ανάγκες· Περαιτέρω, ο κατάλογος των νομοθετικών πράξεων της

Ένωσης που θεσπίζουν κοινές μεθοδολογίες για τον υπολογισμό του κόστους διάρκειας ζωής πρέπει να προσαρμόζεται γρήγορα για να ενσωματώνει τα μέτρα που εγκρίνονται ανά τομέα. Για την εκπλήρωση των ανωτέρω αναγκών, η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί να επικαιροποιεί τον κατάλογο των νομοθετικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων και των μεθοδολογιών προσδιορισμού του κόστους διάρκειας ζωής.

- (39) Προκειμένου να διασφαλιστεί η νομική προστασία των υποψηφίων και των προσφερόντων κατά τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης, όπως επίσης για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της παρούσας οδηγίας και των αρχών της Συνθήκης, η εφαρμογή των κανόνων των διατάξεων της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων¹² και της οδηγίας 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων στις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων φορέων οι οποίοι λειτουργούν στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών¹³ πρέπει να ισχύει επίσης για τις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών και τις συμβάσεις παραχώρησης έργων που συνάπτονται τόσο από αναθέτουσες αρχές όσο και από αναθέτοντες φορείς. Πρέπει ως εκ τούτου να τροποποιηθούν αναλόγως οι οδηγίες 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ.
- (40) Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία θα πρέπει να διέπεται από την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών¹⁴.
- (41) Το δίκαιο της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις απαιτεί από τα κράτη μέλη να παρακολουθούν με συνέπεια και συστηματικότητα την εφαρμογή και τη λειτουργία των κανόνων αυτών προκειμένου να διασφαλίζουν την αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου. Συνεπώς, τα κράτη μέλη ορίζουν μία ενιαία εθνική αρχή αρμόδια για την παρακολούθηση, εφαρμογή και έλεγχο των δημοσίων συμβάσεων· η αρχή αυτή μπορεί να έχει τις ίδιες αρμοδιότητες όσον αφορά τις παραχωρήσεις. Μόνο ένας οργανισμός με γενικότερα καθήκοντα θα διασφαλίσει την επισκόπηση των κύριων δυσκολιών υλοποίησης και θα προτείνει τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα για προβλήματα κυρίως διαρθρωτικού χαρακτήρα. Ο οργανισμός αυτός μπορεί επίσης να είναι σε θέση να παρέχει άμεση ενημέρωση σχετικά με τη λειτουργία της πολιτικής και τις ενδεχόμενες αδυναμίες της εθνικής νομοθεσίας και της πρακτικής εφαρμογής της, συνεισφέροντας έτσι στον ταχύ προσδιορισμό λύσεων και στη βελτίωση των διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης.
- (42) Έχει ιδιαίτερη σημασία, κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού έργου της Επιτροπής η διενέργεια κατάλληλων διαβουλεύσεων και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων. Η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίζει, κατά την προετοιμασία και σύνταξη των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, την ταυτόχρονη, έγκαιρη και

---

¹² EE L 395 της 30.12.1989, σ. 33.

¹³ EE L 76 της 23.3.1992, σ. 14.

¹⁴ EE L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

ενδεδειγμένη διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

- (43) Προκειμένου να διασφαλιστούν ομοιόμορφες συνθήκες για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τη διαδικασία για τη σύνταξη και διαβίβαση προκηρύξεων, για την αποστολή και δημοσίευση δεδομένων που αναφέρονται στα παραρτήματα IV έως VI, και για την τροποποίηση των κατωτάτων ορίων πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή¹⁵. Η συμβουλευτική διαδικασία πρέπει να χρησιμοποιείται για την έγκριση εκτελεστικών πράξεων που δεν έχουν επιπτώσεις ούτε από δημοσιονομική άποψη ούτε όσον αφορά τη φύση και το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία. Αντιθέτως, οι εν λόγω πράξεις έχουν απλώς διοικητικό χαρακτήρα και προορίζονται να διευκολύνουν την εφαρμογή των κανόνων που προβλέπει η παρούσα οδηγία.
- (44) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα της [ημερομηνία], τα κράτη μέλη ανέλαβαν να συνοδεύσουν, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, την κοινοποίηση των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα στα οποία θα επεξηγείται η σχέση μεταξύ των συστατικών στοιχείων μιας οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Αναφορικά με την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης θεωρεί δικαιολογημένη τη διαβίβαση των εγγράφων αυτών,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

---

¹⁵ ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13.

Οδηγία σχετικά με τις συμβάσεις παραχώρησης

Πίνακας περιεχομένων

ΤΙΤΛΟΣ Ι: ΟΡΙΣΜΟΙ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι Ορισμοί, γενικές αρχές και πεδίο εφαρμογής

ΤΜΗΜΑ 1: ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1: Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 2: Ορισμοί

Άρθρο 3: Αναθέτουσες αρχές

Άρθρο 4: Αναθέτοντες φορείς

Άρθρο 5: Κατώτατα όρια

Άρθρο 6: Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των παραχωρήσεων

Άρθρο 7: Γενικές Αρχές

ΤΜΗΜΑ ΙΙ: ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Άρθρο 8: Εξαιρέσεις οι οποίες εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς

Άρθρο 9: Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα των τηλεπικοινωνιών

Άρθρο 10: Εξαιρέσεις οι οποίες εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται από αναθέτοντες φορείς

Άρθρο 11: Συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται σε συνδεδεμένη επιχείρηση

Άρθρο 12: Συμβάσεις παραχώρησης οι οποίες ανατίθενται σε κοινοπραξία ή σε αναθέτοντα φορέα που συμμετέχει σε κοινοπραξία

Άρθρο 13: Κοινοποίηση πληροφοριών

Άρθρο 14: Αποκλεισμός δραστηριοτήτων που είναι άμεσα εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό

Άρθρο 15: Σχέσεις μεταξύ δημόσιων αρχών

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16: Διάρκεια της παραχώρησης

Άρθρο 17: Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

Άρθρο 18: Μεικτές συμβάσεις παραχώρησης

Άρθρο 19: Συμβάσεις παραχώρησης που αφορούν διάφορες δραστηριότητες

ΤΜΗΜΑ IV: ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 20: Συμβάσεις παραχώρησης κατ' αποκλειστικότητα

Άρθρο 21: Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II: Αρχές

Άρθρο 22: Οικονομικοί παράγοντες

Άρθρο 23: Ονοματολογίες

Άρθρο 24: Εχεμύθεια

Άρθρο 25: Κανόνες που εφαρμόζονται στην επικοινωνία

ΤΙΤΛΟΣ II: ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I Δημοσιότητα και διαφάνεια

Άρθρο 26: Προκηρύξεις παραχώρησης

Άρθρο 27: Γνωστοποιήσεις ανάθεσης παραχώρησης

Άρθρο 28: Μορφή και τρόπος δημοσίευσης των προκηρύξεων και των γνωστοποιήσεων

Άρθρο 29: Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο

Άρθρο 30: Ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II: Διεξαγωγή της διαδικασίας

ΤΜΗΜΑ 1: ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Άρθρο 31: Από κοινού παραχωρήσεις μεταξύ αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων από διαφορετικά κράτη μέλη

Άρθρο 32: Τεχνικές προδιαγραφές

Άρθρο 33: Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα

ΤΜΗΜΑ II: ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

Άρθρο 34: Γενικές αρχές

Άρθρο 35: Διαδικαστικές εγγυήσεις

Άρθρο 36: Επιλογή και ποιοτική αξιολόγηση υποψηφίων

Άρθρο 37: Καθορισμός προθεσμιών

Άρθρο 38: Προθεσμία υποβολής αιτήσεων συμμετοχής για τη σύμβαση παραχώρησης

Άρθρο 39: Κριτήρια ανάθεσης της παραχώρησης

Άρθρο 40: Κύκλος ζωής και κοστολόγηση κύκλου ζωής

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ : ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

Άρθρο 41: Υπεργολαβία

Άρθρο 42: Τροποποίηση συμβάσεων παραχώρησης κατά τη διάρκεια ισχύος τους

Άρθρο 43: Λύση συμβάσεων παραχώρησης

ΤΙΤΛΟΣ ΙV: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 44: Τροποποίηση της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ

Άρθρο 45: Τροποποίηση της οδηγίας 92/13/ΕΟΚ

ΤΙΤΛΟΣ V : ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 46: Άσκηση της εξουσιοδότησης

Άρθρο 47: Διαδικασία επείγοντος

Άρθρο 48: Διαδικασία επιτροπής

Άρθρο 49: Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

Άρθρο 50: Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 51: Ρήτρα επανεξέτασης

Άρθρο 52: Έναρξη ισχύος

Άρθρο 53: Αποδέκτες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 5

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 40 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΣΚΟΥΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ ΟΠΩΣ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ΑΡΘΡΟ 27 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΙΣΧΥΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 42

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 7

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΤΙΤΛΟΣ Ι ΟΡΙΣΜΟΙ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι Ορισμοί, γενικές αρχές και πεδίο εφαρμογής

ΤΜΗΜΑ Ι ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Με την παρούσα οδηγία θεσπίζονται κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων από αναθέτουσες αρχές και από αναθέτοντες φορείς σε σχέση με παραχωρήσεις, η αξία των οποίων εκτιμάται ότι δεν υπολείπεται των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 5.
2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στην απόκτηση έργων ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων προμηθειών ταυτόσημων με το αντικείμενο παραχώρησης, από οικονομικό παράγοντα επιλεγόμενο:
  - α) Είτε από αναθέτουσες αρχές ανεξαρτήτως εάν τα έργα ή οι υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προμηθειών, προορίζονται για σκοπό δημοσίου συμφέροντος·
  - β) Είτε από αναθέτοντες φορείς, υπό τον όρο ότι τα έργα ή οι υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προμηθειών, προορίζονται για την άσκηση μίας εκ των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - (1) «συμβάσεις παραχώρησης»: οι συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, έργων ή υπηρεσιών.
  - (2) «σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων»: η σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας που συνάπτεται εγγράφως μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών παραγόντων και μίας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών και έχει ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, το δε αντίτιμο για τα προς εκτέλεση έργα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο

δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, είτε στο δικαίωμα αυτό μαζί με καταβολή πληρωμής.

- (3) «εγγράφως»: κάθε έκφραση απαρτιζόμενη από λέξεις ή αριθμούς η οποία μπορεί να διαβάζεται, να αναπαράγεται και στη συνέχεια να γνωστοποιείται. Μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα.
- (4) «σύμβαση παραχώρησης έργων»: σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας που συνάπτεται εγγράφως μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών παραγόντων και ενός ή περισσότερων αναθετόνων φορέων και έχει ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, το δε αντίτιμο για τα προς εκτέλεση έργα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, είτε στο δικαίωμα αυτό μαζί με καταβολή πληρωμής.
- (5) «εκτέλεση έργων»: η εκτέλεση, ή η μελέτη και εκτέλεση, έργων που σχετίζονται με μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες του παραρτήματος I, ή έργου, ή η υλοποίηση, με οιαδήποτε μέσα, έργων που αντιστοιχούν στις απαιτήσεις που διευκρινίζονται από την αναθέτουσα αρχή η οποία ασκεί αποφασιστική επιρροή στο είδος ή στη μελέτη του έργου.
- (6) «έργο»: το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού το οποίο επαρκεί καθαυτό για την εκτέλεση μιας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας.
- (7) «σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών»: σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας που συνάπτεται εγγράφως μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών παραγόντων και μίας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή ενός ή περισσότερων αναθετόνων φορέων και έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών διαφορετικών από εκείνες που αναφέρονται στα σημεία 2 και 4, το δε αντίτιμο για τις παρασχεθισόμενες υπηρεσίες συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης των υπηρεσιών οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, είτε στο δικαίωμα αυτό μαζί με καταβολή πληρωμής.
- (8) «υποψήφιος»: οικονομικός παράγων που επεδίωξε πρόσκληση ή έχει προσκληθεί να συμμετάσχει σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης.
- (9) «ανάδοχος»: ο οικονομικός παράγων στον οποίο έχει ανατεθεί σύμβαση παραχώρησης.
- (10) «οικονομικός παράγων»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, φορέας του δημοσίου ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων και/ή οργανισμών που παρέχει έργα, προϊόντα ή υπηρεσίες στην αγορά.
- (11) «προσφέρων»: ο οικονομικός παράγων που έχει υποβάλει προσφορά.
- (12) «ηλεκτρονικό μέσο»: ένα μέσο που χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και αποθήκευσης δεδομένων, τα οποία διαβιβάζονται, μεταφέρονται ή λαμβάνονται με ενσύρματα, ραδιοφωνικά, οπτικά μέσα ή άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα.

- (13) «έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης»: όλα τα έγγραφα που παρουσιάζει ή στα οποία παραπέμπει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της προμήθειας ή της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων της προκήρυξης του διαγωνισμού, των τεχνικών προδιαγραφών, των προτεινόμενων όρων της σύμβασης, των μορφοτύπων για την παρουσίαση των εγγράφων από τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, των πληροφοριών για τις γενικές υποχρεώσεις και τυχόν πρόσθετων εγγράφων
- (14) «κύκλος ζωής»: όλα τα διαδοχικά ή/και διασυνδεδεμένα στάδια καθόλη τη διάρκεια ύπαρξης ενός προϊόντος ή ενός έργου ή της παροχής μιας υπηρεσίας, που περιλαμβάνουν την παραγωγή, τη μεταφορά, τη χρήση και τη συντήρησή τους, από την αγορά των πρώτων υλών ή την παραγωγή των πόρων μέχρι τη διάθεση, την εκκαθάριση και την ολοκλήρωση.
2. Το δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων ή των υπηρεσιών που αναφέρονται στα σημεία 2, 4 και 7 της πρώτης παραγράφου συνεπάγεται τη μεταβίβαση του ουσιώδους λειτουργικού κινδύνου στον ανάδοχο. Ο ανάδοχος της σύμβασης παραχώρησης θεωρείται ότι αναλαμβάνει τον ουσιώδη λειτουργικό κίνδυνο όταν δεν υπάρχει εγγύηση για την απόσβεση της επένδυσης ή των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης.

Ο οικονομικός κίνδυνος μπορεί να συνίσταται σε οιονδήποτε των κατωτέρω:

- α) στον κίνδυνο που σχετίζεται με τη χρήση των έργων ή τη ζήτηση για την παροχή της υπηρεσίας· ή
- β) τον κίνδυνο που σχετίζεται με τη διαθεσιμότητα της υποδομής που παρέχεται από τον ανάδοχο της σύμβασης παραχώρησης ή που χρησιμοποιείται για την παροχή υπηρεσιών στους χρήστες.

Άρθρο 3 *Αναθέτουσες αρχές*

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας «αναθέτουσες αρχές» είναι το κράτος, οι τοπικές ή περιφερειακές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου, οι ενώσεις που απαρτίζονται από μία ή περισσότερες από τις προαναφερόμενες αρχές ή έναν ή περισσότερους από τους εν λόγω οργανισμούς δημοσίου δικαίου, πλην εκείνων που αναθέτουν σύμβαση παραχώρησης για τους σκοπούς της άσκησης δραστηριότητας αναφερόμενης στο παράρτημα ΙΙΙ.
2. Οι «περιφερειακές αρχές» περιλαμβάνουν όλες τις αρχές των διοικητικών μονάδων που εμπίπτουν στα NUTS 1 και 2, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁶.
3. Οι «τοπικές αρχές» περιλαμβάνουν όλες τις αρχές των διοικητικών μονάδων που εμπίπτουν στο NUTS 3 και μικρότερων διοικητικών μονάδων, όπως αναφέρεται στον κανονισμό 1059/2003.

---

¹⁶ ΕΕ L 154 της 21.6.2003, σ. 1

4. «οργανισμοί δημοσίου δικαίου»: οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
- α) έχουν συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό ή έχουν ως συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα·
  - β) έχουν νομική προσωπικότητα·
  - γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου· ή υπόκεινται σε διαχειριστική εποπτεία από τους οργανισμούς αυτούς· ή που έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερα από τα μισά μέλη διορίζονται από το κράτος, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Για το σκοπό του στοιχείου α) του πρώτου εδαφίου, ένας οργανισμός, που λειτουργεί υπό κανονικές συνθήκες αγοράς, στοχεύει στο κέρδος και υφίσταται τις ζημιές που απορρέουν από την άσκηση της δραστηριότητάς του, δεν αποβλέπει στην ικανοποίηση αναγκών γενικού συμφέροντος, ούτε έχει βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα.

Άρθρο 4 *Αναθέτοντες φορείς*

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται:
- (1) κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, οργανισμοί δημοσίου δικαίου, ενώσεις που έχουν συσταθεί από μία ή περισσότερες από τις προαναφερόμενες αρχές ή έναν ή περισσότερους από τους εν λόγω οργανισμούς δημοσίου δικαίου όπως ορίζονται στις παραγράφους 2-4 του άρθρου 3.
  - (2) δημόσιες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου·
  - (3) φορείς που δεν είναι αναθέτουσες αρχές ή δημόσιες επιχειρήσεις, οι οποίοι λειτουργούν στη βάση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων που έχουν χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους,

όταν αναθέτουν σύμβαση παραχώρησης με σκοπό την άσκηση μίας των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ.

2. «Δημόσια επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση επί της οποίας οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ασκούν άμεσα ή έμμεσα δεσπόζουσα επιρροή λόγω κατοχής της κυριότητας της επιχείρησης, χρηματοοικονομικής συμμετοχής, ή βάσει των κανόνων που διέπουν την επιχείρηση.

Δεσπόζουσα επιρροή σε σχέση με επιχείρηση εκ μέρους των αναθετουσών αρχών τεκμαίρεται όταν οι εν λόγω αρχές, έμμεσα ή άμεσα:

- α) κατέχουν την πλειοψηφία του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της επιχείρησης, ή
  - β) ελέγχουν την πλειονότητα των ψήφων οι οποίες αντιστοιχούν σε μετοχές που έχει εκδώσει η επιχείρηση, ή
  - γ) μπορούν να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης.
3. «Ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα»: τα δικαιώματα που εκχωρούνται από αρμόδια αρχή ενός κράτους μέλους μέσω οιασδήποτε νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής διάταξης που έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζει την άσκηση των δραστηριοτήτων που ορίζονται στο παράρτημα III από έναν ή περισσότερους φορείς, και η οποία επηρεάζει ουσιωδώς την ικανότητα άλλων φορέων να ασκούν τέτοιου είδους δραστηριότητα.

Δικαιώματα που έχουν εκχωρηθεί μέσω διαδικασίας στην οποία έχει διασφαλιστεί επαρκής δημοσιότητα και όπου η εκχώρηση των εν λόγω δικαιωμάτων βασίστηκε σε αντικειμενικά κριτήρια δεν συνιστούν «ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα» κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. Τέτοιου είδους διαδικασίες περιλαμβάνουν:

- α) διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με την οδηγία [2004/18/EK ή 2004/17/EK] ή την παρούσα οδηγία
- β) διαδικασίες σύμφωνα με άλλες νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που περιλαμβάνονται στο παράρτημα XI, οι οποίες διασφαλίζουν ικανοποιητική εκ των προτέρων διαφάνεια για τη χορήγηση εγκρίσεων με βάση αντικειμενικά κριτήρια·

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να θεσπίζει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 46 για την τροποποίηση του καταλόγου των ενωσιακών νομοθετικών πράξεων στο παράρτημα XI, όταν, λόγω έκδοσης νέας ενωσιακής νομοθεσίας ή κατάργησης ενωσιακής νομοθεσίας, η τροποποίηση αυτή κρίνεται αναγκαία.

Άρθρο 5 *Κατώτατα όρια*

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις ακόλουθες συμβάσεις παραχώρησης των οποίων η αξία ισούται ή υπερβαίνει τα 5.000.000 ευρώ:
- α) συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται από αναθέτοντες φορείς για την άσκηση μίας των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο παράρτημα III·
  - β) συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές.
2. Οι συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών των οποίων η αξία ισούται ή υπερβαίνει τα 2.500.000 ευρώ αλλά είναι χαμηλότερη των 5.000.000 ευρώ εκτός από τις κοινωνικές υπηρεσίες και άλλες ειδικές υπηρεσίες, υπόκεινται στην υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης ανάθεσης παραχώρησης σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28.

Άρθρο 6
Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των παραχωρήσεων

1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας παραχώρησης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της διάρκειας της παραχώρησης.
2. Η εκτιμώμενη αξία μιας παραχώρησης υπολογίζεται ως η αξία ενός συνόλου έργων ή υπηρεσιών, ακόμα και εάν αγοράζονται μέσω διαφορετικών συμβάσεων, όταν οι συμβάσεις αποτελούν μέρος ενός ενιαίου σχεδίου έργου. Ενδείξεις περί της ύπαρξης ενός ενιαίου σχεδίου έργου μπορεί για παράδειγμα να είναι ο συνολικός εκ των προτέρων σχεδιασμός και η σύλληψη από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, το γεγονός ότι τα διάφορα στοιχεία που αγοράζονται προορίζονται για μια μοναδική οικονομική και τεχνική λειτουργία ή ότι συνδέονται λογικά με διαφορετικό τρόπο.

Στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας προβλέπει χρηματικά βραβεία ή την καταβολή ποσών στους υποψηφίους ή προσφέροντες, τα λαμβάνει υπόψη κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της παραχώρησης.
3. Η επιλογή της μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης παραχώρησης δεν γίνεται με σκοπό την εξαιρέσή της από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Ένα σχέδιο έργου ή ένα σύνολο υπηρεσιών δεν κατατέμνεται ούτως ώστε να μην εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εκτός εάν αιτιολογείται βάσει αντικειμενικών λόγων.
4. Η εκτίμηση αυτή ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού παραχώρησης, ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αρχίζει τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης, προσδιορίζοντας συγκεκριμένα τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της σκοπούμενης σύμβασης παραχώρησης.
5. Όσον αφορά τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων και τις συμβάσεις παραχώρησης έργων, κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το κόστος των έργων καθώς και η συνολική εκτιμώμενη αξία των προμηθειών και υπηρεσιών που πρόκειται να τεθούν στη διάθεση του εργολήπτη από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς, εφόσον είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των έργων.
6. Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη αγορά υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης υπό μορφή χωριστών παρτίδων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των παρτίδων.
7. Όταν η συνολική αξία των παρτίδων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 5, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στη ανάθεση κάθε παρτίδας.
8. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις παραχώρησης για μεμονωμένες παρτίδες χωρίς να εφαρμόζουν τις σχετικές διατάξεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, εφόσον η εκτιμώμενη αξία της εν

λόγω παρτίδας χωρίς ΦΠΑ είναι μικρότερη από 1.000.000 ευρώ. Εντούτοις, η συνολική αξία των παρτίδων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο χωρίς την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής αξίας όλων των παρτίδων στις οποίες έχει διαμεριστεί το προτεινόμενο έργο ή η προτεινόμενη αγορά υπηρεσιών.

9. Η αξία των συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών είναι η εκτιμώμενη συνολική αξία των υπηρεσιών προς παροχή από τον ανάδοχο της σύμβασης παραχώρησης καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με αντικειμενική μεθοδολογία η οποία προσδιορίζεται στην προκήρυξη της παραχώρησης ή στα έγγραφα της παραχώρησης.

Ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της παραχώρησης λαμβάνονται, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα:

- α) για ασφαλιστικές υπηρεσίες: το καταβλητέο ασφάλιστρο και οι λοιποί τρόποι πληρωμής·
  - β) για τραπεζικές και άλλες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες: τα έξοδα, οι προμήθειες, οι τόκοι και οι λοιποί τρόποι πληρωμής·
  - γ) για υπηρεσίες σχεδιασμού: τα έξοδα, οι καταβλητέες προμήθειες και οι λοιποί τρόποι πληρωμής·
10. Η αξία των συμβάσεων παραχώρησης περιλαμβάνει τόσο τα εκτιμώμενα έσοδα από τρίτους, όσο και τα ποσά προς καταβολή από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.

Άρθρο 7 *Γενικές Αρχές*

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς παράγοντες ισότιμα και ενεργούν με διαφανή και αναλογικό τρόπο. Ο σχεδιασμός της σύμβασης παραχώρησης δεν γίνεται με στόχο την εξαίρεσή της από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού.

ΤΜΗΜΑ II **ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ**

Άρθρο 8 *Εξαιρέσεις οι οποίες εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς*

1. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών οι οποίες ανατίθενται από αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα σε οικονομικό παράγοντα που είναι αναθέτων φορέας ή ένωση αυτών, δυνάμει αποκλειστικού δικαιώματος που απολαύει ο οικονομικός παράγων βάσει εφαρμοζόμενων και δημοσιευμένων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, και το οποίο έχει χορηγηθεί σύμφωνα με τη Συνθήκη και την ενωσιακή τομεακή νομοθεσία

αναφορικά με τη διαχείριση δικτύων υποδομών που συνδέονται με τις δραστηριότητες οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όταν η τομεακή νομοθεσία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δεν προβλέπει ειδικές υποχρεώσεις διαφάνειας, εφαρμόζονται οι απαιτήσεις του άρθρου 27 παράγραφοι 1 και 3.
3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης τις οποίες η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας υποχρεούται να αναθέσει ή να διοργανώσει σύμφωνα με διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που προβλέπονται σε:
  - α) διεθνή συμφωνία, η οποία έχει συναφθεί σύμφωνα με τη Συνθήκη, μεταξύ κράτους μέλους και μιας ή περισσότερων τρίτων χωρών και καλύπτει έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες που προορίζονται για την από κοινού εκτέλεση ή εκμετάλλευση ενός σχεδίου από τα συμβαλλόμενα κράτη·
  - β) συναφθείσα διεθνή συμφωνία η οποία έχει σχέση με τη στάθμευση στρατευμάτων και αφορά τις επιχειρήσεις κράτους μέλους ή τρίτης χώρας·
  - γ) ειδική διαδικασία διεθνούς οργανισμού·
  - δ) περίπτωση που οι συμβάσεις παραχώρησης χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα.

Όλες οι συμφωνίες που αναφέρονται στο στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου κοινοποιούνται στην Επιτροπή, η οποία δύναται να ζητήσει γνωμοδότηση από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Δημοσίων Συμβάσεων που αναφέρεται στο άρθρο 48.

Για τους σκοπούς του στοιχείου δ) του πρώτου εδαφίου, σε περίπτωση συγχρηματοδότησης σημαντικού μέρους της σύμβασης παραχώρησης από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα, τα συμβαλλόμενα μέρη αποφασίζουν τις εφαρμοστέες διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων παραχώρησης, οι οποίες συνάδουν προς τις διατάξεις της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 346 της Συνθήκης, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στην ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, στο βαθμό που οι κανόνες τους οποίους προβλέπει η παρούσα οδηγία δεν δύνανται να εγγυηθούν την προστασία των ουσιωδών δικαιωμάτων ασφαλείας ενός κράτους μέλους.
5. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών:
  - α) για την αγορά ή μίσθωση, με οποιουδήποτε χρηματοδοτικού όρους, γης, υφισταμένων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων, ή σε σχέση με δικαιώματα επ' αυτών· ωστόσο, οι συμβάσεις παραχώρησης χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που ανατίθενται ταυτοχρόνως, πριν ή μετά τη σύμβαση αγοράς ή μίσθωσης, υπό οποιαδήποτε μορφή, εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία·

- β) για την αγορά, την ανάπτυξη, την παραγωγή ή τη συμπαραγωγή προγραμμάτων που προορίζονται για ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και ορίζονται ως η μετάδοση και διανομή μέσω κάθε είδους ηλεκτρονικού δικτύου, οι οποίες ανατίθενται από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, ούτε και σε συμβάσεις παραχώρησης για χρόνο εκπομπής που ανατίθενται σε ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς·
- γ) που αφορούν υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού·
- δ) σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες σχετικές με την έκδοση, την αγορά, την πώληση ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, κατά την έννοια της οδηγίας 2004/39/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σε υπηρεσίες και πράξεις κεντρικών τραπεζών που εκτελούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF)·
- ε) που αφορούν συμβάσεις εργασίας·
- στ) για υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών που βασίζονται στη χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1008/2008¹⁷ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸.
- ζ) για δημόσιες επιβατικές μεταφορές κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁹.

Η μετάδοση ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών που αναφέρεται στο στοιχείο β) της πρώτης παραγράφου περιλαμβάνει οποιαδήποτε μετάδοση και διανομή που χρησιμοποιεί οποιαδήποτε μορφή ηλεκτρονικού δικτύου.

Άρθρο 9

Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης με κύριο σκοπό να επιτραπεί στις αναθέτουσες αρχές η παροχή ή εκμετάλλευση δημοσίων τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή η παροχή στο κοινό μιας ή περισσότερων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, νοούνται ως:

- α) «δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών» το δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο χρησιμοποιείται, εξ ολοκλήρου ή κυρίως, για την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που υποστηρίζουν τη μεταφορά πληροφοριών μεταξύ τερματικών σημείων δικτύου·
- β) «δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών», τα συστήματα μετάδοσης και, κατά περίπτωση, ο εξοπλισμός μεταγωγής ή δρομολόγησης και οι λοιποί πόροι, περιλαμβανομένων μη ενεργών στοιχείων δικτύου, που επιτρέπουν τη μεταφορά

¹⁷ Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών γραμμών στην Κοινότητα

¹⁸ ΕΕ L 293 της 31.10.2008, σ. 3.

¹⁹ ΕΕ L 315 της 3.12.2007,

σημάτων, με τη χρήση καλωδίου, ραδιοσημάτων, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου, περιλαμβανομένων των δορυφορικών δικτύων, των σταθερών (μεταγωγής δεδομένων μέσω κυκλωμάτων και πακετομεταγωγής, περιλαμβανομένου του Διαδικτύου) και κινητών επίγειων δικτύων, των συστημάτων ηλεκτρικών καλωδίων, εφόσον χρησιμοποιούνται για τη μετάδοση σημάτων, των δικτύων που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, καθώς και των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης, ανεξάρτητα από το είδος των μεταφερόμενων πληροφοριών·

- γ) «σημείο τερματισμού δικτύου» (ΣΤΔ), το υλικό σημείο στο οποίο παρέχεται στο συνδρομητή πρόσβαση στο δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών· στα δίκτυα μεταγωγής ή δρομολόγησης, το ΣΤΔ καθορίζεται μέσω ειδικής διεύθυνσης δικτύου, η οποία μπορεί να συνδέεται με το όνομα ή τον αριθμό του συνδρομητή·
- δ) «υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών», οι υπηρεσίες που παρέχονται συνήθως έναντι αμοιβής και των οποίων η παροχή συνίσταται, εν όλω ή εν μέρει, στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και των υπηρεσιών μετάδοσης σε δίκτυα που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, αλλά εξαιρουμένων των υπηρεσιών που παρέχουν περιεχόμενο μεταδιδόμενο με χρήση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή που ασκούν έλεγχο επί του περιεχομένου· δεν περιλαμβάνουν επίσης τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 98/34/ΕΚ, οι οποίες δεν συνίστανται εν όλω ή εν μέρει στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Άρθρο 10

Εξαιρέσεις οι οποίες εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται από αναθέτοντες φορείς

1. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτουν αναθέτοντες φορείς για σκοπούς άλλους από τις δραστηριότητες που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ ή για την άσκηση αυτών των δραστηριοτήτων σε τρίτη χώρα, υπό συνθήκες που δεν συνεπάγονται την υλική εκμετάλλευση δικτύου ή γεωγραφικής περιοχής εντός της Ένωσης.
2. Οι αναθέτοντες φορείς κοινοποιούν στην Επιτροπή ή στο εθνικό όργανο εποπτείας, κατόπιν αιτήσεώς τους, οποιαδήποτε δραστηριότητα θεωρούν ότι εξαιρείται. Η Επιτροπή μπορεί να δημοσιεύει περιοδικά στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, για ενημερωτικούς σκοπούς, καταλόγους με κατηγορίες δραστηριοτήτων που θεωρεί ότι καλύπτονται από την παρούσα εξαίρεση. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή σέβεται τυχόν ευαίσθητες εμπορικές πτυχές τις οποίες, ενδεχομένως, επικαλέστηκαν οι αναθέτοντες φορείς κατά τη διαβίβαση των εν λόγω πληροφοριών.

Άρθρο 11

Συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται σε συνδεδεμένη επιχείρηση

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «συνδεδεμένη επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση της οποίας οι ετήσιοι λογαριασμοί έχουν ενοποιηθεί με τους

λογαριασμούς του αναθέτοντος φορέα σύμφωνα με τις απαιτήσεις της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου²⁰.

2. Στην περίπτωση που οι φορείς δεν εμπίπτουν στην εν λόγω οδηγία, ως «συνδεδεμένη επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση η οποία:
  - α) είναι δυνατόν να υπόκειται, άμεσα ή έμμεσα, σε δεσπόζουσα επιρροή του αναθέτοντος φορέα κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας·
  - β) η οποία μπορεί να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή επί του αναθέτοντος φορέα
  - γ) υπόκειται, από κοινού με τον αναθέτοντα φορέα, στη δεσπόζουσα επιρροή άλλης επιχείρησης δυνάμει ιδιοκτησίας, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν.
3. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 15 και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 4, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες συμβάσεις παραχώρησης:
  - α) συμβάσεις τις οποίες συνάπτει αναθέτων φορέας με συνδεδεμένη επιχείρηση·
  - β) συμβάσεις τις οποίες συνάπτει κοινοπραξία, η οποία έχει συσταθεί αποκλειστικά από αναθέτοντες φορείς με σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο παράρτημα ΙΙΙ, με επιχείρηση συνδεδεμένη με έναν από αυτούς τους αναθέτοντες φορείς.
4. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται:
  - α) στις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών, εφόσον το 80% τουλάχιστον του μέσου συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την τελευταία τριετία στον τομέα των υπηρεσιών, σε γενικές γραμμές, προέρχεται από την παροχή υπηρεσιών στις επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται·
  - β) στις συμβάσεις παραχώρησης έργων, εφόσον το 80% τουλάχιστον του μέσου συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την τελευταία τριετία στον τομέα των έργων, σε γενικές γραμμές, προέρχεται από την παροχή έργων στις επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται.
5. Όταν, λόγω της ημερομηνίας δημιουργίας της συνδεδεμένης επιχείρησης ή έναρξης των δραστηριοτήτων της, δεν είναι διαθέσιμος ο κύκλος εργασιών για την τελευταία τριετία, η επιχείρηση αρκεί να αποδεικνύει ότι ο κύκλος εργασιών που αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχεία α), ή β), είναι αξιόπιστος, ιδίως με προβολές επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

---

²⁰ ΕΕ L 193 της 18.7.1983, σ. 1. Οδηγία, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2001/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σ. 28).

6. Όταν η ίδια ή παρόμοιες υπηρεσίες, προμήθειες ή έργα παρέχονται από περισσότερες από μία επιχειρήσεις συνδεδεμένες με τον αναθέτοντα φορέα, για τον υπολογισμό των προαναφερόμενων στην παράγραφο 4 ποσοστών λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών που προκύπτει αντιστοίχως από την παροχή υπηρεσιών, προμηθειών ή έργων εκ μέρους των εν λόγω συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

Άρθρο 12

Συμβάσεις παραχώρησης οι οποίες ανατίθενται σε κοινοπραξία ή σε αναθέτοντα φορέα που συμμετέχει σε κοινοπραξία

Κατά παρέκκλιση του άρθρου 15, και με την προϋπόθεση ότι η κοινοπραξία έχει συσταθεί με σκοπό την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας επί περίοδο τουλάχιστον τριών ετών και ότι η συστατική πράξη της κοινοπραξίας ορίζει ότι οι αναθέτοντες φορείς, που την συγκροτούν, συμμετέχουν σε αυτήν τουλάχιστον για την εν λόγω περίοδο, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης που έχουν συναφθεί από:

- α) κοινοπραξία, η οποία έχει συσταθεί αποκλειστικά από αναθέτοντες φορείς με σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων κατά την έννοια του παραρτήματος III, με έναν από αυτούς τους αναθέτοντες φορείς· ή
- β) αναθέτοντα φορέα με μια τέτοια κοινοπραξία στην οποία συμμετέχει. .

Άρθρο 13

Κοινοποίηση πληροφοριών από αναθέτοντες φορείς

Οι αναθέτοντες φορείς κοινοποιούν στην Επιτροπή ή στο εθνικό όργανο εποπτείας, κατόπιν αιτήσεώς τους, τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφοι 2 και 3 και του άρθρου 12:

- α) τις επωνυμίες των επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών για τις οποίες πρόκειται,
- β) τη φύση και την αξία των σχετικών παραχωρήσεων,
- γ) τις αποδείξεις που η Επιτροπή ή το εθνικό όργανο εποπτείας κρίνει απαραίτητες για το ότι η σχέση μεταξύ της επιχείρησης ή της κοινοπραξίας στην οποία ανατίθενται οι συμβάσεις παραχώρησης και του αναθέτοντος φορέα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των άρθρων 11 ή 12.

Άρθρο 14

Αποκλεισμός δραστηριοτήτων που είναι άμεσα εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται από αναθέτοντες φορείς εφόσον στο κράτος μέλος στο οποίο διενεργούνται οι παραχωρήσεις αυτές η δραστηριότητα είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28 της οδηγίας [που αντικαθιστά την οδηγία 2004/17/EK].

Άρθρο 15
Σχέσεις μεταξύ δημόσιων αρχών

1. Σύμβαση παραχώρησης που συνάπτεται από αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφιο 1 με άλλο νομικό πρόσωπο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - α) η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ασκεί επί του εν λόγω νομικού προσώπου έλεγχο ανάλογο εκείνου που ασκεί επί των δικών της/του υπηρεσιών
  - β) τουλάχιστον το 90% των δραστηριοτήτων του εν λόγω νομικού προσώπου διεξάγονται για την ελέγχουσα αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα ή για άλλα νομικά πρόσωπα που υπόκεινται στον έλεγχο της εν λόγω αναθέτουσας αρχής ή του εν λόγω αναθέτοντος φορέα
  - γ) δεν υπάρχει ιδιωτική συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

Αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφιο 1 θεωρείται ότι ασκεί έλεγχο επί ενός νομικού προσώπου ανάλογο με τον έλεγχο που ασκεί στις υπηρεσίες της/του κατά την έννοια του στοιχείου α) του πρώτου εδαφίου, όταν ασκεί αποφασιστική επιρροή τόσο στους στρατηγικούς στόχους όσο και στις σημαντικές αποφάσεις του ελεγχόμενου νομικού προσώπου.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης σε περίπτωση που μια υπό έλεγχο οντότητα η οποία είναι αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφιο 1 αναθέτει σύμβαση παραχώρησης στην οντότητα που την ελέγχει, ή σε άλλο νομικό πρόσωπο που τελεί υπό τον έλεγχο της ίδιας αναθέτουσας αρχής, εφόσον δεν υπάρχει ιδιωτική συμμετοχή στο νομικό πρόσωπο στο οποίο ανατίθεται η δημόσια σύμβαση παραχώρησης.
3. Μια αναθέτουσα αρχή ή ένας αναθέτων φορέας όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφιο 1, που δεν ασκεί έλεγχο σε νομικό πρόσωπο υπό την έννοια της παραγράφου 1, μπορεί εντούτοις να αναθέσει σύμβαση παραχώρησης χωρίς να εφαρμόσει τις διατάξεις της τρέχουσας οδηγίας σε νομικό πρόσωπο που ελέγχει από κοινού με άλλες αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - α) οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς όπως αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφιο 1 ασκούν από κοινού στο νομικό πρόσωπο έλεγχο ανάλογο εκείνου που αυτό ασκεί στις υπηρεσίες του.
  - β) τουλάχιστον 90% των δραστηριοτήτων του εν λόγω νομικού προσώπου διεξάγονται για τις ελέγχουσες αναθέτουσες αρχές ή τους ελέγχοντες αναθέτοντες φορείς σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφιο 1 ή για άλλα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από την ίδια αναθέτουσα αρχή ή τον ίδιο αναθέτοντα φορέα.
  - γ) δεν υπάρχει ιδιωτική συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

Για τους σκοπούς του στοιχείου α), θεωρείται ότι οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφιο 1 ελέγχουν από κοινού ένα νομικό πρόσωπο σε περίπτωση που πληρούνται οι κατωτέρω σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) τα όργανα λήψης αποφάσεων του ελεγχόμενου νομικού προσώπου απαρτίζονται από αντιπροσώπους όλων των συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφιο 1·
- β) οι εν λόγω αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφιο 1 είναι σε θέση να ασκούν από κοινού αποφασιστική επιρροή στους στρατηγικούς στόχους και στις σημαντικές αποφάσεις του ελεγχόμενου νομικού προσώπου·
- γ) το ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο δεν επιδιώκει τυχόν συμφέροντα που αποκλίνουν από αυτά των δημόσιων αρχών που είναι συνδεδεμένες με αυτό·
- δ) το υπό έλεγχο νομικό πρόσωπο δεν αποκομίζει κέρδη εκτός της επιστροφής των πραγματικών εξόδων από τις δημόσιες συμβάσεις με τις δημόσιες αρχές.

4. Συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ δύο ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφιο 1 δεν θεωρείται σύμβαση παραχώρησης κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1 σημείο 1 της παρούσας οδηγίας εφόσον πληρούνται οι κατωτέρω σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) με τη συμφωνία θεσπίζεται μια ουσιαστική συνεργασία μεταξύ των συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών ή των συμμετεχόντων αναθετόντων φορέων με στόχο την από κοινού διεξαγωγή των καθηκόντων τους δημόσιας υπηρεσίας και συνεπάγεται αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών·
- β) η συμφωνία στηρίζεται μόνο σε παραμέτρους που άπτονται του δημοσίου συμφέροντος·
- γ) οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές ή οι συμμετέχοντες αναθέτοντες φορείς δεν ασκούν δραστηριότητες στην ελεύθερη αγορά άνω του 10% του κύκλου εργασιών των δραστηριοτήτων που είναι σχετικές με το πλαίσιο της συμφωνίας·
- δ) η συμφωνία δεν αφορά χρηματοοικονομικές μεταβιβάσεις μεταξύ των συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών ή των συμμετεχόντων αναθετόντων φορέων, εκτός από αυτές που αντιστοιχούν στην επιστροφή των πραγματικών δαπανών των έργων, των υπηρεσιών ή των προμηθειών·
- ε) δεν υπάρχει ιδιωτική συμμετοχή σε οποιαδήποτε από τις εμπλεκόμενες αναθέτουσες αρχές ή τους εμπλεκόμενους αναθέτοντες φορείς.

5. Η απουσία ιδιωτικής συμμετοχής που αναφέρεται στις παραγράφους 1 έως 4 επαληθεύεται τη στιγμή της ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης ή της σύναψης της συμφωνίας.

Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο παύουν να ισχύουν από τη στιγμή που λαμβάνει χώρα κάποια ιδιωτική συμμετοχή, γεγονός που συνεπάγεται ότι οι υπό εξέλιξη συμβάσεις παραχώρησης πρέπει να ανοίξουν στον ανταγωνισμό μέσω συνήθων διαδικασιών σύναψης συμβάσεων παραχώρησης.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16 Διάρκεια της παραχώρησης

Η διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης περιορίζεται στον χρόνο που κρίνεται απαραίτητος προκειμένου να υπάρξει απόσβεση της επένδυσης που πραγματοποιήθηκε σε σχέση με την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών από τον ανάδοχο της παραχώρησης καθώς και μια εύλογη απόδοση του επενδυμένου κεφαλαίου.

Άρθρο 17 Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

Οι συμβάσεις παραχώρησης για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που απαριθμούνται στο παράρτημα Χ και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας υπόκεινται στην υποχρέωση του άρθρου 26 παράγραφος 3 και του άρθρου 27 παράγραφος 1.

Άρθρο 18 Μεικτές συμβάσεις παραχώρησης

1. Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες και προμήθειες ανατίθενται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία όταν το κύριο αντικείμενο της υπό εξέταση σύμβασης είναι υπηρεσίες και όταν πρόκειται για παραχωρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 1 σημείο 1.
2. Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες κατά την έννοια του άρθρου 17 και άλλες υπηρεσίες, ανατίθενται σύμφωνα με τις διατάξεις οι οποίες εφαρμόζονται στο είδος της υπηρεσίας που χαρακτηρίζει το κύριο αντικείμενο της σχετικής σύμβασης.
3. Σε περίπτωση μεικτών συμβάσεων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, το κύριο αντικείμενο προσδιορίζεται μέσω σύγκρισης των αξιών των αντίστοιχων υπηρεσιών ή προμηθειών.
4. Σε περίπτωση συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο παραχωρήσεις που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία και προμήθεια ή άλλα στοιχεία που δεν καλύπτονται ούτε από τις οδηγίες [που αντικαθιστούν την οδηγία 2004/17/EK και την οδηγία 2004/18/EK] ούτε από την οδηγία 2009/81/EK, το τμήμα της σύμβασης που συνιστά παροχή καλυπτόμενη από την παρούσα οδηγία ανατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας. Ωστόσο, όταν τα διάφορα τμήματα της σύμβασης είναι αντικειμενικά αδύνατον να διαχωριστούν, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας καθορίζεται με βάση το κύριο αντικείμενο της εν λόγω σύμβασης

5. Σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης που υπόκεινται στην παρούσα οδηγία και συμβάσεων που υπόκεινται [στην οδηγία 2004/18/EK ή την οδηγία 2004/17/EK] ή στην οδηγία 2009/81/EK²¹, το τμήμα της σύμβασης που συνιστά παραχώρηση καλυπτόμενη από την παρούσα οδηγία ανατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής.

Όταν τα διάφορα τμήματα τέτοιων συμβάσεων είναι αντικειμενικά αδύνατον να διαχωριστούν, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας καθορίζεται με βάση το κύριο αντικείμενο των εν λόγω συμβάσεων.

Άρθρο 19

Συμβάσεις παραχώρησης που αφορούν αρκετές δραστηριότητες

1. Σύμβαση παραχώρησης που προορίζεται για την κάλυψη αρκετών δραστηριοτήτων υπόκειται στους κανόνες που ισχύουν για τη δραστηριότητα για την οποία προορίζεται κυρίως.

Ωστόσο, η επιλογή ανάμεσα στην ανάθεση μιας ενιαίας σύμβασης παραχώρησης και στην ανάθεση περισσότερων χωριστών συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή της από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

2. Όταν μία από τις δραστηριότητες για τις οποίες προορίζεται η σύμβαση παραχώρησης που υπόκειται στις διατάξεις της παρούσας οδηγίας περιλαμβάνεται στο παράρτημα III και άλλη δεν περιλαμβάνεται σε αυτό και είναι αντικειμενικά αδύνατο να προσδιοριστεί για ποια δραστηριότητα προορίζεται κυρίως η παραχώρηση, η σύμβαση παραχώρησης συνάπτεται σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται σε συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές.
3. Αν μία από τις δραστηριότητες για την οποία προορίζεται η σύμβαση ή η σύμβαση παραχώρησης, υπόκειται στην παρούσα οδηγία και κάποια άλλη δεν υπόκειται ούτε στην παρούσα οδηγία, ούτε στην [οδηγία 2004/18/EK ή 2004/17/EK] ή στην οδηγία 2009/81/EK²² και αν είναι αντικειμενικά αδύνατος ο καθορισμός της δραστηριότητας για την οποία προορίζεται κυρίως η σύμβαση ή η σύμβαση παραχώρησης, τότε η σύμβαση ή η σύμβαση παραχώρησης ανατίθεται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

ΤΜΗΜΑ IV

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 20

Συμβάσεις παραχώρησης κατ' αποκλειστικότητα

Τα κράτη μέλη μπορούν να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης σε προστατευόμενα εργαστήρια και οικονομικούς παράγοντες που έχουν ως κύριο σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη εργαζόμενων με αναπηρία ή εργαζόμενων σε μειονεκτική θέση, ή να προβλέπουν την

²¹ EE L 217 της 20.8.2009, σ. 76.

²² EE L 217 της 20.8.2009, σ. 76.

εκτέλεση αυτών των συμβάσεων παραχώρησης στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης, εφόσον περισσότεροι από το 30% των εργαζομένων στα εργαστήρια αυτά, στους οικονομικούς παράγοντες ή στα προγράμματα είναι άτομα με αναπηρία ή εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση. Η προκήρυξη της παραχώρησης παραπέμπει στην παρούσα διάταξη.

Άρθρο 21

Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης για υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης με αριθμούς αναφοράς CPV 73000000-2 έως 73436000-7, εξαιρουμένων των 73200000-4, 73210000-7 ή 73220000-0, εφόσον πληρούνται και οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - α) τα οφέλη ανήκουν αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα για χρήση κατά την άσκηση της δραστηριότητάς του,
  - β) η παρεχόμενη υπηρεσία αμείβεται εξ ολοκλήρου από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.
2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών για υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης με αριθμούς αναφοράς CPV 73000000-2 έως 73436000-7, εξαιρουμένων των 73200000-4, 73210000-7 ή 73220000-0, εάν δεν πληρούνται μία από τις ανωτέρω προϋποθέσεις.
3. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 46 σχετικά με τους αριθμούς αναφοράς του παρόντος άρθρου, οσάκις πρέπει να αντικατοπτριστούν στην παρούσα οδηγία αλλαγές στην ονοματολογία CPV, χωρίς αυτές να συνεπάγονται τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Αρχές

Άρθρο 22

Οικονομικοί παράγοντες

1. Οι οικονομικοί παράγοντες οι οποίοι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι, έχουν δικαίωμα να παρέχουν τη συγκεκριμένη υπηρεσία, δεν απορρίπτονται με μοναδική αιτιολογία ότι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης, θα έπρεπε να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
2. Εντούτοις, είναι δυνατό να απαιτείται από τα νομικά πρόσωπα να αναφέρουν, στην προσφορά ή στην αίτηση συμμετοχής που υποβάλλουν, τα ονόματα και τα ουσιαστικά επαγγελματικά προσόντα του προσωπικού το οποίο πρόκειται να αναλάβει την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης παραχώρησης.

3. Οι όμιλοι οικονομικών παραγόντων δύνανται να υποβάλλουν προσφορές ή υποψηφιότητες.
4. Οι αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς δεν θεσπίζουν για τους εν λόγω ομίλους ειδικές προϋποθέσεις συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης, οι οποίες δεν επιβάλλονται σε μεμονωμένους υποψηφίους. Για την υποβολή προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να απαιτούν από τους εν λόγω ομίλους να έχουν συγκεκριμένη νομική μορφή.

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να θεσπίσουν ειδικές προϋποθέσεις για την εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης από όμιλο, εφόσον οι εν λόγω προϋποθέσεις δικαιολογούνται βάσει αντικειμενικών λόγων και είναι αναλογικές. Οι εν λόγω προϋποθέσεις μπορεί να απαιτούν από ένα όμιλο να λάβει συγκεκριμένη νομική μορφή αφού του ανατεθεί η σύμβαση παραχώρησης, στο μέτρο που η αλλαγή αυτή είναι αναγκαία για την ικανοποιητική εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης.

Άρθρο 23 *Ονοματολογίες*

1. Οποιοσδήποτε αναφορές σε ονοματολογίες στο πλαίσιο της ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης πραγματοποιούνται χρησιμοποιώντας το «Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV)» όπως θεσπίστηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2195/2002²³.
2. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 46 σχετικά με τους αριθμούς αναφοράς που χρησιμοποιούνται στα παραρτήματα I και X, οσάκις πρέπει να αντικατοπτριστούν στην παρούσα οδηγία αλλαγές στην ονοματολογία CPV, χωρίς αυτές να συνεπάγονται τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 24 *Εχεμύθεια*

1. Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα οδηγία ή στο εθνικό δίκαιο όσον αφορά την πρόσβαση στην ενημέρωση, και με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων σχετικά με τη δημοσιοποίηση των συναπτομένων συμβάσεων και την ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 27 και 35 της παρούσας οδηγίας, η αναθέτουσα αρχή δεν αποκαλύπτει πληροφορίες που της έχουν διαβιβάσει οικονομικοί παράγοντες και τις οποίες έχουν χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικές, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των τεχνικών ή εμπορικών απορρήτων και των εμπιστευτικών πτυχών των προσφορών.
2. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις στους οικονομικούς παράγοντες, με στόχο την προστασία του εμπιστευτικού

---

²³ ΕΕ L 340 της 16.12.2002, σ. 1.

χαρακτήρα των πληροφοριών που παρέχουν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης παραχώρησης.

Άρθρο 25

Κανόνες που εφαρμόζονται στην επικοινωνία

1. Εκτός από τις περιπτώσεις που η χρήση ηλεκτρονικών μέσων είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 και το άρθρο 30 της παρούσας οδηγίας, οι αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέξουν μεταξύ των ακόλουθων μέσων επικοινωνίας για κάθε επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών:
  - α) ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τις παραγράφους 3, 4 και 5·
  - β) ταχυδρομείο ή τηλεομοιοτυπία·
  - γ) τηλέφωνο, στις περιπτώσεις και περιστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 6, ή
  - δ) συνδυασμό αυτών των μέσων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να καταστήσουν υποχρεωτική τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας για συμβάσεις παραχώρησης, υπερβαίνοντας τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται στο άρθρο 28 παράγραφος 2 και στο άρθρο 30 της παρούσας οδηγίας.

2. Το επιλεγέν μέσο επικοινωνίας πρέπει να είναι γενικώς προσιτό και να μην περιορίζει την πρόσβαση των οικονομικών παραγόντων στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων παραχώρησης.

Σε κάθε επικοινωνία, ανταλλαγή και αποθήκευση πληροφοριών, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς διασφαλίζουν ότι διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των δεδομένων και το απόρρητο των προσφορών και των αιτήσεων. Εξετάζουν το περιεχόμενο των προσφορών και των αιτήσεων μόνο μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους.

3. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τις επικοινωνίες με ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους, δεν δημιουργούν διακρίσεις, είναι γενικώς διαθέσιμα στο κοινό και διαλειτουργικά με τις γενικά χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών και δεν περιορίζουν την πρόσβαση των οικονομικών παραγόντων στη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Οι τεχνικές λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά των συσκευών για την ηλεκτρονική λήψη που θεωρείται ότι συμμορφώνονται με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου παρατίθενται στο παράρτημα XII.

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 46 με σκοπό την τροποποίηση των τεχνικών λεπτομερειών και χαρακτηριστικών που αναφέρονται στο παράρτημα XII ένεκα τεχνολογικών εξελίξεων ή για διοικητικούς λόγους.

Προκειμένου να διασφαλίσει τη διαλειτουργικότητα των τεχνικών μορφοτύπων καθώς και των προτύπων για την επεξεργασία και την αποστολή μηνυμάτων,

ιδιαίτερα σε διασυνοριακό πλαίσιο, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 46 για να θεσπίσει την υποχρεωτική χρήση συγκεκριμένων τεχνικών προτύπων, τουλάχιστον όσον αφορά τη χρήση ηλεκτρονικής υποβολής, ηλεκτρονικών καταλόγων και μέσων ηλεκτρονικής πιστοποίησης.

4. Εάν είναι απαραίτητο, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν τη χρήση εργαλείων που δεν είναι γενικώς διαθέσιμα, με την προϋπόθεση ότι προσφέρουν εναλλακτικά μέσα πρόσβασης.

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς θεωρείται ότι προσφέρουν κατάλληλα εναλλακτικά μέσα πρόσβασης σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

- α) προσφέρουν ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στα εν λόγω εργαλεία από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΧ ή από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος· το κείμενο της προκήρυξης ή η πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος διευκρινίζει τη διαδικτυακή διεύθυνση στην οποία διατίθενται τα εν λόγω εργαλεία·
- β) διασφαλίζουν ότι οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτη μέλη διαφορετικά από την αναθέτουσα αρχή μπορούν να έχουν πρόσβαση στη διαδικασία σύναψης σύμβασης παραχώρησης χρησιμοποιώντας προσωρινά αδειοδοτικά () διαθέσιμα στο διαδίκτυο χωρίς επιπλέον χρέωση·
- γ) υποστηρίζουν έναν εναλλακτικό δίαυλο για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών.

5. Οι ακόλουθοι κανόνες εφαρμόζονται για τους μηχανισμούς ηλεκτρονικής διαβίβασης και παραλαβής προσφορών, καθώς και ηλεκτρονικής διαβίβασης και παραλαβής αιτήσεων:

- α) στους ενδιαφερομένους διατίθενται πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης·
- β) οι μηχανισμοί, οι μέθοδοι πιστοποίησης και οι ηλεκτρονικές υπογραφές πληρούν τις απαιτήσεις του παραρτήματος XII·
- γ) οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς προσδιορίζουν το επίπεδο ασφάλειας που απαιτείται για τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας στα διάφορα στάδια της ακολουθούμενης διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης. Το εν λόγω επίπεδο είναι ανάλογο με τους συνεπαγόμενους κινδύνους.
- δ) στις περιπτώσεις που απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές όπως ορίζονται στην οδηγία 1999/93/ΕΚ²⁴ του Ευρωπαϊκού

---

²⁴ ΕΕ L 13 της 19.1.2000, σ. 12.

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αποδέχονται τις υπογραφές οι οποίες υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο ηλεκτρονικό πιστοποιητικό που αναφέρεται στον κατάλογο εμπιστευσης ο οποίος προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ²⁵ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το εάν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i) πρέπει να καθιερώνουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών βάσει των μορφότυπων που έχουν θεσπιστεί με την απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής²⁶ και να θέτουν σε εφαρμογή κατάλληλα μέτρα ώστε να μπορούν να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφότυπους·
- ii) σε περίπτωση προσφορών που υπογράφονται με την υποστήριξη ενός αναγνωρισμένου πιστοποιητικού το οποίο περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης, δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες.

6. Για τη διαβίβαση των αιτήσεων συμμετοχής εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

- α) οι αιτήσεις συμμετοχής σε διαδικασία ανάθεσης παραχώρησης μπορούν να υποβάλλονται γραπτώς ή τηλεφωνικά· στη δεύτερη περίπτωση, πρέπει να αποστέλλεται γραπτή επιβεβαίωση πριν από τη λήξη της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή τους·
- β) οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν να επιβεβαιώνονται ταχυδρομικά ή με ηλεκτρονικά μέσα οι αιτήσεις συμμετοχής που υποβάλλονται με τηλεομοιοτυπία, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο για λόγους νομικής κατοχύρωσης.

Για τους σκοπούς του στοιχείου β), η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αναφέρει στην προκήρυξη της παραχώρησης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ότι απαιτεί οι αιτήσεις συμμετοχής που υποβάλλονται με τηλεομοιοτυπία να επιβεβαιώνονται ταχυδρομικά ή με ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και την προθεσμία για την αποστολή της εν λόγω επιβεβαίωσης.

7. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, το αργότερο 5 έτη μετά την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 49 παράγραφος 1, όλες οι διαδικασίες ανάθεσης παραχωρήσεων δυνάμει της παρούσας οδηγίας εκτελούνται με ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, ιδίως μέσω ηλεκτρονικής υποβολής, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου.

Η εν λόγω υποχρέωση δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση που η χρήση ηλεκτρονικών μέσων απαιτεί ειδικευμένα εργαλεία ή μορφότυπους αρχείων που δεν είναι γενικώς διαθέσιμοι σε όλα τα κράτη μέλη υπό την έννοια της παραγράφου 3. Εναπόκειται στις αναθέτουσες αρχές ή στους αναθέτοντες φορείς που χρησιμοποιούν άλλα μέσα

²⁵ ΕΕ L 274 της 20.10.2009, σ. 36.

²⁶ ΕΕ L 53 της 26.2.2011, σ. 66.

επικοινωνίας για την υποβολή των προσφορών να αποδείξουν στα έγγραφα της παραχώρησης ότι η χρήση ηλεκτρονικών μέσων, λόγω της ιδιαίτερης φύσης των πληροφοριών που πρόκειται να ανταλλάγουν με τους οικονομικούς παράγοντες, απαιτεί εξειδικευμένα εργαλεία ή μορφότυπους αρχείων που δεν είναι γενικά διαθέσιμοι σε όλα τα κράτη μέλη.

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς θεωρείται ότι έχουν νόμιμους λόγους να μην ζητούν ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας στη διαδικασία υποβολής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) η περιγραφή των τεχνικών προδιαγραφών, λόγω της ειδικευμένης φύσης της ανάθεσης της παραχώρησης, δεν μπορεί να διαβιβαστεί μέσω μορφότυπων αρχείων που υποστηρίζονται γενικά από κοινά χρησιμοποιούμενες εφαρμογές·
  - β) οι εφαρμογές οι οποίες υποστηρίζουν μορφότυπους αρχείων που είναι κατάλληλοι για την περιγραφή των τεχνικών προδιαγραφών υπόκεινται σε σύστημα αποκλειστικών αδειών εκμετάλλευσης και δεν μπορούν να διατεθούν για μεταφόρτωση ή χρήση από απόσταση από την αναθέτουσα αρχή·
  - γ) οι εφαρμογές οι οποίες υποστηρίζουν μορφότυπους αρχείων που είναι κατάλληλοι για την περιγραφή των τεχνικών προδιαγραφών χρησιμοποιούν μορφότυπους αρχείων που δεν μπορούν να υποστούν επεξεργασία από οποιαδήποτε άλλη ανοιχτή εφαρμογή ή εφαρμογή που μπορεί να μεταφορτωθεί.
8. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν τα δεδομένα που έχουν υποστεί ηλεκτρονική επεξεργασία για διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προκειμένου να εμποδίσουν, να εντοπίσουν και να διορθώσουν σφάλματα που εμφανίζονται σε κάθε στάδιο με την ανάπτυξη κατάλληλων εργαλείων.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Δημοσιότητα και διαφάνεια

Άρθρο 26 *Προκηρύξεις παραχωρήσεων*

1. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς που επιθυμούν να συνάψουν σύμβαση παραχώρησης γνωστοποιούν την πρόθεσή τους μέσω προκήρυξης διαγωνισμού.
2. Οι προκηρύξεις των διαγωνισμών παραχώρησης περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται σε μέρος του παραρτήματος IV και, κατά περίπτωση, οιαδήποτε άλλη πληροφορία που κρίνεται χρήσιμη από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, σύμφωνα με το μορφότυπο τυποποιημένων εντύπων.
3. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς που επιθυμούν να συνάψουν σύμβαση παραχώρησης για κοινωνικές και λοιπές ειδικές υπηρεσίες γνωστοποιούν τις προθέσεις τους για τη σχεδιαζόμενη ανάθεση παραχώρησης μέσω της δημοσίευσης προκήρυξης προκαταρκτικής ενημέρωσης όσο το δυνατόν συντομότερα μετά την έναρξη του οικονομικού έτους. Οι εν λόγω προκηρύξεις περιέχουν τα στοιχεία που προβλέπονται στο παράρτημα XIII.
4. Η Επιτροπή θεσπίζει τα εν λόγω τυποποιημένα έντυπα. Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις εγκρίνονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 48.
5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δεν υποχρεούνται να δημοσιεύουν προκήρυξη παραχώρησης σε οιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - α) όταν, στο πλαίσιο διαδικασίας ανάθεσης παραχώρησης, δεν έχει υποβληθεί καμία προσφορά, καμία κατάλληλη προσφορά ή αίτηση συμμετοχής, υπό τον όρο ότι δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της παραχώρησης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή ή στο εθνικό όργανο εποπτείας που έχει οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 84 της οδηγίας [που αντικαθιστά την οδηγία 2004/18/EK], μετά από αίτημά τους.
  - β) όταν τα έργα ή οι υπηρεσίες μπορούν παρασχεθούν μόνο από συγκεκριμένο οικονομικό παράγοντα εξαιτίας της απουσίας ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, της προστασίας διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, πνευματικών δικαιωμάτων ή άλλων δικαιωμάτων

διανοητικής ιδιοκτησίας ή της προστασίας άλλων αποκλειστικών δικαιωμάτων και όταν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική επιλογή ή δυνατότητα υποκατάστασης και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων ανάθεσης της παραχώρησης·

- γ) για νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρομοίων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον οικονομικό παράγοντα στον οποίο οι ίδιες αναθέτουσες αρχές ή οι ίδιοι αναθέτοντες φορείς ανέθεσαν αρχική σύμβαση παραχώρησης υποκείμενη στην υποχρέωση της παραγράφου 1, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή υπηρεσίες είναι σύμφωνα με ένα βασικό σχέδιο έργου για το οποίο ανατέθηκε η αρχική παραχώρηση. Το βασικό σχέδιο έργου αναφέρει την έκταση πιθανών συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα ανατεθούν.

Μόλις δημοπρατηθεί το πρώτο έργο λαμβάνεται υπόψη το συνολικό εκτιμώμενο κόστος για τα επόμενα έργα ή τις υπηρεσίες από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς κατά την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5.

6. Για τους σκοπούς του στοιχείου α) του πρώτου εδαφίου, μια προσφορά δεν θεωρείται κατάλληλη εφόσον:

- δεν είναι κανονική ή αποδεκτή, και

- είναι εντελώς άσχετη με την παραχώρηση, καθώς δεν είναι δυνατή η ικανοποίηση των αναγκών της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα όπως ορίζονται στα έγγραφα της παραχώρησης.

Οι προσφορές θεωρούνται αντικανονικές εάν δεν συμμορφώνονται με τα έγγραφα της παραχώρησης ή εάν οι προσφερόμενες τιμές προστατεύονται από τις συνήθειες δυνάμεις του ανταγωνισμού·

Οι προσφορές θεωρούνται απαράδεκτες σε οιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) έχουν παραληφθεί με καθυστέρηση·

β) υποβλήθηκαν από προσφέροντες που δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα·

γ) η τιμή τους υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα όπως έχει οριστεί πριν από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης της παραχώρησης και έχει τεκμηριωθεί γραπτώς·

δ) κρίθηκαν ασυνήθιστα χαμηλές.

Άρθρο 27
Γνωστοποιήσεις ανάθεσης παραχώρησης

1. Το αργότερο 48 ημέρες από την ανάθεση της παραχώρησης, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αποστέλλουν ανακοίνωση με τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης της παραχώρησης.
2. Η υποχρέωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εφαρμόζεται επίσης σε εκείνες τις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών των οποίων η εκτιμώμενη αξία, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 5, ισούται ή υπερβαίνει τα 2.500.000 ευρώ, με μόνη εξαίρεση τις κοινωνικές υπηρεσίες και τις λοιπές ειδικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 17.
3. Οι εν λόγω ανακοινώσεις περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα V ή σε σχέση με παραχωρήσεις για κοινωνικές υπηρεσίες και άλλες ειδικές υπηρεσίες τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα VI και δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28.

Άρθρο 28
Μορφή και τρόπος δημοσίευσης των προκηρύξεων και των γνωστοποιήσεων

1. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 26 και 27 και στο άρθρο 43 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στα παραρτήματα IV έως VI και στο μορφότυπο των τυποποιημένων εντύπων, συμπεριλαμβανομένων των τυποποιημένων εντύπων για τα διορθωτικά.

Η Επιτροπή θεσπίζει τα τυποποιημένα αυτά έντυπα με εκτελεστικές πράξεις οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 48.

2. Οι προκηρύξεις και ανακοινώσεις συντάσσονται, διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα στην Επιτροπή και δημοσιεύονται σύμφωνα με το παράρτημα IX. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται το αργότερο 5 ημέρες μετά την αποστολή τους. Τα έξοδα δημοσίευσης των προκηρύξεων και των γνωστοποιήσεων από την Επιτροπή επιβαρύνουν την Ένωση.
3. Οι προκηρύξεις που αναφέρονται στο άρθρο 26 δημοσιεύονται εξ ολοκλήρου σε επίσημη γλώσσα της Ένωσης όπως επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα. Αυθεντικό θεωρείται μόνο το κείμενο που δημοσιεύεται στην εν λόγω γλώσσα. Μια περίληψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε προκήρυξης δημοσιεύεται και στις λοιπές επίσημες γλώσσες.
4. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς είναι σε θέση να αποδεικνύουν τις ημερομηνίες αποστολής των προκηρύξεων και των γνωστοποιήσεων.

Η Επιτροπή χορηγεί στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα βεβαίωση της παραλαβής της προκήρυξης ή της γνωστοποίησης και της δημοσίευσης των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν, αναφέροντας την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης. Η βεβαίωση αυτή συνιστά απόδειξη της δημοσίευσης.

5. Οι αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς μπορούν να δημοσιεύουν προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις για παραχωρήσεις οι οποίες δεν υπόκεινται σε απαιτήσεις δημοσίευσης που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις αποστέλλονται στην Επιτροπή με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τη μορφή και τις διαδικασίες διαβίβασης που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΧ.

Άρθρο 29

Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο

1. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 26 και 27 και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από τη δημοσίευση σύμφωνα με το άρθρο 28.
2. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν περιλαμβάνουν άλλες πληροφορίες εκτός από εκείνες που περιέχονται στις προκηρύξεις και στις γνωστοποιήσεις που αποστέλλονται στην Επιτροπή αλλά αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης ή της γνωστοποίησης στην Επιτροπή.

Άρθρο 30

Ηλεκτρονική διαθεσιμότητα των εγγράφων της παραχώρησης

1. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς παρέχουν ελεύθερη και πλήρη άμεση πρόσβαση δωρεάν με ηλεκτρονικά μέσα στα έγγραφα της παραχώρησης από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης σύμφωνα με το άρθρο 28 ή την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών. Το κείμενο της προκήρυξης ή των εν λόγω προσκλήσεων διευκρινίζεται η διεύθυνση διαδικτύου στην οποία διατίθεται η εν λόγω τεκμηρίωση.
2. Εφόσον ζητηθούν εγκαίρως, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς ή οι αρμόδιες υπηρεσίες παρέχουν συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα της παραχώρησης το αργότερο έξι ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή των προσφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Π

Διεξαγωγή της διαδικασίας

ΤΜΗΜΑ Ι

ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Άρθρο 31

Από κοινού παραχωρήσεις μεταξύ αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων από διαφορετικά κράτη μέλη

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 15, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς διαφορετικών κρατών μελών μπορούν να αναθέτουν από κοινού δημόσιες συμβάσεις παραχώρησης χρησιμοποιώντας ένα από τα μέσα που περιγράφονται στο παρόν άρθρο.
2. Περισσότερες αναθέτουσες αρχές ή περισσότεροι αναθέτοντες φορείς από διαφορετικά κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν από κοινού σύμβαση παραχώρησης. Σε αυτή την περίπτωση, οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές ή οι συμμετέχοντες αναθέτοντες φορείς συνάπτουν μια συμφωνία όπου προσδιορίζονται:
  - α) οι εθνικές διατάξεις που εφαρμόζονται στη διαδικασία ανάθεσης της παραχώρησης.
  - β) η εσωτερική οργάνωση της διαδικασίας ανάθεσης της παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της διαδικασίας, του καταμερισμού των αρμοδιοτήτων, της κατανομής των έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών που πρόκειται να αποκτηθούν και της σύναψης των συμβάσεων παραχώρησης.

Κατά τον προσδιορισμό της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας σύμφωνα με το στοιχείο α), οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέξουν τις εθνικές διατάξεις οποιουδήποτε κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη τουλάχιστον μία από τις συμμετέχουσες αρχές.

3. Σε περίπτωση που περισσότερες αναθέτουσες αρχές ή περισσότεροι αναθέτοντες φορείς από διαφορετικά κράτη μέλη έχουν συστήσει κοινό νομικό φορέα, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών ομίλων εδαφικής συνεργασίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁷, οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές ή οι συμμετέχοντες αναθέτοντες φορείς συμφωνούν, μέσω απόφασης του αρμόδιου οργάνου του κοινού νομικού φορέα, για τους εφαρμοστέους εθνικούς κανόνες περί ανάθεσης παραχωρήσεων ενός από τα ακόλουθα κράτη μέλη:
  - α) τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα του ο νομικός φορέας.

²⁷ ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 19

- β) τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου διεξάγει τις δραστηριότητές του ο νομικός φορέας.

Η εν λόγω συμφωνία μπορεί είτε να εφαρμόζεται για αόριστο χρονικό διάστημα, όταν περιλαμβάνεται στην συστατική πράξη της κοινής νομικής οντότητας, είτε να περιορίζεται σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο, σε ορισμένα είδη παραχωρήσεων ή σε μία ή περισσότερες μεμονωμένες αναθέσεις παραχωρήσεων.

- 4. Ελλείπει συμφωνίας που να προσδιορίζει τους εφαρμοστέους κανόνες για την παραχώρηση, η εθνική νομοθεσία που διέπει την ανάθεση της παραχώρησης προσδιορίζεται σύμφωνα με τους κατωτέρω κανόνες:

- α) όταν η διαδικασία διεξάγεται ή τελεί υπό τη διαχείριση συμμετέχουσας αναθέτουσας αρχής ή συμμετέχοντος αναθέτοντος φορέα εκ μέρους των υπολοίπων, εφαρμόζονται οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους της εν λόγω αναθέτουσας αρχής ή του εν λόγω αναθέτοντος φορέα·

- β) όταν η διαδικασία δεν διεξάγεται ή δεν τελεί υπό τη διαχείριση συμμετέχουσας αναθέτουσας αρχής ή συμμετέχοντος αναθέτοντος φορέα εκ μέρους των υπολοίπων, και

- i) αφορά σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος των έργων·

- ii) αφορά σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου παρέχεται το σημαντικότερο μέρος των υπηρεσιών·

- γ) όταν δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί η εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία σύμφωνα με τα στοιχεία α) ή β), οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής που επωμίζεται το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών.

- 5. Ελλείπει συμφωνίας που να προσδιορίζει την εφαρμοστέα νομοθεσία σχετικά με την ανάθεση της παραχώρησης δυνάμει της παραγράφου 3, η εθνική νομοθεσία η οποία διέπει τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης που διεξάγονται από κοινούς νομικούς φορείς που έχουν ιδρυθεί από περισσότερες αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς από διαφορετικά κράτη μέλη προσδιορίζεται σύμφωνα με τους κατωτέρω κανόνες:

- α) όταν η διαδικασία διεξάγεται ή τελεί υπό τη διαχείριση του αρμόδιου οργάνου του κοινού νομικού φορέα, εφαρμόζονται οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα του ο νομικός φορέας.

- β) όταν η διαδικασία διεξάγεται ή τελεί υπό τη διαχείριση ενός μέλους του νομικού φορέα εκ μέρους του εν λόγω νομικού φορέα, εφαρμόζονται οι κανόνες που προβλέπονται στα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 4.

- γ) όταν δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί η εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία σύμφωνα με τα στοιχεία α) ή β) της παραγράφου 4, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα του ο νομικός φορέας.
6. Μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές ή ένας ή περισσότεροι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αναθέτουν μεμονωμένες συμβάσεις παραχώρησης βάσει συμφωνίας-πλαίσιου που έχει συναφθεί από ή από κοινού με μια αναθέτουσα αρχή ευρισκόμενη σε άλλο κράτος μέλος, με την προϋπόθεση ότι η συμφωνία-πλαίσιο περιέχει συγκεκριμένες διατάξεις που επιτρέπουν στην αντίστοιχη αναθέτουσα αρχή ή στις αναθέτουσες αρχές ή στον αντίστοιχο αναθέτοντα φορέα ή τους αναθέτοντες φορείς να αναθέσουν τις μεμονωμένες συμβάσεις παραχώρησης.
7. Οι αποφάσεις σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης σε διασυνοριακές διαδικασίες παραχωρήσεων υπόκεινται στους συνήθεις μηχανισμούς προσφυγής που είναι διαθέσιμοι δυνάμει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας.
8. Για να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία των μηχανισμών προσφυγής, τα κράτη μέλη επιτρέπουν την πλήρη εκτέλεση στην εσωτερική έννομη τάξη τους των αποφάσεων των αρμόδιων για την προσφυγή αρχών που βρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος κατά την έννοια της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ²⁸ του Συμβουλίου και της οδηγίας 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όταν οι εν λόγω αποφάσεις αφορούν αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς εγκατεστημένους στην επικράτειά τους και συμμετέχουν στη σχετική διασυνοριακή διαδικασία ανάθεσης παραχώρησης.

Άρθρο 32 *Τεχνικές προδιαγραφές*

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές όπως ορίζονται στο σημείο του παραρτήματος VIII παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης. Καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχουν τα έργα, η υπηρεσία ή η προμήθεια.

Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στην ειδική διαδικασία παραγωγής ή παροχής των αιτούμενων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών ή οποιουδήποτε άλλου σταδίου της διάρκειας ζωής τους όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 σημείο 14.

Οι τεχνικές προδιαγραφές διευκρινίζουν επίσης εάν απαιτείται η μεταβίβαση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Για όλες τις αναθέσεις παραχωρήσεων που προορίζονται για χρήση από πρόσωπα, είτε πρόκειται για το ευρύ κοινό είτε για το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, οι εν λόγω τεχνικές προδιαγραφές καταρτίζονται με τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.

---

²⁸ ΕΕ L 395 της 30.12. 1989, σ. 33.

Εάν έχουν θεσπιστεί υποχρεωτικά πρότυπα προσβασιμότητας βάσει νομοθετικής πράξης της Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές, όσον αφορά τα κριτήρια προσβασιμότητας, ορίζονται με παραπομπή στα εν λόγω πρότυπα.

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εγγυώνται ισότιμη πρόσβαση για τους οικονομικούς παράγοντες στη διαδικασία ανάθεσης παραχώρησης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων φραγμών στο άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.
3. Με την επιφύλαξη των υποχρεωτικών εθνικών τεχνικών κανόνων, εφόσον είναι σύμφωνοι με το δίκαιο της Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:
  - α) με αναφορά στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, με την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι αρκετά ακριβείς ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές ή στους αναθέτοντες φορείς να αναθέτουν τη σύμβαση·
  - β) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στο παράρτημα VIII με την εξής σειρά προτεραιότητας: εθνικά πρότυπα που μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο ευρωπαϊκά πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, κοινές τεχνικές προδιαγραφές, διεθνή πρότυπα, άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που καθιερώνονται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή, όταν αυτά δεν υπάρχουν, εθνικά πρότυπα, εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των προμηθειών· κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο».
  - γ) με αναφορά στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α), παραπέμποντας, ως τεκμήριο της συμμόρφωσης προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο β)·
  - δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο β) για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α) για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά.
4. Εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, οι τεχνικές προδιαγραφές δεν μπορούν να περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής ή εμπορικού σήματος ή διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή τύπου ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχαν ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία ή αναφορά επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει αρκούντως ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3· η μνεία ή παραπομπή αυτή πρέπει να συνοδεύεται από τους όρους «ή ισοδύναμο».

5. Όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής στις προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β), δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα δημοπρατούμενα έργα, οι προμήθειες και οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο συμπεριλαμβανομένων και των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 33, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν, κατά ισοδύναμο τρόπο, τις απαιτήσεις που ορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές.
6. Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς κάνουν χρήση της δυνατότητας που αναφέρεται στην 3 παράγραφο στοιχείο α) για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν μπορούν να απορρίπτουν προσφορά επί έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο με το οποίο μεταφέρεται ευρωπαϊκό πρότυπο, μια ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μια κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που έχουν ορίσει οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς.

Ο προσφέρων υποχρεούται να αποδεικνύει στην προσφορά του με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 33, ότι το έργο, η προμήθεια ή η υπηρεσία που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που έχει ορίσει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.

Άρθρο 33

Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα

1. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς παράγοντες να προσκομίζουν έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό ή πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από ένα τέτοιο οργανισμό ως αποδεικτικό μέσο συμμόρφωσης με τις τεχνικές προδιαγραφές.

Σε περίπτωση που οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από αναγνωρισμένους οργανισμούς που να βεβαιώνουν τη συμμόρφωση με μια συγκεκριμένη τεχνική προδιαγραφή, οι εν λόγω αναθέτουσες αρχές οφείλουν να δέχονται επίσης πιστοποιητικά από άλλους ισοδύναμους αναγνωρισμένους οργανισμούς.

2. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αποδέχονται επίσης άλλα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα όπως ο τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός παράγων δεν έχει πρόσβαση στα πιστοποιητικά ή στις εκθέσεις δοκιμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών.
3. Οι αναγνωρισμένοι οργανισμοί, κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, είναι εργαστήρια δοκιμών και βαθμονόμησης και οποιοδήποτε οργανισμοί πιστοποίησης

και ελέγχου που είναι διαπιστευμένοι σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁹.

4. Τα κράτη μέλη διαθέτουν σε άλλα κράτη μέλη, κατόπιν αιτήματος, οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετίζονται με τα στοιχεία και τα έγγραφα που προσκομίζονται για την απόδειξη της συμμόρφωσης με τις τεχνικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 32 και στο παρόν άρθρο. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εγκατάστασης παρέχουν τις πληροφορίες σύμφωνα με τις διατάξεις περί διακυβέρνησης όπως αναφέρεται στο άρθρο 88 της (οδηγίας που αντικαθιστά την οδηγία 2004/18/ΕΚ).

ΤΜΗΜΑ II

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

Άρθρο 34 *Γενικές αρχές*

Οι συμβάσεις παραχώρησης ανατίθενται στη βάση των κριτηρίων που ορίζει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας σύμφωνα με το άρθρο 39, υπό τον όρο ότι πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στη διακήρυξη της παραχώρησης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος και στα έγγραφα της παραχώρησης·
- β) η προσφορά προέρχεται από προσφέροντα ο οποίος
  - i) δεν αποκλείεται από τη διαδικασία ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφοι 4 έως 8 και
  - ii) πληροί τα κριτήρια επιλογής που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφοι 1 έως 3.

Άρθρο 35 *Διαδικαστικές εγγυήσεις*

1. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αναφέρουν στην προκήρυξη του διαγωνισμού, στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ή στα έγγραφα της παραχώρησης περιγραφή της παραχώρησης, τα κριτήρια ανάθεσης και τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται. Η πληροφορία αυτή πρέπει να επιτρέπει τη διαπίστωση της φύσης και του πεδίου της παραχώρησης, παρέχοντας στους οικονομικούς παράγοντες τη δυνατότητα να αποφασίσουν εάν ζητήσουν να συμμετάσχουν στη διαδικασία ανάθεσης της παραχώρησης. Η περιγραφή, τα κριτήρια ανάθεσης και οι ελάχιστες απαιτήσεις δεν μεταβάλλονται κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων.

---

²⁹ ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σ. 30.

2. Κατά τη διάρκεια της ανάθεσης της παραχώρησης, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων. Ειδικότερα, δεν παρέχουν, κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις, πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους προσφέροντες σε σχέση με άλλους.
3. Οσάκις η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας περιορίζει τον αριθμό των αιτούντων σε ένα κατάλληλο επίπεδο, αυτό γίνεται με διαφανή τρόπο και βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που διατίθενται σε όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς παράγοντες.
4. Οι κανόνες για την οργάνωση της διαδικασίας ανάθεσης της παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για την επικοινωνία, τα στάδια της διαδικασίας και το χρόνο, καθορίζονται εκ των προτέρων και κοινοποιούνται σε όλους τους συμμετέχοντες.
5. Εφόσον η ανάθεση της παραχώρησης περιλαμβάνει διαπραγμάτευση, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς συμμορφώνονται με τους ακόλουθους κανόνες:
  - α) όταν η διαπραγμάτευση διεξάγεται μετά την υποβολή των προσφορών, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες τις προσφορές που αυτοί υποβάλλουν προκειμένου να τις προσαρμόσουν στα κριτήρια και τις απαιτήσεις σύμφωνα με την παράγραφο 1.
  - β) οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δεν αποκαλύπτουν στους λοιπούς συμμετέχοντες τις προτεινόμενες λύσεις ή άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν διαβιβαστεί από υποψήφιο συμμετέχοντα στις διαπραγματεύσεις, χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεσή του. Η εν λόγω συγκατάθεση δεν λαμβάνει τη μορφή γενικής παραίτησης, αλλά πρέπει να παρέχεται σχετικά με τη σκοπούμενη γνωστοποίηση συγκεκριμένων λύσεων ή άλλων εμπιστευτικών πληροφοριών.
  - γ) οι διαπραγματεύσεις μπορούν να διεξάγονται σε διαδοχικές φάσεις ούτως ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που αναφέρονται στη διακήρυξη διαγωνισμού, στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ή στα έγγραφα της παραχώρησης. Στην προκήρυξη του διαγωνισμού, στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ή στα έγγραφα της παραχώρησης, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει εάν έχει προσφύγει στην ανωτέρω επιλογή.
  - δ) οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αξιολογούν τις προσφορές κατόπιν της διαπραγμάτευσης βάσει των αρχικώς αναφερθέντων κριτηρίων ανάθεσης.
  - ε) συντάσσουν γραπτό πρακτικό των επίσημων συνεδριάσεων και όλων των σταδίων και συμβάντων που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης. Ειδικότερα, διασφαλίζεται, με όλα τα κατάλληλα μέσα, η ιχνηλασιμότητα των διαπραγματεύσεων.
6. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν το ταχύτερο δυνατόν στους υποψήφιους και στους προσφέροντες τις αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά

με την ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης, καθώς και τους λόγους για τους οποίους ενδεχομένως αποφάσισαν να μην αναθέσουν σύμβαση για την οποία έχει προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης παραχώρησης, ή να αρχίσουν εκ νέου τη διαδικασία.

7. Κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου μέρους, οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν το συντομότερο δυνατό, και σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερών από την παραλαβή γραπτής αίτησης:
- α) σε τυχόν απορριφθέντες υποψηφίους, τους λόγους απόρριψης της υποψηφιότητάς τους,
  - β) σε τυχόν απορριφθέντες προσφέροντες τους λόγους για την απόρριψη της προσφοράς τους, στις δε περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφοι 5 και 6, αιτιολογούν και την απόφασή τους για την μη ισοδυναμία ή την απόφασή τους ότι τα έργα, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις περί απόδοσης ή λειτουργίας,
  - γ) σε προσφέροντες που έχουν υποβάλει αποδεκτή προσφορά, τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς καθώς και το όνομα του αναδόχου ή των συμβαλλομένων μερών στη συμφωνία-πλαίσιο,
  - δ) σε προσφέροντες που έχουν υποβάλει αποδεκτή προσφορά, τη διεξαγωγή και την πρόοδο των διαπραγματεύσεων και του διαλόγου με τους προσφέροντες.
8. Ωστόσο, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να αποφασίζουν να μην γνωστοποιήσουν ορισμένες πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 6, σχετικά με τη σύμβαση εάν η γνωστοποίηση των εν λόγω πληροφοριών μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των νόμων, να είναι κατ' άλλον τρόπο αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημοσίων ή ιδιωτικών οικονομικών παραγόντων ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ αυτών.

Άρθρο 36

Επιλογή και ποιοτική αξιολόγηση υποψηφίων

1. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν στην προκήρυξη της παραχώρησης τις προϋποθέσεις που σχετίζονται με:
- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας·
  - β) την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα·
  - γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις προϋποθέσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι κατάλληλες ώστε να εξασφαλίζεται ότι ένας υποψήφιος ή προσφέρων διαθέτει τις νομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες και τις εμπορικές και τεχνικές ικανότητες για την εκτέλεση της προς ανάθεση σύμβασης παραχώρησης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι αυστηρά ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης πραγματικού ανταγωνισμού.

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αναφέρουν στην προκήρυξη της παραχώρησης τη σύσταση ή τις συστάσεις που πρέπει να υποβληθούν ως απόδειξη των ικανοτήτων του οικονομικού παράγοντα. Οι απαιτήσεις ως προς τις συστάσεις αυτές δεν ενέχουν διακριτική μεταχείριση και είναι αναλογικές ως προς το αντικείμενο της παραχώρησης.

2. Αναφορικά με τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ένας οικονομικός παράγων μπορεί, εφόσον ενδείκνυται και για μια συγκεκριμένη σύμβαση παραχώρησης, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους καθόλη τη διάρκεια της παραχώρησης, προσκομίζοντας για παράδειγμα τη σχετική δέσμευση των εν λόγω φορέων. Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν ο οικονομικός παράγων και οι εν λόγω φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.
3. Υπό τους ίδιους όρους, όμιλος οικονομικών παραγόντων όπως αναφέρεται στο άρθρο 22, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στον όμιλο ή άλλων φορέων.
4. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες για την καταπολέμηση της ευνοιοκρατίας, της διαφθοράς και για την πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων, με σκοπό τη διασφάλιση της διαφάνειας της διαδικασίας ανάθεσης και της ίσης μεταχείρισης όλων των προσφερόντων.

Σε σχέση με την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων, τα θεσπιζόμενα μέτρα δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία για την πρόληψη ή την εξάλειψη διαπιστωθεισών συγκρούσεων. Ειδικότερα, παρέχουν τη δυνατότητα αποκλεισμού προσφέροντος ή υποψηφίου από τη διαδικασία μόνον όταν η σύγκρουση συμφερόντων δεν μπορεί να αποκλειστεί αποτελεσματικά με άλλα μέσα.

5. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία παραχώρησης υποψήφιος ή προσφέρων, εις βάρος του οποίου υπάρχει οριστική καταδικαστική απόφαση, για έναν ή περισσότερους από τους λόγους που απαριθμούνται κατωτέρω:
  - α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιου αριθ. 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου³⁰.
  - β) διαφθορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί καταπολέμησης της διαφθοράς στην οποία εμπλέκονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή υπάλληλοι των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιου αριθ. 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου³¹ καθώς και διαφθορά σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος οικονομικού φορέα.

³⁰ ΕΕ L 300 της 11.11.2008, σ. 42.

³¹ ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54.

- γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων³².
- δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα που συνδέονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως αυτές ορίζονται αντίστοιχα στα άρθρα 1 και 3 της απόφασης-πλαίσιου 2002/475/ΔΕΥ³³, ή υποκίνηση, συνέργεια, ηθική αυτουργία ή απόπειρα διάπραξης αδικήματος, όπως προβλέπονται στο άρθρο 4 της εν λόγω απόφασης-πλαίσιου.
- ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, κατά τον ορισμό του άρθρου 1 της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ³⁴ του Συμβουλίου.

Η υποχρέωση αποκλεισμού υποψηφίου ή προσφέροντος από τη συμμετοχή σε παραχώρηση εφαρμόζεται επίσης εάν η ανωτέρω οριστική καταδικαστική απόφαση έχει εκδοθεί κατά των διευθυντών επιχείρησης, ή οποιωνδήποτε άλλων προσώπων που διαθέτουν εξουσιοδότηση εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου έναντι του υποψηφίου ή του προσφέροντος.

6. Οποιοσδήποτε οικονομικός παράγων αποκλείεται από τη συμμετοχή σε παραχώρηση εάν έχει περιέλθει σε γνώση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα απόφαση με ισχύ δεδικασμένου, η οποία ορίζει ότι δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή τη νομοθεσία του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.
7. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία ανάθεσης παραχώρησης οποιονδήποτε οικονομικό παράγοντα εφόσον πληρούνται μία από τις κατωτέρω προϋποθέσεις:
  - α) εάν είναι εν γνώσει άλλων παραβιάσεων διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εθνικού δικαίου οι οποίες αποβλέπουν στην προστασία δημοσίων συμφερόντων συμβατών με τη Συνθήκη.
  - β) εάν ο οικονομικός παράγων αποτελεί αντικείμενο διαδικασίας αφερεγγυότητας ή παύσης δραστηριοτήτων, εάν τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο, υπό πτωχευτικό συμβιβασμό ή σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.
  - γ) εάν ο οικονομικός παράγων έχει παρουσιάσει σημαντικές ή εμμένουσες ελλείψεις στην εκτέλεση οποιασδήποτε ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης σύμβασης ή συμβάσεων παραχώρησης παρόμοιας φύσης με την ίδια αναθέτουσα αρχή ή τον ίδιο αναθέτοντα φορέα.

---

³² ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 48.

³³ ΕΕ L 164 της 22.6.2002, σ. 3.

³⁴ ΕΕ L 166 της 28.6.1991, σ. 77.

Προκειμένου να εφαρμόσουν τον λόγο αποκλεισμού του στοιχείου γ) πρώτο εδάφιο, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς παρέχουν μια μέθοδο αξιολόγησης της εκτέλεσης της σύμβασης η οποία βασίζεται σε αντικειμενικά και μετρήσιμα κριτήρια και εφαρμόζεται με συστηματικό, συνεπή και διαφανή τρόπο. Οποιαδήποτε αξιολόγηση εκτέλεσης πρέπει να γνωστοποιείται στον ενδιαφερόμενο οικονομικό παράγοντα, ο οποίος πρέπει να έχει την ευκαιρία να εγείρει αντιρρήσεις ως προς τα πορίσματα και να ζητήσει δικαστική προστασία.

8. Οποιοσδήποτε υποψήφιος ή προσφέρων που βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 5 έως 7 μπορεί να προσκομίσει στοιχεία στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα τα οποία να αποδεικνύουν την αξιοπιστία του παρά την ύπαρξη του σχετικού λόγου αποκλεισμού.
9. Τα κράτη μέλη διευκρινίζουν τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Τα κράτη μέλη διαθέτουν σε άλλα κράτη μέλη, κατόπιν αιτήματος, τυχόν πληροφορίες σχετιζόμενες με τους λόγους αποκλεισμού που αναφέρονται στο παρόν άρθρο. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εγκατάστασης κοινοποιούν τις σχετικές πληροφορίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 88 της οδηγίας [που αντικαθιστά την οδηγία 2004/18/EK].

Άρθρο 37 *Καθορισμός προθεσμιών*

1. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία για την παραχώρηση και την υποβολή των προσφορών, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς λαμβάνουν υπόψη, ιδίως, την πολυπλοκότητα της παραχώρησης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών, με την επιφύλαξη των ελάχιστων προθεσμιών που καθορίζονται στο άρθρο 37.
2. Εάν οι αιτήσεις ή οι προσφορές μπορούν να συνταχθούν μόνον έπειτα από επιτόπια επίσκεψη ή από επιτόπια εξέταση εγγράφων προσαρτημένων στα έγγραφα ανάθεσης της παραχώρησης, οι προθεσμίες υποβολής των αιτήσεων για την παραχώρηση παρατείνονται ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί παράγοντες να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την σύνταξη αιτήσεων ή προσφορών.

Άρθρο 38 *Προθεσμία υποβολής αιτήσεων συμμετοχής για τη σύμβαση παραχώρησης*

1. Στην περίπτωση που οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς προσφεύγουν στη διαδικασία παραχώρησης, η προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων υποψηφιότητας για την παραχώρηση δεν μπορεί να είναι κατώτερη των 52 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.
2. Σύντμηση κατά πέντε ημέρες της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών είναι δυνατή όταν ο αναθέτων φορέας αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 25.

Άρθρο 39
Κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης

1. Οι συμβάσεις παραχώρησης ανατίθενται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που εξασφαλίζουν την τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης και διασφαλίζουν την αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού που να επιτρέπει τη διαπίστωση ενός συνολικού οικονομικού πλεονεκτήματος για τη αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.
2. Τα κριτήρια ανάθεσης συνδέονται με το αντικείμενο της παραχώρησης και δεν παρέχουν απεριόριστη ελευθερία επιλογής στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα.

Τα κριτήρια αυτά διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από απαιτήσεις που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών οι οποίες παρέχονται από τους προσφέροντες. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς επαληθεύουν πραγματικά, βάσει των πληροφοριών και αποδείξεων που παρέχουν οι προσφέροντες, εάν οι προσφορές πληρούν τα κριτήρια ανάθεσης.

3. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αναφέρει στην προκήρυξη ή στα έγγραφα της παραχώρησης τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια της παραγράφου 1 ή απαριθμεί τα εν λόγω κριτήρια κατά φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.
4. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι η ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς βασίζεται στο κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς σύμφωνα με την παράγραφο 2. Στα εν λόγω κριτήρια είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται, εκτός από την τιμή ή το κόστος, οιοδήποτε από τα ακόλουθα κριτήρια:
  - α) η ποιότητα, συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η δυνατότητα πρόσβασης, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και ο καινοτόμος χαρακτήρας·
  - β) για παραχωρήσεις υπηρεσιών και παραχωρήσεις που αφορούν τη μελέτη έργων, μπορεί να ληφθεί υπόψη η οργάνωση, τα προσόντα και η πείρα του προσωπικού στο οποίο θα ανατεθεί η εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης, με αποτέλεσμα, μετά την ανάθεση της παραχώρησης, η αντικατάσταση του σχετικού προσωπικού να είναι δυνατή μόνο κατόπιν συγκατάθεσης της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, που πρέπει να επαληθεύει ότι οι αντικαταστάσεις διασφαλίζουν ισοδύναμη οργάνωση και ποιότητα·
  - γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική συνδρομή, η ημερομηνία παράδοσης και η προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης·
  - δ) η ειδική διαδικασία παραγωγής ή παροχής των αιτούμενων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών ή οποιουδήποτε άλλου σταδίου του κύκλου

ζωής τους όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 14, στο βαθμό που τα κριτήρια αυτά αφορούν παράγοντες που σχετίζονται άμεσα με τις εν λόγω διαδικασίες και χαρακτηρίζουν τις ειδικές διαδικασίες παραγωγής ή παροχής των αιτούμενων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών.

5. Στην προβλεπόμενη στην παράγραφο 4 περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας υποδεικνύει στη προκήρυξη διαγωνισμού, στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, ή στα έγγραφα της σύμβασης τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα επιλεγέντα κριτήρια για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη μιας ψαλίδας με το κατάλληλο μέγιστο εύρος.

Εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αναφέρει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

Άρθρο 40 *Κοστολόγηση κύκλου ζωής*

1. Η κοστολόγηση του κύκλου ζωής καλύπτει όλες τις ακόλουθες δαπάνες κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος, μιας υπηρεσίας ή ενός έργου, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 14:
- α) το εσωτερικό κόστος, που περιλαμβάνει τις δαπάνες οι οποίες σχετίζονται με την απόκτηση (όπως οι δαπάνες παραγωγής), τη χρήση (όπως οι δαπάνες κατανάλωσης ενέργειας, συντήρησης) και με το τέλος του κύκλου ζωής (όπως οι δαπάνες συλλογής και ανακύκλωσης)
  - β) το εξωτερικό περιβαλλοντικό κόστος που συνδέεται άμεσα με τον κύκλο ζωής, εφόσον η χρηματική αξία του μπορεί να προσδιοριστεί και να επαληθευτεί, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει το κόστος των εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων και άλλων εκπομπών ρύπων, καθώς και άλλες δαπάνες για το μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής
2. Όταν οι αναθέτουσες αρχές αξιολογούν το κόστος χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση κοστολόγησης βάσει του κύκλου ζωής, αναφέρουν στα έγγραφα της παραχώρησης τη μεθοδολογία που χρησιμοποίησαν για τον υπολογισμό του κόστους του κύκλου ζωής. Η χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία πρέπει να πληροί όλες τις κατωτέρω προϋποθέσεις:
- α) να έχει αναπτυχθεί βάσει επιστημονικής πληροφόρησης ή να βασίζεται σε άλλα κριτήρια που να μπορούν να επαληθευτούν με αντικειμενικό τρόπο και που δεν εισάγουν διακρίσεις·
  - β) να έχει εκπονηθεί για επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή·
  - γ) να είναι προσιτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς παρέχουν στους οικονομικούς παράγοντες τη δυνατότητα να εφαρμόζουν διαφορετική μεθοδολογία για τον καθορισμό του κόστους του κύκλου ζωής στην προσφορά τους, εφόσον αποδεικνύουν ότι η εν λόγω μεθοδολογία συνάδει με τις απαιτήσεις των σημείων α, β και γ και είναι ισοδύναμη με τη μεθοδολογία που έχει υποδείξει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.

3. Οσάκις υιοθετείται κοινή μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κόστους κύκλου ζωής στο πλαίσιο νομοθετικής πράξης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, εφαρμόζεται όταν στα κριτήρια ανάθεσης που αναφέρονται στο άρθρο 39 παράγραφος 4 όταν περιλαμβάνεται η κοστολόγηση του κύκλου ζωής.

Στο παράρτημα II περιλαμβάνεται κατάλογος τέτοιων νομοθετικών και κατ' εξουσιοδότηση πράξεων. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 46 αναφορικά με την επικαιροποίηση του εν λόγω καταλόγου, όταν λόγω της θέσπισης νέας νομοθεσίας, της κατάργησης ή της τροποποίησής της, οι εν λόγω τροπολογίες αποδειχθούν αναγκαίες.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

Κανόνες για την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης

Άρθρο 41 *Υπεργολαβία*

1. Στα έγγραφα της παραχώρησης, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητήσει ή μπορεί να υποχρεώνεται από ένα κράτος μέλος να ζητήσει από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει ως υπεργολαβία σε τρίτους, καθώς και τους προτεινόμενους υπεργολάβους.
2. Η παράγραφος 1 δεν επηρεάζει το ζήτημα της ευθύνης του κύριου οικονομικού παράγοντα.

Άρθρο 42 *Τροποποίηση συμβάσεων παραχώρησης κατά τη διάρκεια ισχύος τους*

1. Τυχόν ουσιώδης τροποποίηση των διατάξεων σύμβασης παραχώρησης κατά τη διάρκειά ισχύος της θεωρείται ως νέα ανάθεση για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας και απαιτεί νέα διαδικασία ανάθεσης παραχώρησης σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.
2. Τροποποίηση σύμβασης παραχώρησης κατά τη διάρκειά ισχύος της θεωρείται ουσιώδης κατά την έννοια της παραγράφου 1 όταν διαφοροποιεί σημαντικά τη σύμβαση σε σχέση με αυτήν που συνήφθη αρχικά. Σε κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4, τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης όταν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν αποτελούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης, θα είχαν επιτρέψει την επιλογή άλλων υποψηφίων από αυτούς που επελέγησαν αρχικά ή θα είχε οδηγήσει στην ανάθεση της σύμβασης σε άλλον υποψήφιο ή προσφέροντα·
  - β) η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης παραχώρησης υπέρ του αναδόχου της παραχώρησης· ή
  - γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης παραχώρησης, με αποτέλεσμα να καλύπτει προμήθειες, υπηρεσίες ή έργα που δεν καλύπτονταν αρχικά.
3. Η αντικατάσταση του αναδόχου της παραχώρησης θεωρείται ουσιώδης τροποποίηση υπό την έννοια της παραγράφου 1.

Εντούτοις, το πρώτο εδάφιο δεν ισχύει σε περίπτωση καθολικής ή μερικής διαδοχής στη θέση του αρχικού αναδόχου, κατόπιν εταιρικής αναδιάρθρωσης, αφερεγγυότητας ή στη βάση συμβατικής ρήτρας άλλου οικονομικού παράγοντα ο

οποίος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που θεσπίστηκαν αρχικά, εφόσον η διαδοχή δεν συνεπάγεται άλλες ουσιώδεις τροποποιήσεις της σύμβασης παραχώρησης και δεν έχει στόχο την αποφυγή της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

4. Εάν η αξία μιας τροποποίησης μπορεί να εκφραστεί με χρηματικούς όρους, η τροποποίηση δεν θεωρείται ουσιώδης υπό την έννοια της παραγράφου 1, εάν η αξία της δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 5 και είναι χαμηλότερη από το 5 % της τιμής της αρχικής σύμβασης, εφόσον η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης. Σε περίπτωση που γίνονται περισσότερες διαδοχικές τροποποιήσεις, η αξία τους αξιολογείται βάσει της σωρευτικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων.
5. Οι τροποποιήσεις της σύμβασης παραχώρησης δεν θεωρούνται ουσιώδεις υπό την έννοια της παραγράφου 1, εάν έχουν προβλεφθεί στα έγγραφα της παραχώρησης με τη μορφή σαφών, ακριβών και ρητών ρητρών ή δυνατοτήτων αναθεώρησης. Οι εν λόγω ρήτρες ορίζουν το πεδίο εφαρμογής και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή αναθεωρήσεων, καθώς και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Δεν προβλέπουν τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις που θα μπορούσαν να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης παραχώρησης.
6. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, μια ουσιώδης τροποποίηση δεν απαιτεί νέα διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης σε περίπτωση που πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:
  - α) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από επιμελή αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα
  - β) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της παραχώρησης
  - γ) σε περίπτωση παραχωρήσεων που ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές όταν η αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής παραχώρησης.

Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν ανακοίνωση των εν λόγω τροποποιήσεων στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Οι εν λόγω ανακοινώσεις περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα VII και δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28.

7. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δεν προσφεύγουν σε τροποποιήσεις της παραχώρησης στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - α) όταν η τροποποίηση αποβλέπει στην επανόρθωση αδυναμιών εκτέλεσης εκ μέρους του αναδόχου ή συνεπειών αυτών, οι οποίες είναι δυνατόν να αποκατασταθούν με την επιβολή συμβατικών υποχρεώσεων·
  - β) Όταν η τροποποίηση αποβλέπει στην αντιστάθμιση κινδύνων αυξήσεων τιμών που είναι αποτέλεσμα διακυμάνσεων των τιμών, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν ουσιωδώς την εκτέλεση της σύμβασης και που δεν έχουν καλυφθεί από τον ανάδοχο της παραχώρησης.

Άρθρο 43
Λύση συμβάσεων παραχώρησης

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς έχουν τη δυνατότητα, δυνάμει των προϋποθέσεων που ορίζει το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο των συμβάσεων, να καταγγείλουν μια σύμβαση παραχώρησης κατά τη διάρκεια της ισχύος της, εφόσον πληρούνται μία από τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

- α) οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 15 παύουν να ισχύουν λόγω ιδιωτικής συμμετοχής στο νομικό πρόσωπο στο οποίο ανατέθηκε η σύμβαση δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 4·
- β) μια τροποποίηση της σύμβασης παραχώρησης συνιστά νέα ανάθεση υπό την έννοια του άρθρου 42·
- γ) το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφαινεται, στο πλαίσιο διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 258 της Συνθήκης, ότι ένα κράτος μέλος δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του δυνάμει των Συνθηκών λόγω του γεγονότος ότι αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας που ανήκει στο εν λόγω κράτος μέλος έχει αναθέσει τη σχετική σύμβαση παραχώρησης χωρίς να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του/της δυνάμει των Συνθηκών και της παρούσας οδηγίας.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ 89/665/ΕΟΚ ΚΑΙ 92/13/ ΕΟΚ

Άρθρο 44 Τροποποίηση της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ

Η οδηγία 89/665/ΕΟΚ τροποποιείται ως ακολούθως:

1. Το άρθρο 1 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις συμβάσεις οι οποίες αναφέρονται στην οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός εάν οι εν λόγω συμβάσεις εξαιρούνται κατ εφαρμογή των άρθρων 10 έως 18 της εν λόγω οδηγίας.

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης σε συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές οι οποίες αναφέρονται στην οδηγία [περί ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης] εκτός εάν οι παραχωρήσεις αυτές εξαιρούνται σύμφωνα με τα άρθρα 8, 9, 15 και 21 της εν λόγω οδηγίας.

Οι συμβάσεις κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας περιλαμβάνουν δημόσιες συμβάσεις, συμφωνίες-πλαίσια, συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών και δυναμικά συστήματα αγορών. »

β) Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, όσον αφορά τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, ή της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις], οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι αναθέτουσες αρχές να υπόκεινται στην άσκηση αποτελεσματικών και, ιδίως, όσο το δυνατόν ταχύτερων αναθεωρήσεων, υπό τις προϋποθέσεις που θέτουν τα άρθρα 2 έως 2 στ της παρούσας οδηγίας, λόγω του ότι οι αποφάσεις αυτές παραβιάζουν την κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων ή τούς εθνικούς κανόνες μεταφοράς της εν λόγω νομοθεσίας».

2. Το άρθρο 2α παράγραφος 2 τροποποιείται ως ακολούθως:

α) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Δεν επιτρέπεται να συναφθεί σύμβαση κατόπιν αποφάσεως για την ανάθεση σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ ή της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις] πριν από την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη

η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και υποψηφίους, εφόσον χρησιμοποιούνται τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, πριν από την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψηφίους ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης ανάθεσης. »·

β) το τέταρτο εδάφιο πρώτη περίπτωση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«- σύνοψη των σχετικών λόγων όπως ορίζεται στο άρθρο 41 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/18/EK, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 41 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας, ή στο άρθρο 35 παράγραφος 7 της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις]. με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 35 παράγραφος 8 της οδηγίας αυτής και, »

3. στο άρθρο 2β, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το εξής κείμενο:

«α) αν η οδηγία 2004/18/EK ή η οδηγία [για τις παραχωρήσεις] δεν απαιτεί προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*; »·

4. Το άρθρο 2δ τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 1, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει αναθέσει σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, χωρίς αυτό να επιτρέπεται σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/EK ή την οδηγία [για τις παραχωρήσεις] »·

β) στην παράγραφο 4, η πρώτη περίπτωση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«- η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι η ανάθεση σύμβασης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* είναι επιτρεπτή σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/EK ή την οδηγία [για τις παραχωρήσεις]»,

5. Το άρθρο 2στ παράγραφος 1 στοιχείο α) τροποποιείται ως ακολούθως:

α) η πρώτη περίπτωση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«

- η αναθέτουσα αρχή δημοσίευσε απόφαση ανάθεσης σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 4 και τα άρθρα 36 και 37 της οδηγίας 2004/18/EK ή με τα άρθρα 26 και 27 της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις], εφόσον η δημοσίευση αυτή περιλαμβάνει αιτιολόγηση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα να αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ή»·

β) μετά την πρώτη περίπτωση, παρεμβάλλεται η ακόλουθη περίπτωση:

«- η αναθέτουσα αρχή ενημέρωσε τους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψηφίους σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης, εφόσον οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων κατά το άρθρο 41 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/18/EK, με την επιφύλαξη του άρθρου 41 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας ή κατά το άρθρο 35 παράγραφος 7 της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις], με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 35 παράγραφος 8 της εν λόγω οδηγίας. Η δυνατότητα αυτή ισχύει και στις περιπτώσεις του άρθρου 2β στοιχείο γ) της παρούσας οδηγίας.»

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η Επιτροπή μπορεί να επικαλεσθεί τη διαδικασία των παραγράφων 2 έως 5 όταν, πριν από τη σύναψη σύμβασης, κρίνει ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση του κοινοτικού δικαίου για τις δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/EK ή της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις].»

Άρθρο 45
Τροποποίηση της οδηγίας 92/13/ΕΟΚ

Η οδηγία 92/13/ΕΟΚ τροποποιείται ως ακολούθως:

1. Το άρθρο 1 παράγραφος 1 τροποποιείται ως ακολούθως:

α) το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε συμβάσεις που αναφέρονται στην οδηγία 2004/17/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (1), εκτός αν οι συμβάσεις αυτές εξαιρούνται σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2, τα άρθρα 19 έως 26, τα άρθρα 29 και 30 ή το άρθρο 62 της εν λόγω οδηγίας.

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης σε συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτοντες φορείς οι οποίοι αναφέρονται στην οδηγία [για τις παραχωρήσεις] εκτός εάν οι συμβάσεις αυτές εξαιρούνται σύμφωνα με τα άρθρα 8, 10, 11, 12, 14, 15 και 21 της εν λόγω οδηγίας.» ;

β) το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, όσον αφορά τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/17/EK, ή της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις], οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι αναθέτοντες φορείς να υπόκεινται στην άσκηση αποτελεσματικών και, ιδίως, όσο το δυνατόν ταχύτερων αναθεωρήσεων, υπό τις προϋποθέσεις που θέτουν τα άρθρα 2 έως 2 στ της παρούσας οδηγίας, λόγω του ότι οι αποφάσεις αυτές παραβιάζουν την κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων ή τούς εθνικούς κανόνες μεταφοράς της εν λόγω νομοθεσίας.»

2. Το άρθρο 2α παράγραφος 2 τροποποιείται ως ακολούθως:

α) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Δεν επιτρέπεται να συναφθεί σύμβαση κατόπιν αποφάσεως για την ανάθεση σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/17/EK ή της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις] πριν από την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και υποψηφίους, εφόσον χρησιμοποιούνται τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, πριν από την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψηφίους ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης ανάθεσης.»

β) στο τέταρτο εδάφιο, η πρώτη περίπτωση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«– σύνοψη των σχετικών λόγων όπως ορίζεται στο άρθρο 49 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/17/EK ή στο άρθρο 35 παράγραφος 7 της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις], με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 35 παράγραφος 8 της οδηγίας αυτής, και»

3. στο άρθρο 2β, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το εξής κείμενο:

«α) αν η οδηγία 2004/17/EK ή η οδηγία [για τις παραχωρήσεις] δεν απαιτεί προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*· »

4. Το άρθρο 2γ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 2γ

Όταν κράτος μέλος προβλέπει ότι κάθε προσφυγή κατά αποφάσεως αναθέτοντος φορέα που έχει ληφθεί στο πλαίσιο ή σε σχέση με διαδικασία σύναψης σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/17/EK ή της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις] πρέπει να έχει ασκηθεί πριν από την εκπνοή καθορισμένης προθεσμίας, η προθεσμία αυτή είναι τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημέρας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση του αναθέτοντος φορέα στο σχετικό προσφέροντα ή υποψήφιο εφόσον χρησιμοποιούνται τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, τουλάχιστον 15 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημέρας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση της αναθέτουσας αρχής στο σχετικό προσφέροντα ή υποψήφιο ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημέρας παραλαβής της απόφασης του αναθέτοντος φορέα. Η κοινοποίηση της απόφασης του αναθέτοντος φορέα σε κάθε προσφέροντα ή υποψήφιο συνοδεύεται από συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων. Στην περίπτωση άσκησης προσφυγής σχετικά με αποφάσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) της παρούσας οδηγίας, που δεν υπόκεινται σε ειδική κοινοποίηση, η προθεσμία είναι

τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσής της οικείας απόφασης. »

5. Το άρθρο 2δ τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 1, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) εφόσον ο αναθέτων φορέας έχει αναθέσει σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, χωρίς αυτό να επιτρέπεται σύμφωνα με την οδηγία 2004/17/EK ή την οδηγία [για τις παραχωρήσεις]»·

β) στην παράγραφο 4, η πρώτη περίπτωση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«- ο αναθέτων φορέας κρίνει ότι η ανάθεση σύμβασης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* είναι επιτρεπτή σύμφωνα με την οδηγία 2004/17/EK ή την οδηγία [για τις παραχωρήσεις],»·

6. Στο άρθρο 2στ παράγραφος 1, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το εξής κείμενο:

- «- ο αναθέτων φορέας δημοσίευσε απόφαση ανάθεσης σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 44 της οδηγίας 2004/17/EK ή με τα άρθρα 26 και 27 της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις], εφόσον η προκήρυξη αυτή περιλαμβάνει αιτιολόγηση της απόφασης του αναθέτοντος φορέα να αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ή·

— ο αναθέτων φορέας ενημέρωσε τους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψηφίους σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης, εφόσον οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων κατά το άρθρο 49 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/17/EK ή κατά το άρθρο 35 παράγραφος 7 της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις], με την επιφύλαξη του άρθρου 35 παράγραφος 8, της εν λόγω οδηγίας. Η δυνατότητα αυτή ισχύει και στις περιπτώσεις του άρθρου 2β στοιχείο γ) της παρούσας οδηγίας.»·

7. η παράγραφος 1 του άρθρου 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η Επιτροπή μπορεί να επικαλεστεί τη διαδικασία των παραγράφων 2 έως 5, όταν πριν από τη σύναψη της σύμβασης κρίνει ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση του κοινοτικού δικαίου για τις συμβάσεις στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/17/EK ή της οδηγίας [για τις παραχωρήσεις], ή όσον αφορά το άρθρο 27 στοιχείο α) της οδηγίας 2004/17/EK για τους αναθέτοντες φορείς στους οποίους εφαρμόζεται αυτή η διάταξη»·

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 46

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Η αρμοδιότητα της Επιτροπής για την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων υπόκειται στις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.
2. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στα άρθρα 4 παράγραφος 3, 21 παράγραφος 3, 23 παράγραφος 2, 25 παράγραφος 3, στο άρθρο 40 παράγραφος 3 και στο άρθρο 52 παράγραφος 2 ανατίθεται στην Επιτροπή για αόριστο χρονικό διάστημα από [ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας].
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στα άρθρα 4 παράγραφος 3, 21 παράγραφος 3, 23 παράγραφος 2, 25 παράγραφος 3, 40 παράγραφος 3 και στο άρθρο 52 παράγραφος 2 μπορεί να ανακληθεί οποιαδήποτε στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης τερματίζει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Η ανάκληση αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν επηρεάζει την ισχύ των τυχόν κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ήδη ισχύουν.
4. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
5. Μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη που θεσπίζεται δυνάμει του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δεν προβάλλουν αντιρρήσεις εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή εάν, πριν από την εκπνοή της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν πρόκειται να προβάλλουν αντιρρήσεις. Η ανωτέρω προθεσμία παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 47

Διαδικασία επείγοντος

1. Οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο τίθενται σε ισχύ αμέσως και εφαρμόζονται επί όσο χρονικό διάστημα δεν διατυπώνεται αντίρρηση σύμφωνα με την παράγραφο 2. Στην κοινοποίηση κατ' εξουσιοδότηση πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους γίνεται χρήση της διαδικασίας επείγοντος.
2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο μπορούν να διατυπώσουν αντιρρήσεις σχετικά με κατ' εξουσιοδότηση πράξη, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 46

παράγραφος 5. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή καταργεί την πράξη χωρίς καθυστέρηση μετά την κοινοποίηση της απόφασης για τη διατύπωση αντιρρήσεων από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο.

Άρθρο 48
Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία έχει συσταθεί με την απόφαση 71/306/ΕΟΚ³⁵ του Συμβουλίου. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά τη έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία του παρόντος άρθρου, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 49
Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 30 Ιουνίου 2014. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, παραπέμπουν στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την παραπομπή αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των κυρίων διατάξεων εθνικής νομοθεσίας που εκδίδουν στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 50
Μεταβατικές διατάξεις

Οι παραπομπές στην παράγραφο 3 στοιχεία α) και β) της οδηγίας 2004/17/ΕΚ και στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 1 και στον τίτλο ΙΙΙ της οδηγίας 2004/18/ΕΚ θεωρούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 51
Ρήτρα επανεξέτασης

Η Επιτροπή εξετάζει τις οικονομικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά από την εφαρμογή των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 5 και αναφέρεται σχετικά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έως τις 30 Ιουνίου 2016.

---

³⁵ ΕΕ L 185 της 16.8.1971, σ. 15.

Άρθρο 52
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 53
Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 5
ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2³⁶

NACE Αναθ. 1 ⁽⁴⁾					Κωδικός CPV
ΤΙΤΛΟΣ ΣΤ			ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ		
Τμήμα	Ομάδα	Τάξη	Ονομασία υπηρεσιών	Σημειώσεις	
45			Κατασκευές	Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει:	45000000
	45.1		Προετοιμασία εργοταξίου		45100000
		45.11	Κατεδάφιση κτιρίων· εκτέλεση χωματουργικών εργασιών και	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — αποξήλωση ή κατεδάφιση κτιρίων και άλλων κατασκευών — εκκαθάριση εργοταξίων, — χωματουργικά έργα: εκσκαφές, επιχωματώσεις, επιπέδωση και ισοπέδωση εργοταξίων, εκσκαφή τάφρων, αφαίρεση βράχων, ανατινάξεις κ.λπ. — προπαρασκευή εργοταξίων ορυχείων: — — αφαίρεση υπερφορτίσεων και λοιπές εργασίες διαμόρφωσης και προετοιμασίας γηπέδων και χώρων εκμετάλλευσης ορυχείων. <p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> — αποστράγγιση εργοταξίων, — αποστράγγιση αγροτικών ή 	45110000

³⁶ Σε περίπτωση δισταμένων ερμηνειών μεταξύ CPV και NACE, εφαρμόζεται η ονοματολογία CPV.

				δασικών εκτάσεων.	
		45.12	Δοκιμαστικές γεωτρήσεις	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — δοκιμαστικές διατρήσεις και γεωτρήσεις καθώς και πυρηνοληψία για κατασκευαστικούς, γεωφυσικούς, γεωλογικούς ή συναφείς σκοπούς. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — γεώτρηση φρεατίων άντλησης πετρελαίου ή φυσικού αερίου, βλέπε 11.20. — γεώτρηση φρεατίων ύδατος, βλέπε 45.25, — διάνοιξη φρεατίων, βλέπε 45.25, — αναζήτηση κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, γεωφυσική, γεωλογική και σεισμική έρευνα, βλέπε 74.20. 	45120000
	45.2		Κατασκευή πλήρων κτιρίων και τεχνικών έργων ή μερών τους· έργα πολιτικού μηχανικού		45200000
		45.21	Κατασκευή κτιρίων και τεχνικών έργων πολιτικού μηχανικού	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — κατασκευή κάθε τύπου κτιρίων κατασκευή τεχνικών έργων πολιτικού μηχανικού, — γεφυρών (περιλαμβανομένων και των γεφυρών για υπερυψωμένους αυτοκινητόδρομους), κοιλαδογεφυρών, σηράγγων και υπογείων διαβάσεων, — αγωγών και γραμμών επικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος για μεγάλες αποστάσεις, — αγωγών και γραμμών επικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος για 	<p>45210000 εκτός:</p> <p>-</p> <p>45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>

			<p>αστικά κέντρα,</p> <p>— βοηθητικά αστικά έργα,</p> <p>— συναρμολόγηση και ανέγερση προκατασκευασμένων κατασκευών στο εργοτάξιο.</p> <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <p>— υπηρεσίες συναφείς με την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου, βλέπε 11.20,</p> <p>— ανέγερση πλήρων προκατασκευασμένων κατασκευών από τμήματα ίδιας κατασκευής που δεν είναι από σκυρόδεμα, βλέπε τμήματα 20, 26 και 28,</p> <p>— κατασκευαστικά έργα (εκτός από κτίρια) σταδίων, κολυμβητηρίων, γυμναστηρίων, γηπέδων τένις, γηπέδων γκολφ και λοιπών αθλητικών εγκαταστάσεων, βλέπε 45.23,</p> <p>— εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια, βλέπε 45.3,</p> <p>— αποπεράτωση κτιρίων, βλέπε 45.4,</p> <p>— δραστηριότητες αρχιτέκτονος και πολιτικού μηχανικού, βλέπε 74.20,</p> <p>— διαχείριση κατασκευαστικών έργων, βλέπε 74.20.</p>		
		45.22	Κατασκευή στεγών και δομικών σκελετών κτιρίων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>— κατασκευή στεγών,</p> <p>— τοποθέτηση επικαλύψεων,</p> <p>— στεγανοποίηση στεγών.</p>	45261000
		45.23	Κατασκευή αυτοκινητοδρόμων, οδών, αεροδρομίων και αθλητικών εγκαταστάσεων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>— κατασκευή αυτοκινητοδρόμων, οδών αστικού και υπεραστικού δικτύου, άλλων αμαξιτών οδών και πεζοδρόμων,</p>	45212212 και DA03 45230000 εκτός

			<p>— κατασκευή σιδηροδρομικών έργων,</p> <p>— κατασκευή διαδρόμων αεροδρομίων,</p> <p>— κατασκευαστικά έργα (εκτός από κτίρια) σταδίων, κολυμβητηρίων, γυμναστηρίων, γηπέδων τένις, γηπέδων γκολφ και λοιπών αθλητικών εγκαταστάσεων,</p> <p>— διαγράμμιση οδικών επιφανειών και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων.</p> <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <p>— προκαταρκτικά χωματουργικά έργα, βλέπε 45.11.</p>	<p>από:</p> <p>- 45231000</p> <p>- 45232000</p> <p>- 45234115</p>	
		45.24	Κατασκευή υδραυλικών και λιμενικών έργων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>— κατασκευή:</p> <p>—</p> <p>— υδάτινων οδών, λιμενικών και ποτάμιων έργων, λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες), κλεισιάδων κ.λπ.</p> <p>— φραγμάτων και αναχωμάτων,</p> <p>— βυθοκορήσεις,</p> <p>— υποβρύχια έργα.</p>	45240000
		45.25	Εκτέλεση λοιπών κατασκευαστικών εργασιών ειδικής φύσης	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>— κατασκευαστικές δραστηριότητες που εξειδικεύονται σε τομέα κοινό σε διάφορα είδη κατασκευών και απαιτούν ειδικευμένο προσωπικό ή εξοπλισμό,</p> <p>— κατασκευή θεμελιώσεων, περιλαμβανομένης και της έμπηξης πασσάλων,</p> <p>— γεώτρηση και κατασκευή φρεατίων ύδατος, εκσκαφή φρεάτων,</p> <p>— ανέγερση μη ιδιοκατασκευασμένων</p>	<p>45250000</p> <p>45262000</p>

			χαλύβδινων στοιχείων, — κάμψη χάλυβα, — οπτοπλινθοδομή και λιθοδομή, — ανέγερση και αποξήλωση κριωμάτων και εξεδρών εργασίας, περιλαμβανομένης της εκμίσθωσης κριωμάτων και εξεδρών εργασίας, — ανέγερση καπνοδόχων και βιομηχανικών κλιβάνων. Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — εκμίσθωση κριωμάτων χωρίς την ανέγερση και την αποξήλωσή τους, βλέπε 71.32	
	45.3		Εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια	45300000
		45.31	Καλωδιώσεις και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις	45213316 45310000 εκτός: - 45316000
		45.32	Μονώσεις	45320000

			<p>— εργασίες θερμομόνωσης, ηχομόνωσης ή μόνωσης κατά των δονήσεων σε κτίρια ή άλλα κατασκευαστικά έργα.</p> <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <p>— στεγανοποίηση, βλέπε 45.22.</p>	
		45.33	<p>Υδραυλικές εγκαταστάσεις</p> <p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>— εγκατάσταση σε κτίρια και άλλες κατασκευές:</p> <p>— υδραυλικού εξοπλισμού και ειδών υγιεινής,</p> <p>— εγκαταστάσεων φυσικού αερίου,</p> <p>— εξοπλισμού και αγωγών θέρμανσης, εξαερισμού, ψύξης ή κλιματισμού,</p> <p>— συστημάτων καταιονισμού (σπρίνκλερ).</p> <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <p>— εγκατάσταση και επισκευή ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θέρμανσης, βλέπε 45.31.</p>	45330000
		45.34	<p>Λοιπές εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια</p> <p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>— εγκατάσταση συστημάτων φωτισμού και σηματοδότησης οδών, σιδηροδρόμων, αεροδρομίων και λιμένων,</p> <p>— εγκατάσταση σε κτίρια ή άλλες κατασκευές εξαρτημάτων και μόνιμων προσαρτημάτων που δεν κατατάσσονται αλλού.</p>	45234115 45316000 45340000
	45.4		Αποπεράτωση κτιρίων	45400000
		45.41	Επιχρίσεις	45410000

		κονιαμάτων	— επίχριση σε κτίρια ή άλλες κατασκευές εσωτερικών και εξωτερικών γυψοκονιαμάτων ή γυψομαρμαροκονιαμάτων (στόκου), περιλαμβανομένων και των λεπτών πήξεων που χρησιμοποιούνται ως βάση για το κονίαμα.	
	45.42	Λεπτοξυλουργικές εργασίες	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>— τοποθέτηση μη ιδιοκατασκευασμένων θυρών, παραθύρων, πλαισίων για θύρες και παράθυρα, εξοπλισμένων κουζινών, κλιμακοστασίων, εξοπλισμού καταστημάτων και συναφών ειδών, από ξύλο ή άλλα υλικά,</p> <p>— εσωτερικά τελειώματα όπως οροφές, ξύλινες επενδύσεις τοίχων, κινητά χωρίσματα κ.λπ.</p> <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <p>— διάστρωση παρκέτων και άλλων ξύλινων επενδύσεων δαπέδων, βλέπε 45.43.</p>	45420000
	45.43	Επενδύσεις δαπέδων τοίχων και	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>— διάστρωση, πλακόστρωση, ανάρτηση ή τοποθέτηση σε κτίρια και άλλες κατασκευές:</p> <p>—</p> <p>— επενδύσεις τοίχων ή τοποθέτηση κεραμικών, τσιμεντένιων ή λιθολαξευτών πλακιδίων τοίχου ή δαπέδου,</p> <p>— παρκέτων και άλλων ξύλινων επενδύσεων δαπέδων,</p> <p>— περιλαμβανομένων αυτών από ελαστικό ή πλαστικές ύλες,</p> <p>— επενδύσεων δαπέδων ή τοίχων από μωσαϊκό, μάρμαρο, γρανίτη ή σχιστόλιθο,</p>	45430000

				— χάρτινων ταπετσαριών τοίχου.	
		45.44	Χρωματισμοί και τοποθέτηση υαλοπινάκων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>— εσωτερικούς και εξωτερικούς χρωματισμούς κτιρίων,</p> <p>— χρωματισμούς έργων πολιτικού μηχανικού,</p> <p>— τοποθέτηση υαλοπινάκων, καθρεπτών κ.λπ.</p> <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <p>— τοποθέτηση παραθύρων, βλέπε 45.42.</p>	45440000
		45.45	Λοιπές εργασίες αποπεράτωσης κτιρίων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>— εγκατάσταση ιδιωτικών κολυμβητηρίων,</p> <p>— ατμοκαθαρισμό, καθαρισμό με αμμορριπή και συναφείς δραστηριότητες για τις εξωτερικές επιφάνειες κτιρίων,</p> <p>— λοιπές εργασίες αποπεράτωσης κτιρίων και τελειωμάτων π.δ.κ.α.</p> <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <p>— εσωτερικό καθαρισμό κτιρίων και λοιπών κατασκευών, βλέπε 74.70.</p>	45212212 και DA04 45450000
	45.5		Εκμίσθωση εξοπλισμού κατασκευών ή κατεδαφίσεων, μαζί με το χειριστή		45500000
		45.50	Εκμίσθωση εξοπλισμού κατασκευών ή κατεδαφίσεων, μαζί με το χειριστή	<p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <p>— εκμίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού κατασκευών και κατεδαφίσεων χωρίς χειριστή, βλέπε 71.32.</p>	45500000

(1) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου, της 9^{ης} Οκτωβρίου 1990, για τη

στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 24.10.1990, σ. 1). Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 761/93 της Επιτροπής (ΕΕ L 83 της 3.4.1993, σ. 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 40
ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

1. Οδηγία 2009/33/ΕΚ³⁷

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΣΚΟΥΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ ΟΠΩΣ
ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας που διέπουν τις συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτοντες φορείς εφαρμόζονται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Όσον αφορά το αέριο και τη θερμότητα:

- α) διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής αερίου ή θερμότητας,
- β) τροφοδότηση των δικτύων αυτών με αέριο ή θερμότητα.

Η τροφοδότηση με αέριο ή θερμότητα δικτύων που προορίζονται να παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό από αναθέτοντα φορέα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εδάφια 2 και 3 του άρθρου 4, δεν θεωρείται δραστηριότητα κατά την έννοια της παραγράφου 1, όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- γ) η παραγωγή αερίου ή θερμότητας από τον ενδιαφερόμενο φορέα αποτελεί αναπόφευκτο αποτέλεσμα της άσκησης δραστηριότητας άλλης από εκείνες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο ή στις παραγράφους 2 έως 4 του παρόντος παραρτήματος,
- δ) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου αποβλέπει μόνο στην οικονομική εκμετάλλευση της παραγωγής αυτής και αντιστοιχεί το πολύ στο 20% του κύκλου εργασιών του φορέα, με βάση το μέσο όρο των τριών τελευταίων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

2. Όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια:

- α) διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής ηλεκτρικής ενέργειας,
- β) τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με ηλεκτρική ενέργεια.

³⁷ ΕΕ L 120 της 15.5.2009, σ. 5.

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η τροφοδότηση με ηλεκτρική ενέργεια περιλαμβάνει την παραγωγή και τη χονδρική πώληση ηλεκτρική ενέργειας.

Η τροφοδότηση με ηλεκτρική ενέργεια δικτύων που προορίζονται να παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό από αναθέτοντα φορέα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εδάφια 2 και 3 του άρθρου 4, δεν θεωρείται δραστηριότητα κατά την έννοια της παραγράφου 1, όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τον ενδιαφερόμενο φορέα γίνεται διότι η κατανάλωσή του είναι αναγκαία για την άσκηση δραστηριότητας άλλης από εκείνες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο ή στα άρθρα 1, 3 και 4 του παρόντος παραρτήματος,
- β) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου εξαρτάται μόνον από την ιδιοκατανάλωση του φορέα και δεν υπερβαίνει το 30% της συνολικής παραγωγής ενέργειας του φορέα, με βάση τον μέσο όρο των τριών τελευταίων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

3. Όσον αφορά τον τομέα του ύδατος:

- α) διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής πόσιμου ύδατος,
- β) τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με πόσιμο ύδωρ.

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης στις συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται ή διοργανώνονται από τους φορείς που ασκούν δραστηριότητα αναφερόμενη ανωτέρω και οι οποίες συνδέονται με ένα από τα ακόλουθα:

- α) έργα υδραυλικής μηχανικής, αρδευτικών ή αποστραγγιστικών έργων, εφόσον ο όγκος του ύδατος που προορίζεται για εφοδιασμό με πόσιμο ύδωρ υπερβαίνει το 20% του συνολικού όγκου ύδατος που διατίθεται για τα εν λόγω σχέδια ή εγκαταστάσεις άρδευσης ή αποστράγγισης, ή
- β) την αποχέτευση ή την επεξεργασία λυμάτων.

Η τροφοδότηση με πόσιμο ύδωρ δικτύων που προορίζονται να παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό από αναθέτοντα φορέα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εδάφιο 1 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 4, δεν θεωρείται δραστηριότητα κατά την έννοια του εδαφίου 1, όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το πόσιμο ύδωρ παράγεται από τον ενδιαφερόμενο φορέα διότι η κατανάλωσή του είναι αναγκαία για την άσκηση δραστηριότητας άλλης από εκείνες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 4 του παρόντος παραρτήματος·
- β) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου εξαρτάται μόνον από την ιδιοκατανάλωση του φορέα και δεν υπερβαίνει το 30% της συνολικής παραγωγής πόσιμου ύδατος του φορέα, με βάση το μέσο όρο των τριών προηγούμενων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

4. Δραστηριότητες που σχετίζονται με την παροχή ή την εκμετάλλευση δικτύων που παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό στους τομείς των μεταφορών με σιδηρόδρομο, αυτόματα συστήματα, τραμ, τρόλεϊ, λεωφορεία ή οχήματα συρόμενα με καλώδιο.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες μεταφορών, θεωρείται ότι υφίσταται δίκτυο όταν η υπηρεσία παρέχεται με τους όρους που ορίζονται από την αρμόδια αρχή κράτους μέλους, όπως εκείνοι που αφορούν τις ακολουθητέες διαδρομές, τη διαθέσιμη μεταφορική ικανότητα ή τη συχνότητα παροχής της υπηρεσίας.

5. Δραστηριότητες εκμετάλλευσης μιας γεωγραφικής περιοχής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών αερολιμένων, θαλάσσιων λιμένων ή λιμένων εσωτερικής ναυσιπλοΐας ή άλλων τερματικών σταθμών μεταφορικών μέσων, σε αεροπορικούς, θαλάσσιους ή ποτάμιους μεταφορείς.

6. Δραστηριότητες που σχετίζονται με την παροχή:

- α) ταχυδρομικών υπηρεσιών, υπό τους όρους που προβλέπονται στο στοιχείο γ),
- β) άλλων υπηρεσιών πλην των ταχυδρομικών, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από φορέα ο οποίος παρέχει επίσης ταχυδρομικές υπηρεσίες κατά την έννοια του στοιχείου β) του εδαφίου 2, και εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 27 παράγραφος 1 της οδηγίας [που αντικαθιστά την οδηγία 2004/17/EK], όσον αφορά τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο στοιχείο β) του εδαφίου 2.

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας και με την επιφύλαξη της οδηγίας 97/67/EK, νοούνται ως:

«ταχυδρομικό αντικείμενο»: αντικείμενο με συγκεκριμένο παραλήπτη, αποστελλόμενο υπό την τελική του μορφή, ανεξάρτητα από το βάρος του. Τα αντικείμενα αυτά περιλαμβάνουν, πέραν των αντικειμένων αλληλογραφίας π.χ. βιβλία, καταλόγους, εφημερίδες, περιοδικά και ταχυδρομικά δέματα που περιέχουν αντικείμενα με ή χωρίς εμπορική αξία, ανεξάρτητα από το βάρος τους·

- α) «ταχυδρομικές υπηρεσίες»: υπηρεσίες που συνίστανται στη συλλογή, διαλογή, μεταφορά και διανομή ταχυδρομικών αντικειμένων. Σε αυτές περιλαμβάνονται τόσο οι υπηρεσίες που εμπίπτουν όσο και αυτές που δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της καθολικής υπηρεσίας που ορίζεται σύμφωνα με την οδηγία 97/67/EK·

- β) «άλλες υπηρεσίες πλην των ταχυδρομικών»: υπηρεσίες παρεχόμενες στους εξής τομείς:

- (1) υπηρεσίες διαχείρισης της αλληλογραφίας (τόσο προγενέστερες όσο και μεταγενέστερες της αποστολής, συμπεριλαμβανομένων των «mailroom management services»),
- (2) υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας που συνδέονται με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και παρέχονται εξ ολοκλήρου με ηλεκτρονικά μέσα (περιλαμβανομένης της ασφαλούς διαβίβασης κωδικοποιημένων

εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα, της διαχείρισης διευθύνσεων και της διαβίβασης συστημένου ηλεκτρονικού ταχυδρομείου),

- (3) υπηρεσίες συνδεδεμένες με ταχυδρομικά αντικείμενα που δεν περιλαμβάνονται στο στοιχείο α), όπως το διαφημιστικό ταχυδρομείο χωρίς συγκεκριμένο παραλήπτη,
  - (4) χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, όπως ορίζονται στην ονοματολογία CPV με τους αριθμούς αναφοράς από 66100000-1 έως 66720000-3 και στο άρθρο 8 παράγραφος 5 στοιχείο δ), συμπεριλαμβανομένων ιδίως των ταχυδρομικών ενταλμάτων πληρωμής και των ταχυδρομικών μεταφορών πιστώσεων,
  - (5) φιλοτελικές υπηρεσίες,
  - (6) υπηρεσίες εφοδιαστικής (υπηρεσίες που συνδυάζουν τη φυσική παράδοση ή/και την εναποθήκευση με άλλα μη ταχυδρομικά καθήκοντα),
7. Δραστηριότητες που συνδέονται με την εκμετάλλευση γεωγραφικής περιοχής με σκοπό:
- α) την εξόρυξη πετρελαίου ή αερίου,
  - β) την αναζήτηση, ή την εξόρυξη άνθρακα ή άλλων στερεών καυσίμων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Είδος αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
3. Εάν οι αιτήσεις πρόκειται να περιλαμβάνουν προσφορές, ηλεκτρονική διεύθυνση ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία θα υπάρχει ελεύθερη, άμεση και πλήρης πρόσβαση στις προδιαγραφές και τυχόν άλλα υποστηρικτικά έγγραφα χωρίς χρέωση.
4. Περιγραφή της δημόσιας σύμβασης: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των προμηθειών, φύση και έκταση των υπηρεσιών. Εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, περιγραφή τυχόν επιλογών.
5. Αριθμός(-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CVP. Εάν η σύμβαση παραχώρησης υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.

6. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παροχής σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών· εάν η σύμβαση παραχώρησης υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.
7. Εκτιμώμενη συνολική αξία της παραχώρησης ή των παραχωρήσεων· εάν η παραχώρηση υποδιαιρείται σε παρτίδες, η πληροφορία αυτή παρέχεται για κάθε παρτίδα, μαζί με λεπτομερή μέθοδο υπολογισμού της εκτιμώμενης συνολικής αξίας της σύμβασης παραχώρησης, σύμφωνα με το άρθρο 6·
8. Σε περίπτωση που η σύμβαση παραχώρησης υποδιαιρείται σε παρτίδες, αναφορά της δυνατότητας υποβολής προσφορών για μία, περισσότερες ή για όλες τις παρτίδες· αναφορά της πιθανότητας περιορισμού του αριθμού των παρτίδων που μπορούν να ανατεθούν σε έναν προσφέροντα.
9. Το χρονοδιάγραμμα παράδοσης ή παροχής προμηθειών, έργων ή υπηρεσιών και, στο μέτρο του δυνατού, η διάρκεια της παραχώρησης.
10. Οι προϋποθέσεις συμμετοχής, στις οποίες περιλαμβάνονται:
  - α) εάν συντρέχει περίπτωση, ένδειξη ότι πρόκειται για σύμβαση παραχώρησης που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας,
  - β) εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση του κατά πόσον η παροχή της υπηρεσίας αφορά αποκλειστικά, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία· παραπομπή στη σχετική νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη·
  - γ) κατάλογος και σύντομη περιγραφή των κριτηρίων επιλογής· τα ελάχιστα επίπεδα των προτύπων που ενδέχεται να απαιτούνται· διευκρίνιση των απαιτούμενων πληροφοριών (υπεύθυνες δηλώσεις, τεκμηρίωση).
11. Περιγραφή της χρησιμοποιούμενης διαδικασίας ανάθεσης, εάν η διαδικασία πρόκειται να περιλαμβάνει διαδοχικές φάσεις, αριθμός υποψηφίων που πρόκειται να γίνουν δεκτοί σε συγκεκριμένη φάση ή που πρόκειται να κληθούν να υποβάλουν προσφορές και αντικειμενικά κριτήρια που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την επιλογή των εν λόγω υποψηφίων.
  - α) Προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων
  - β) Διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποστέλλονται
  - γ) Γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συντάσσονται
12. Κριτήρια τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης
13. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης

14. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.
15. Κατά περίπτωση, ειδικοί όροι στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων παραχώρησης.
16. Διεύθυνση στην οποία διαβιβάζονται οι αιτήσεις ή οι προσφορές.
17. Στην περίπτωση διαδικασιών ενός σταδίου:
  - α) Προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών, εάν διαφέρει από την προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων
  - β) χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο προσφέρων δεσμεύεται από την προσφορά του,
  - γ) ημερομηνία, ώρα και τόπος αποσφράγισης των προσφορών,
  - δ) πρόσωπα τα οποία επιτρέπεται να παρίστανται στην αποσφράγιση.
18. Κατά περίπτωση, αναφορά των απαιτήσεων και των όρων που συνδέονται με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας
19. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση παραχώρησης σχετίζεται με έργο ή/και πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

I ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΕΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 27 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Είδος αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
3. Αριθμός(-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CVP.
4. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παροχής σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών.

5. Περιγραφή της δημόσιας σύμβασης: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των προμηθειών, φύση και έκταση των υπηρεσιών. Εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα. Εάν συντρέχει περίπτωση, περιγραφή τυχόν επιλογών.
6. Περιγραφή της χρησιμοποιηθείσας διαδικασίας ανάθεσης, στην περίπτωση ανάθεσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, και αιτιολόγηση.
7. Κριτήρια, προβλεπόμενα στο άρθρο 39, που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάθεση της σύμβασης ή των συμβάσεων παραχώρησης.
8. Ημερομηνία της απόφασης ή των αποφάσεων ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.
9. Αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν για κάθε ανάθεση, στον οποίο περιλαμβάνεται:
  - α) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν από οικονομικούς παράγοντες που είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
  - β) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν από το εξωτερικό.
  - γ) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν ηλεκτρονικά.
10. Για κάθε ανάθεση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεμοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναδόχου ή των αναδόχων, συμπεριλαμβανομένων
  - α) πληροφοριών σχετικά με το εάν ο ανάδοχος είναι μικρομεσαία επιχείρηση,
  - β) πληροφοριών σχετικά με το εάν η σύμβαση παραχώρησης ανατέθηκε σε κοινοπραξία.
11. Αξία και κύριοι οικονομικοί όροι της ανατιθέμενης σύμβασης παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών και των τιμών.
12. Κατά περίπτωση, για κάθε ανάθεση, αξία και τμήμα της σύμβασης παραχώρησης που ενδέχεται να ανατεθεί με υπεργολαβία σε τρίτους.
13. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση παραχώρησης σχετίζεται με έργο ή/και πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
14. Επωνυμία και διεύθυνση του οργάνου εποπτείας και του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά την προθεσμία υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεμοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.
15. Ημερομηνία(ες) και παραπομπή(ές) σε προηγούμενες δημοσιεύσεις στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη σύμβαση ή τις συμβάσεις παραχώρησης που δημοσιοποιούνται στην παρούσα γνωστοποίηση.

16. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
17. Λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού της εκτιμώμενης συνολικής αξίας της σύμβασης παραχώρησης, σύμφωνα με το άρθρο 6.
18. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

II. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΕΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 27 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Περιγραφή της δημόσιας σύμβασης: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των προμηθειών, φύση και έκταση των υπηρεσιών. Εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, περιγραφή τυχόν επιλογών.
3. Αριθμός(-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CVP.
4. Είδος αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
5. Ημερομηνία της απόφασης ή των αποφάσεων ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.
6. Για κάθε ανάθεση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου των οικονομικών παραγόντων στους οποίους έχει ανατεθεί η παραχώρηση.
7. Αξία και κύριοι οικονομικοί όροι της ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών και των τιμών.
8. Λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού της εκτιμώμενης συνολικής αξίας της σύμβασης παραχώρησης, σύμφωνα με το άρθρο 6.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ΑΡΘΡΟ 27 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Είδος αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
3. Αριθμός(-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CPV· εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.

4. Συνοπτική τουλάχιστον περιγραφή του είδους και της ποσότητας των υπηρεσιών και, κατά περίπτωση, των έργων και των παρεχομένων προμηθειών.
5. Αριθμός προσφορών που ελήφθησαν.
6. Αξία και κύριοι οικονομικοί όροι της ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών και των τιμών.
7. Επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του επιτυχόντος οικονομικού παράγοντα ή των επιτυχόντων οικονομικών παραγόντων.
8. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΙΣΧΥΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 42

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Αριθμός(-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CPV.
3. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης δημοσίων έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή παροχής σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών.
4. Περιγραφή της σύμβασης παραχώρησης πριν και μετά την τροποποίηση: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των προμηθειών, φύση και έκταση των υπηρεσιών.
5. Κατά περίπτωση, τροποποίηση των οικονομικών όρων της παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένης αύξησης τιμών ή αμοιβών λόγω της τροποποίησης.
6. Περιγραφή των περιστάσεων που κατέστησαν αναγκαία την τροποποίηση.
7. Ημερομηνία της απόφασης ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.
8. Εάν συντρέχει περίπτωση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του νέου οικονομικού φορέα ή των νέων οικονομικών φορέων.
9. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση παραχώρησης σχετίζεται με έργο ή/και πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
10. Επωνυμία και διεύθυνση του οργάνου εποπτείας και του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία,

διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.

11. Ημερομηνία ή ημερομηνίες και παραπομπή ή παραπομπές σε προηγούμενες δημοσιεύσεις στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν τη σύμβαση ή τις συμβάσεις που αφορά η σχετική γνωστοποίηση.
12. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
13. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII **ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ**

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

1. «τεχνική προδιαγραφή», ένα από τα ακόλουθα:
  - α) όταν πρόκειται για συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων ή παραχώρησης έργων, όλες οι τεχνικές απαιτήσεις που περιέχονται ιδίως στα έγγραφα ανάθεσης της παραχώρησης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός υλικού, ενός προϊόντος ή μιας προμήθειας ειδών, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στη χρήση για την οποία προορίζονται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα. Τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν τα επίπεδα περιβαλλοντικών και κλιματικών επιδόσεων, τον σχεδιασμό για όλες τις απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες) και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, την επίδοση, την ασφάλεια ή τις διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις οδηγίες χρήσης καθώς και τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής των έργων· τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν επίσης τους κανόνες μελέτης και υπολογισμού των έργων, τους όρους δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων καθώς και τις κατασκευαστικές τεχνικές ή μεθόδους και κάθε άλλο όρο τεχνικού χαρακτήρα που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας είναι σε θέση να καθορίσει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων, σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που συνιστούν τα έργα αυτά·
  - β) όταν πρόκειται για συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών, η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο το οποίο προσδιορίζει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, όπως τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα των περιβαλλοντικών και κλιματικών επιδόσεων, ο σχεδιασμός για όλες τις χρήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες), και η αξιολόγηση της συμμόρφωσης, της καταλληλότητας, της χρήσης του προϊόντος, της ασφάλειας ή των διαστάσεών του, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις

οδηγίες για τους χρήστες, τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου ζωής της προμήθειας ή της υπηρεσίας, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης·

2. «πρότυπο»: η τεχνική προδιαγραφή που έχει εγκριθεί από αναγνωρισμένο οργανισμό τυποποίησης, για επαναλαμβανόμενη ή διαρκή εφαρμογή, της οποίας όμως η τήρηση δεν είναι υποχρεωτική και εμπίπτει σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:
  - α) διεθνές πρότυπο: πρότυπο εγκεκριμένο από διεθνή οργανισμό τυποποίησης που έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού,
  - β) ευρωπαϊκό πρότυπο: πρότυπο εγκεκριμένο από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης που έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού·
  - γ) εθνικό πρότυπο: πρότυπο που έχει εκδοθεί από εθνικό οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού·
3. «ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση»: η ευνοϊκή τεχνική αξιολόγηση της καταλληλότητας ενός προϊόντος για συγκεκριμένη χρήση, με γνώμονα την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων κατασκευής, με βάση τα εγγενή χαρακτηριστικά του προϊόντος και τους όρους εφαρμογής και χρήσης που έχουν τεθεί. Η ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση χορηγείται από τον οργανισμό που είναι αναγνωρισμένος για το σκοπό αυτό από το εκάστοτε κράτος μέλος·
4. "«κοινή τεχνική προδιαγραφή»: η τεχνική προδιαγραφή που έχει εκπονηθεί σύμφωνα με διαδικασία αναγνωρισμένη από τα κράτη μέλη και έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
5. «τεχνικό πλαίσιο αναφοράς»: κάθε παραδοτέο το οποίο εκπονείται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, πλην των ευρωπαϊκών προτύπων, σύμφωνα με διαδικασίες προσαρμοσμένες στην εξέλιξη των αναγκών της αγοράς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ **ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ**

1. Δημοσίευση των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων

Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 26 και 27 πρέπει να αποστέλλονται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να δημοσιεύονται σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:

Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 26 και 27 δημοσιεύονται από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης χορηγεί στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα τη βεβαίωση που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5.

2. Δημοσίευση συμπληρωματικών ή πρόσθετων πληροφοριών

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν στο διαδίκτυο το πλήρες κείμενο των προδιαγραφών και των συμπληρωματικών εγγράφων.

3. Μορφή και λεπτομέρειες σχετικά με την ηλεκτρονική διαβίβαση των προκηρύξεων

Η μορφή και οι λεπτομέρειες διαβίβασης των προκηρύξεων με ηλεκτρονικά μέσα που έχουν θεσπιστεί από την Επιτροπή είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη διεύθυνση Διαδικτύου «<http://simap.europa.eu>».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 17

Κωδικός CPV	Περιγραφή
7511000 -4 και από 85000000-9 έως 85323000-9 (εκτός 85321000-5 και 85322000-2)	Κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες
75121000-0, 75122000-7, 75124000-1	Διοικητικές εκπαιδευτικές, υγειονομικές και πολιτιστικές υπηρεσίες
75300000-9	Υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Υπηρεσίες παροχής επιδομάτων
98000000-3	Λοιπές κοινοτικές, κοινωνικές και ατομικές υπηρεσίες
98120000-0	Υπηρεσίες παρεχόμενες από συνδικαλιστικές ενώσεις
98131000-0	Θρησκευτικές υπηρεσίες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ
ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 παράγραφος 3 στοιχείο β)

Δικαιώματα που έχουν εκχωρηθεί μέσω διαδικασίας στην οποία έχει διασφαλιστεί επαρκής δημοσιότητα και όπου η εκχώρηση των εν λόγω δικαιωμάτων βασίστηκε σε αντικειμενικά κριτήρια δεν συνιστούν «ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα» κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. Ακολουθεί ένας κατάλογος με διαδικασίες που διασφαλίζουν ικανοποιητική εκ των προτέρων διαφάνεια για τη χορήγηση εξουσιοδοτήσεων με βάση άλλες νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν συνιστούν «ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα» υπό την έννοια της παρούσας οδηγίας:

- α) Χορήγηση εξουσιοδότησης για την εκμετάλλευση εγκαταστάσεων φυσικού αερίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 της οδηγίας 98/30/ΕΚ.
- β) Εξουσιοδότηση ή πρόσκληση υποβολής προσφορών για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 96/92/ΕΚ.
- γ) Χορήγηση εξουσιοδότησης σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 9 της οδηγίας 97/67/ΕΚ για τις εξουσιοδοτήσεις που αφορούν ταχυδρομικές υπηρεσίες που δεν ανατίθενται ή δεν πρόκειται να ανατεθούν κατ' αποκλειστικότητα.
- δ) Διαδικασία για τη χορήγηση εξουσιοδότησης για την εκτέλεση δραστηριότητας που περιλαμβάνει την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων σύμφωνα με την οδηγία 94/22/ΕΚ.
- ε) Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών υπό την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 που έχουν ανατεθεί με διαδικασία διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ
ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

- 1. Τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών πρέπει τουλάχιστον να διασφαλίζουν, με τα κατάλληλα τεχνικά μέσα και κατάλληλες διαδικασίες, ότι:
  - α) μπορεί να καθορισθεί με ακρίβεια η ώρα και η ημερομηνία παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων·
  - β) μπορεί να εξασφαλίζεται ευλόγως ότι κανείς δεν θα έχει πρόσβαση πριν από τις καθορισμένες ημερομηνίες στις πληροφορίες που διαβιβάζονται δυνάμει των ως άνω απαιτήσεων·
  - γ) σε περίπτωση παραβίασης της εν λόγω απαγόρευσης πρόσβασης, μπορεί να διασφαλισθεί ευλόγως ότι η παραβίαση είναι σαφώς ανιχνεύσιμη·
  - δ) μόνον τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μπορούν να καθορίζουν ή να τροποποιούν τις ημερομηνίες αποσφράγισης των υποβαλλομένων πληροφοριών·
  - ε) η πρόσβαση στο σύνολο ή σε μέρος των υποβληθέντων στοιχείων, κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης, είναι δυνατή μόνον με ταυτόχρονες ενέργειες των εξουσιοδοτημένων προσώπων·
  - στ) η πρόσβαση στις διαβιβαζόμενες πληροφορίες μέσω ταυτόχρονων ενεργειών των εξουσιοδοτημένων προσώπων είναι δυνατή μόνον μετά την προκαθορισμένη ημερομηνία·

- ζ) στις πληροφορίες που παρελήφθησαν και αποσφραγίσθηκαν κατ' εφαρμογή των εν λόγω απαιτήσεων έχουν πρόσβαση μόνον τα πρόσωπα τα εξουσιοδοτημένα να λάβουν γνώση, και
- η) η επαλήθευση της ταυτότητας των προσφερόντων πρέπει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
(που αναφέρονται στο άρθρο 26 παράγραφος 3)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Εάν συντρέχει περίπτωση, ηλεκτρονική διεύθυνση ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία διατίθενται οι προδιαγραφές και τα υποστηρικτικά έγγραφα.
3. Τύπος αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
4. Αριθμός(-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CPV· εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.
5. Κωδικός NUTS για το κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών
6. Περιγραφή των υπηρεσιών και, όπου κρίνεται κατάλληλο, των συναφών έργων και προμηθειών, οι οποίες θα αποτελέσουν αντικείμενο συμβάσεων
7. Εκτιμώμενη συνολική αξία της παραχώρησης ή των παραχωρήσεων· εάν η σύμβαση παραχώρησης υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.
8. Προϋποθέσεις συμμετοχής.
9. Κατά περίπτωση, προθεσμία(ες) επικοινωνίας με την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα σχετικά με τη συμμετοχή.
10. Κατά περίπτωση, σύντομη περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών της διαδικασίας ανάθεσης που πρόκειται να εφαρμοστεί.
11. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.